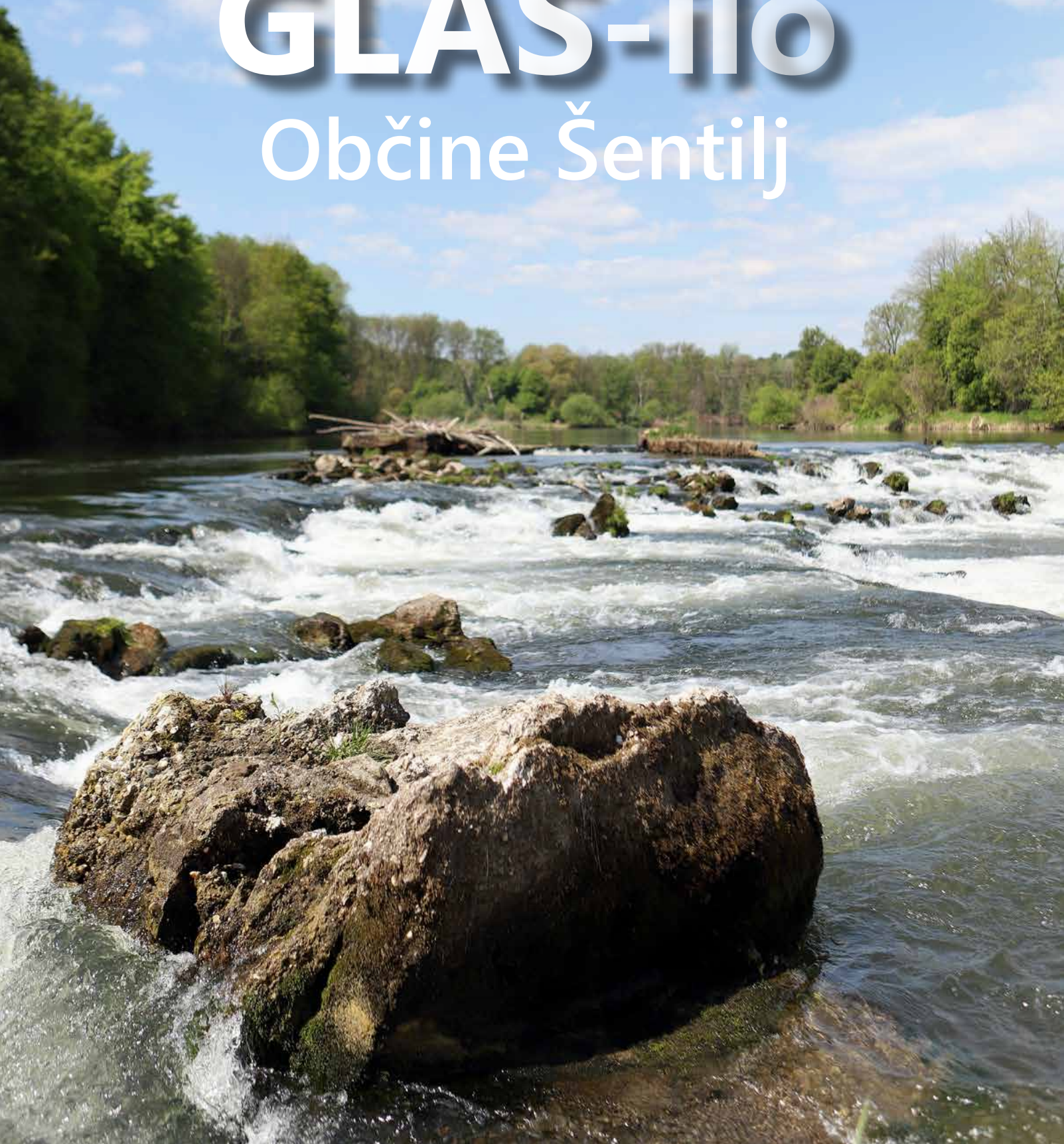

CERŠAK, SLADKI VRH, ŠENTILJ, VELKA
JUNIJ 2020/ŠT. 1

GLAS-ilo

Občine Šentilj

KAZALO

● ŽUPANOVA BESEDA	3
● BESEDA UREDNICE	4
● OBČINSKA UPRAVA POROČA	5–7
● ZGODOVINA NAŠIH KRAJEV	7–10
● BESEDA STROKOVNJAKA	10–12
● DRUŠTVA, ZAVODI, ORGANIZACIJE	12–18
● KULTURA	18–27
● PRIZNANJA IN DOSEŽKI	28–31
● IZ ŠOLSКИH KLOPI	31–46
● ZANIMIVO, KORISTNO, POUČNO	47–48
● PO OBČINI – MED LJUDMI	48–55
● OBČAN PO SVETU	55–57
● OZAVEŠČANJE	58
● ZAHVALE	59
● OBVESTILA	60
● OGLASI	60
● PROSTI ČAS – KRIŽANKA	61

OBVESTILO IZ UREDNIŠTVA

Naslednja številka GLAS-ila izide meseca decembra 2020. Prispevke za naslednjo številko nam lahko pošljete do 30. 10. 2020 na elektronski naslov: urednistvo@sentilj.si ali andreja.ploj2007@gmail.com.

Uredništvo si pridružuje pravico, da prispevke primerno priredi za tisk tako po obsegu kot vsebini glede na prostorske zmožnosti. Prispevkov z nezakonito, žaljivo, zavajajočo, sporno ali moralno neprimerno vsebino se ne objavlja.

Prosimo vas, da članke oddate v Wordovem dokumentu, slike pa oddajte posebej kot priponko v jpg formatu (ne v besedilu). Slike morajo biti zaradi kvalitete vsaj 300 dpi ločljivosti. Besedilo in fotografije morajo biti opremljene z imenom avtorja.

Uredniški odbor

Andreja Ploj,
urednica

Suzana Grobelšek,
lektorica

Nika Vajnhandl

Tina Trnjar Jambrošič

Stanislav Vrtin

Danica Ferk

GLAS-ilo Občine Šentilj

Številka 1/junij 2020

Na naslovnici: Reka Mura

Ustanovitelj in izdajatelj: Občina Šentilj, Maistrova ulica 2, 2212 Šentilj, mag. Štefan Žvab, župan

Odgovorna urednica: Andreja Ploj

Elektronska pošta: andreja.ploj2007@gmail.com

Člani uredniškega odbora: Nika Vajnhandl, Suzana Grobelšek, Tina Trnjar Jambrošič, Stanislav Vrtin,

Danica Ferk, Darja Farasin

Lektoriranje: Suzana Grobelšek

Naslov uredništva: Občina Šentilj, Uredništvo, Maistrova ulica 2, 2212 Šentilj

Elektronska pošta: urednistvo@sentilj.si

Javno glasilo GLAS-ilo Občine Šentilj je na podlagi 13. člena Zakona o medijih vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo Republike Slovenije za kulturo, pod zaporedno številko 448.

Število tiskanih izvodov: 3100

Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Šentilj.

Oblikovanje in tisk: SIJ ZIP CENTER, podjetje za proizvodnjo, storitve, usposabljanje in zaposlovanje invalidov, d. o. o.

Fotografija za naslovnico: Občina Šentilj

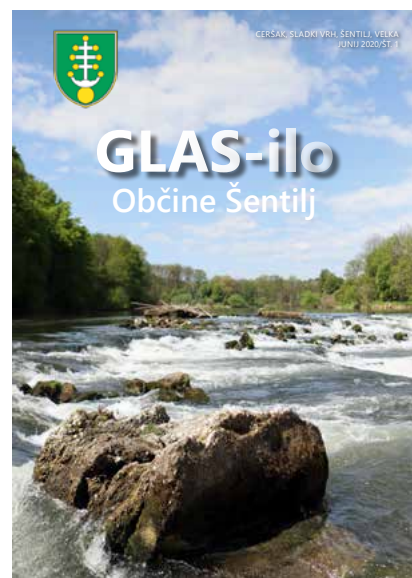
Fotografija v križanki: Andreja Ploj

Kjer vir fotografije ni naveden, gre za lasten vir.

Oglasi niso lektorirani.

Mnenja in stališča posameznih avtorjev ne odražajo nujno tudi mnenja in stališč uredništva.

Rok za oddajo prispevkov za naslednje glasilo je: 30. 10. 2020

SPOŠTOVANE OBČANKE IN OBČANI,

v zadnjem obdobju so bile človeške vrednote obrnjene v napačno smer. K zagotavljanju nekega navidezno dostojnega življenja so nas prisiljevali nerazumljiv tempo, brezglavo tekanje po trgovinah in bolna želja po popolnosti. Vsakodnevne razvade so nam postale samoumevne. Do tega spoznanja smo prišli šele, ko nas je udaril majhen virus in nas dobesedno pokoril. Pa ne samo nas, ampak celoten svet. Ali smo si lahko kaj takega sploh kdaj predstavljali? Verjetno nikoli. Danes si vsi želimo, da bi se življenje normaliziralo, vendar le-to nikoli več ne bo tako, kot je bilo. Narava nas je opozorila, da smo nekaj delali hudo narobe. Onesnaževanje narave, predvsem ozračja in zemlje, pa globalizacija tržnega sistema in nenadzorovani kapitalizem ter pretirana želja po uspehu in histerija so nas pripeljali do spoznanja, da se bo treba ustaviti in premisliti, kako naprej. Verjetno se še ne zavedamo gospodarskega, družbenega in socialnega opustošenja po tej krizi, a zagotovo bo kriza pustila globok pečat za življenje v prihodnje tudi v naši lokalni skupnosti. V ospredje bomo morali postaviti druge življenjske vrednote in cilje ter razmisliti predvsem o nas samih in o našem odnosu do narave.

Otroci, šolarji, dijaki, študenti, učitelji in starši so ob krizi koronavirusa postali bogatejši za novo izkušnjo. Praktično čez noč so se morali prilagoditi novim načinom izobraževanja. To je sploh prvič potekalo na daljavo, kar je seveda prineslo nemalo preglavic. Posebej je tovrstno izobraževanje udarilo starše, ki so se morali spoprijeti z vlogo učiteljev, kar je bilo vse prej kot lahko. Kaj vse bo to pomenilo na dolgi rok, lahko samo ugotavljamo, a vseeno upam in si želim, da bodo prednjačile tiste pozitivne stvari. V času epidemije smo posebne in odlične vezi stkali tudi s Štabom civilne zaščite Občine Šentilj. Njihovo delo že od samega začetka poteka nemoteno. Za vse vpletene

smo zagotovili dovolj zaščitnih sredstev. Ob tem s hrano in z zdravili stalno oskrbujemo več oseb, prav tako pa še naprej dostavljamo tople obroke starejšim občanom. Naj se na tem mestu zahvalim in pohvalim celotno ekipo Štaba civilne zaščite ter vse srčne ljudi, ki kot prostovoljci delajo z njimi. Seveda ne morem mimo svojih sodelavcev, ki so se z nastalimi razmerami spoprijeli takoj in poskrbeli, da so tekoči posli Občine lahko brez težav potekali naprej. Ko se ozremo v okolico, imamo občutek, da se je življenje v lokalni skupnosti skoraj ustavilo. Hrup povzročajo le gradbeni stroji, prometa pa skorajda ni. V podjetju Paloma so bili primorani zaustaviti načrtovano investicijo, sicer pa obratujejo normalno, kolikor je v takšnih razmerah pač mogoče. Delo v Casinoju Mond se je popolnoma ustavilo že sredi marca. Kdaj se bo stanje vrnilo v stare tirnice, v tem trenutku ne vemo.

Kako pomembna je lokalna samooskrba, smo lahko spoznali v zadnjih tednih oz. mesecih. Občina je v tem času, v Sladkem Vrhu in Šentilju, organizirala mini tržnico, ta pa se je izkazala za pravo potezo.

Največjo škodo je utrpel turizem. V bližnji prihodnosti ne bo več toliko globalnega turizma, zato se bo začelo delati predvsem na domačih gostih in tistih, ki živijo v sosednjih državah. Občina Šentilj bo na tem področju nadaljevala začrtano pot, kar pomeni razvijanje butičnega turizma, ki ga lahko gradimo na osnovi naše bogate kulturne dediščine. Ob tem se bomo še naprej trudili, da bi na starem mejnem prehodu, kjer je v lanskem letu zraslo Regionalno turistično središče, postavili še hostel. Ta bi bil namenjen predvsem nižjemu cenovnemu nivoju storitev. Oživljali bomo turizem ob reki Muri, le-tega pa nadgradili s postavitvijo kolesarsko pohodniškega mostu v Ceršaku, ki bo povezoval obe strani meje. Ob reki Muri v Sladkem Vrhu se bo začel projekt ohranjanja naravnih habitatov in ekosistemov z razglednimi točkami.

Projektov in idej nam ne bo zmanjkalo, a naj bo na tem mestu dovolj.

Naj zaključim pozitivno. Kriza koronavirusa se nas je dotaknila in spremenila naš način razmišljanja in življenja, a iz boja bomo izšli kot zmagovalci. Zato se vam, spoštovane občanke in občani, še enkrat iskreno zahvaljujem za sodelovanje in upoštevanje vseh občinskih in državnih ukrepov.

Vsem šolarjem in učiteljem želim prijetne in varne počitnice. Seveda si želim, da bi jih preživeli tam, kjer ste si najbolj želeli, a je prihodnost naših potovanj, vsaj za zdaj, še pod velikim vprašanjem.

Kakor koli obrnemo, se bodo svet in z njim tudi naša življenja vrteli naprej in samo od nas je odvisno, v katero smer bomo šli. Sam v prihodnost zrem z optimizmom.

Mag. Štefan Žvab,
župan Občine Šentilj

DRAGE BRALKE, DRAGI BRALCI!

Danes, ko pišem ta uvodnik, se zadeve okrog epidemije počasi umirjajo. Ko boste prebirali te vrstice pa upam, da bo to za nas samo še zgodovina.

Nihče izmed nas si ni mogel predstavljati, da lahko virus v takšni obliki ohromi celoten svet. Kar tako čez noč. In pokazalo se je, kako ranljivi smo v resnici.

Koronavirus nam daje misliti, da počnemo marsikaj narobe. Onesnaženost in izkoriščanje naravnih virov gre preko vseh meja. Pozabili in zavrgli smo prave vrednote. Vsekakor je tudi nekaj na tem. Ali nas je izolacija mogoče sedaj prisilila, da na nekatere stvari danes že gledamo drugače?

Ugotovili smo, da čas izolacije nima samo negativnih posledic, ima tudi pozitivne. Vsak izmed nas je imel sedaj nekaj več časa in mogoče v svoje življenje vpeljal spremenjen nov življenjski slog, privzgojil kakšne zdrave navade, se kaj novega naučil, sprejel kakšen nov izziv. Tisti, ki radi berete, upam, da ste sedaj prebrali kakšno knjigo več. Tisti, ki ne, pa verjemite, da branje dobro vpliva na našo kvaliteto bivanja, saj dokazano zmanjšuje posledice stresa, odganja tesnoba in preganja osamljenost.

Tudi v tokratnem glasilu, ki smo ga pripravili, boste zagotovo našli kaj zanimivega zase, kljub temu, da prireditve in dejavnosti v tem obdobju ni bilo veliko oziroma jih sploh ni bilo. Otroci na Osnovni šoli Sladki Vrh so izvedli naravoslovni dan z naslovom Dan zemlje. Res, da tokrat drugače, ampak vsa pohvala učiteljem, ki so sodelovali pri pripravi PowerPoint predstavitve, v kateri je

vsak otrok zagotovo našel, kar ga je zanimalo in svoj dan preživel tako, kot si je sam izbral. Otroci so se pridružili akciji METULJI UPANJA in izdelali metulje ter z njimi okrasili okna. Če kje opazite metulja na oknu in do danes niste vedeli, kakšno sporočilo ima, sedaj veste.

Obdobje, ki ga preživljamo, je zelo pomembno, da skušamo ostati pozitivni, mirni in da iščemo rešitve za naprej. Lahko je tudi nov bel list papirja, samo obrniti ga je potrebno.

Nikar ne pozabimo, da vsaka nova situacija ponuja tudi nove priložnosti.

Za konec vam iz uredniškega odbora pošiljamo mavrico. Ne vemo, kaj je za njo, verjamemo, da srečna sredina.

Andreja Ploj,
odgovorna urednica

VSA GRADBENA DELA NEMOTENO TEČEJO NAPREJ

Kljub razmeram, ki jih povzroča epidemija novega koronavirusa, so se vsa gradbena dela v občini nemoteno izvajala oz. se še izvajajo naprej:

- pričela so se obnovitvena dela na lokalni cesti LC 392061 Kungota – Stara Gora – Šentilj (rok: do konca junija)

- rekonstrukcija ceste na Delavski ulici v Ceršaku (rok: do konca julija)

- končana je rekonstrukcija javne poti JP 893-082 Kvid Market – Kocbek (Svečane)

- obnovljena je infrastruktura na brodu na Muri

- šentiljsko pokopališče je dobilo novo ograjo

- Sladki Vrh je dobil prostore za novo kegljišče

- v Sladkem Vrhu se izvaja obnova in dozidava tamkajšnjega vrtca (rok: do konca avgusta)

- obnova fasade na poročni dvorani na Zgornji Velki (sanacija vlage, restavriranje)

Ob tem so v načrtu še naslednji projekti:

- saniranje plazov
- športno igrišče v Selnici ob Muri
- športna dvorana v Šentilju
- obnova stavbe Krajevne skupnosti Velka
- postavitve hostla na starem mejnem prehodu v Šentilju
- postavitve pohodniško–kolesarskega mostu čez reko Muro v Ceršaku
- rekonstrukcija ceste ter kompletne komunalne infrastrukture na Maistrovi ulici v Šentilju

ZAHVALA POVELJNICI CIVILNE ZAŠČITE – VALENTINI OŠLOVNIK

Ob izbruhu koronavirusa SARS-CoV-2, bolezni COVID-19, ki jo ta virus povzroča, sem, kot župan Občine Šentilj, mag. Štefan Žvab, takoj aktiviral Štab civilne zaščite Občine Šentilj, čigar vodenje je v letošnjem letu prevzela ga. Valentina Ošlovnik.

Ga. Ošlovnik je s svojim smislom za organizacijo in vodenje takoj prevzela pomembno vlogo pri obvladovanju krize v Občini Šentilj. Z dobrim povezovalnim delom med vsemi akterji, tako prostovoljnimi organizacijami kot tudi prostovoljci, je skupaj v sodelovanju z občinsko upravo Občine Šentilj dnevno premagovala vse težave, ki jih je v takratni situaciji povzročal nam neznan virus. V času največje panike je bila glas razuma, v najbolj kritičnih trenutkih pa je ohranila mirno kri. S svojo potrpežljivostjo je znala odgovoriti na vsak klic občanov, s svojo prijaznostjo pa umirjati nastalo situacijo.

Valentina, iskrena hvala za vsako uro, ki si jo namenila našim občankam in občanom. Prepričan sem, da si v preteklih mesecih dokazala, da smo v tebi našli osebo, ki je kos vsaki situaciji.

Velika zahvala gre vsekakor tudi preostalim članom Štaba civilne zaščite Občine Šentilj in vsem prostovoljcem, prostovoljnim organizacijam (skavtom, zavodu Zmoremo, KO Rdečega Križa ...) ter vsem, ki so v tistih trenutkih poskrbeli za tople obroke.

Hvala!

Mag. Štefan Žvab,
župan Občine Šentilj

V SLADKEM VRHU Z DELOVANJEM PRIČELA AMBULANTA DRUŽINSKE MEDICINE URŠKA FERK

S podpisom pogodbe med županom Občine Šentilj mag. Štefanom Žvabom in specialistko družinske medicine Urško Ferko, dr. medicine, smo podelili koncesijo za opravljanje javne službe v osnovni zdravstveni dejavnosti na področju splošne medicine v Občini Šentilj.

Ambulanta ostaja na naslovu Sladki Vrh 5, urnik ambulante pa ostaja

takšen, kot je bil do sedaj.

Ista ostaja tudi telefonska številka ambulante – 02/6453370.

Spremenjen je naslov elektronske pošte, ta se glasi info@ambulantaferk.si.

Vse informacije so na voljo tudi na spletni strani www.ambulantaferk.si.

ELEKTRIČNA KOLESNA ZNOVA NA VOLJO ZA IZPOSOJO

Obveščamo vas, da so električna kolesa Občine Šentilj znova na voljo za izposajo. Občina je električna kolesa v upravljanje predala društvu ŠKUD HURIKANI, ki bo odslej skrbelo za izposajo koles.

Cena izposoje električnega kolesa je 5 € na dan, za vikend (sobota in nedelja) pa 8 €.

Rezervacije so možne od ponedeljka do petka med 15. in 16. uro na telefonski številki **041 346 958** (Igor Ignatijev).

130 LET ELEKTRIČNE ENERGIJE V CERŠAKU

Na majhni obmurski ravnici pod vasjo Ceršak sta leta 1888 graški tovarnar Danijel Feuerlöcher in češki tovarnar Viljem Fürth na mestu, kjer je dolga leta stal mlin, začela graditi tovarno lesovine in lepenke.

Jez do leta 1999 (Foto: neznan)

Tako se je začelo prvo poglavje 130-letne bogate zgodovine ceršaške tovarne, ki je dolga leta zaposlovala večino krajanov Ceršaka in okolice, hkrati pa skrbela za sam razvoj in razcvet kraja.

Pogonsko silo tovarne je precejšen del njene zgodovine zagotavljala reka Mura, ki je dolga leta pred tovarno na tem mestu poganjala mlevne kamne ceršaškega mlina. Ker govorimo o časih, ko je bila elektrifikacija in sama znanost elektrotehnike še v pionirski fazi, je tovarna na začetku vodno energijo izkoriščala predvsem mehansko. Na tak način so dolga leta vodne turbine preko kardanskih prenosov in jermenic poganjale stroje za izdelavo in predelavo lepenke.

Zgodba o električni energiji v Ceršaku se začne leta 1890, ko so na eno izmed vodnih turbin priključili dinamo moči 10,2 kW in tako zagotovili dovolj energije za razsvetljavo

tovarne. Tako je Ceršak postal peti kraj na slovenskem, v katerem je zasvetila električna luč; podatek iz mozaika lokalne zgodovine, ki ga malokdo pozna.

Tovarna je tako brez večjih prekinitev proizvodnje (razen v času dveh večjih požarov leta 1903 in 1908) obratovala do leta 1930, ko je svet zajela huda gospodarska kriza. Do takrat je vodstvo tovarne opravilo ogromno dograditev in izboljšav ter kadrovske spremembe. Prav v času gospodarske krize je tovarna vstopila v novo poglavje – obdobje, ko je elektrika postala glavna pogonska sila.

Opov

Med letoma 1931 in 1932 se je namreč zgradil jez čez Muro (Opov) in podaljšala se je struga dovodnega kanala. S tem se je zagotovil reden vtok vode v strugo kanala (28 m³ na sekundo) in tako se je zagotovilo dovolj vode za pogon agregatov, ki so napajali elektromotorje lepenčnih strojev. V tem času se je prenovila turbinska zgradba tovarne, kjer naj bi se leta 1936 začelo proizvajati izključno električno energijo.

Jez je bil v času druge svetovne vojne močno poškodovan zaradi sabotaž umikajočih se nemških čet, vendar so s pomočjo brigad in požrtvovalnosti delavskega kolektiva tovarne jez kmalu po vojni obnovili. Obnovljen jez je v

takšni podobi brez resnejših posegov zdržal do druge polovice 90-ih let, ko je leta 1999 Mura spodjedla temelje in povzročila zrušitev osrednjega dela jez. Tedanje vodstvo tovarne se je odločilo, da jez enostavno popravijo tako, da ustvarijo »jez« iz skal in peska, most za posluževanje z zapornicami pa enostavno porušijo. Takemu načinu odjema vode strokovno pravimo, da je jez urejen na način talnega praga v koritu Mure.

Strojnica MHE Ceršak

Leta 1955 je tovarna izvedla prvo rekonstrukcijo po vojni, vgradile so se sodobnejše turbine, očiščena je bila struga kanala, sočasno pa so se opravila razna obnovitvena dela na tovarniških objektih. Uspeh ni izostal, kar kaže pregled količine letne proizvodnje, ki je od uvedbe samoupravljanja leta 1950 pa do naslednje večje rekonstrukcije tovarne leta 1963 iz 2193 t dvignila na 8957 t, kar je za več kot 180 %. Kljub prenovljeni turbinski zgradbi in novih turbin mala hidroelektrarna zaradi uvajanja avtomatizacije ni zadoščala energetskim potrebam tovarne, zato so leta 1952 tovarno povezali z 20 kV distribucijskim vodom na razdelilno transformatorsko postajo v Selnici ob Muri (imenovano RTP Sladki Vrh).

Strojnica MHE Ceršak

Na kratko si pogledjmo, kako je potekala elektrifikacija Ceršaka. Že leta 1926 je bila v Šentilju ustanovljena »Zadruga za elektrifikacijo Šentilja« in takoj začela z izvrševanjem zadane naloge. Tako je leta 1927 zasvetila prva luč v Šentilju, čigar omrežje je bilo priključeno na

vod iz sosednjega avstrijskega Špilja. S tem je Šentilj postal edini elektrificiran kraj v širšem delu Slovenskih goric. Ker pa je dve leti kasneje izbruhnila gospodarska kriza, je tako želja okoliških krajev po boljši luči splavala po Muri. Omenimo, da se je prebivalcem Ceršaka leta 1939 ponudila priložnost, da bi ceršaško elektro omrežje napajala tovarniška hidrocentrala, vendar je tudi ta priložnost zaradi nestrinjanja nekaterih lastnikov zemljišč o postavitvi električnih drogov splavala po vodi. Vojna in prva povojna leta pa so iz najrazličnejših razlogov vsak napredek močno otežila. Po vseh prebrodenih povojnih gospodarskih težavah je elektrogospodarstvo zgradilo 110 kV daljnovod, ki poteka preko Selnice, kjer stoji razdelilna transformatorska postaja, ki oskrbuje celotno regijo z elektriko. Tako so leta 1952 vse hiše v Ceršaku in okolici bile deležne te dobrine moderne dobe.

Leta 1963 se je začela največja rekonstrukcija tovarne. Takrat so vgradili prvi avtomatski lepenčni stroj in zgradili novo kalorično centralo. Ta centrala je bila ključnega pomena za tovarno, saj so v njej proizvajali paro, potrebno za mehčanje lesa. Vendar so v ceršaški tovarni moč pare izkoriščali za dva namena, in sicer za mehčanje lesa in proizvodnjo električne energije; ta proces imenujemo kogeneracija. Parni agregat je bil po oddani moči trikrat močnejši od hidroelektrarne, glavno kurivo za proizvodnjo pare pa je bil mazut, gorivo, ki je bilo v 60-ih in do srede 70-ih zelo poceni.

Naslednja rekonstrukcija tovarne se je izvršila v 70-ih letih prejšnjega stoletja. Takrat se je vgradil drugi avtomatski stroj in temeljito se je obnovilo strojnico elektrarne. Posebnost rekonstrukcije je bila, da so vse tri turbine mehansko povezali, tako da so poganjale en generator. Konec 90-ih let so eno izmed treh turbin ločili in jo povezali na nov generator, ostali turbini pa sta poganjali obstoječ generator.

Ko se mlin poslavlja, se rojeva tovarna (Fotografija iz knjige: Šeško, A. (1974). Petinosemdeset let tovarne lesovine in lepenke Ceršak. Murska Sobota: ZGP Pomurski tisk.)

Leta 2005 je hidroelektrarno kupila družba Dravske elektrarne Maribor (DEM). Elektrarna je takrat zaradi dolgih let zanemarjanja in varčevanja tudi pri najnujnejši opremi bila zelo dotrajana. Zato se je družba odločila za temeljito sanacijo strojnične zgradbe. Prav tako so elektrarno električno ločili od tovarne in jo direktno priključili na 20kV distribucijsko omrežje ter zamenjali enega izmed generatorjev (»novi« generator je bil včasih nameščen v kalorični centrali). Ta novo vgrajeni generator je bil leta 2014 zaradi okvare zapornic uničen. Dve leti kasneje pa je prišlo do okvare še na eni izmed turbin, ki je bila v roku dveh let popravljena in od takrat elektrarna deluje neprekinjeno.

Usoda proizvodnje električne energije v Ceršaku je zadnjih 15 let prepuščena družbi DEM, ki na srečo primerno vzdržuje in nadgrajuje malo hidroelektrarno Ceršak. Posebnost naše ceršaške hidroelektrarne je ta, da zaenkrat ostaja edina hidroelektrarna na slovenskem delu reke Mure. Prav tako ne smemo pozabiti, da je v času samostojne Slovenije odjemni jez MHE Ceršak (Opov) z dovodnim kanalom postal prava turistična atrakcija za lokalno prebivalstvo. Ruševine jezu in mogočno bobnenje reke, ki teče po njih, nam dajo misliti o minljivosti časa, obenem pa naslikajo občudovanja vreden prizor, ki se človeku vtisne v spomin. Tako Mura poganja turbine in ustvarja električno energijo na majhni obmurski ravnici pod krajem Ceršak že 130 let.

OSNOVNI PODATKI MALE HITROELEKTRARNE CERŠAK:

Začetek obratovanja:

- 1890 proizvodnja mehanske in električne energije za razsvetljava

- 1936 začetek proizvodnje izključno električne energije

Tip elektrarne: kanalski

Dolžina dovodnega kanala: 1290 m

Dolžina odvodnega kanala: 1600 m

Padec: 3,2 m

Moč na pragu: 650 kW

Povprečna letna proizvodnja: 4.74 GWh

Karakteristike strojev:

Tri francisove turbine z močjo 330 KM (pribl. 245 kW), vertikalno osjo in 64 vrt./min, s pretokom 3 x 9,75 m³/s

Trije multiplikatorji vrtljajev turbine; dva s prestavnim razmerjem iz 64 vrt./min na 1500 in en iz 64 vrt./min na 1000

Trije generatorji napetosti 400 V; dva asinhronska moči 315 kW in en sinhronski generator moči 650 kVA

En trifazni energetski transformator vezave Dyn5, moči 1250 kVA, prestavno razmerje; 20/0,4 kV

Timotej Petre

GASILCI PGD PALOMA SLADKI VRH OBUJAMO SPOMINE

V zadnjem času, ko so naše aktivnosti zelo omejene in druženja praktično ni, je prav, da malo prelistamo po arhivih društva. Še posebej starejši člani so živi vir zgodovine. Tako nas je naš častni član Franc Polanec te dni, ko bi morali organizirati Florjanovo mašo, spomnil na veliko vajo, ki je bila prikazana 2. maja 1976 na takrat še ne popolnoma dokončani stolpnici v centru Sladkega Vrha.

Vodstvo takrat še »Industrijskega gasilskega društva Paloma« se je zavedalo, da se kraj hitro razvija, gradile so se večstanovanjske zgradbe, še posebej zadnja pridobitev v kraju, stolpnica, je zahtevala dodatno izobraževanje. Tako se je vodstvo odločilo, da

pripravi odmevno vajo in sicer »REŠEVANJE LJUDI Z VIŠIN« in nato še seveda »SAMOREŠEVANJE GASILCEV« z višin.

»Reševanje ljudi z višin« je potekalo tako, da so se najprej operativci z kljukastimi lestvami po balkonih povzpeli do etaže reševanja, od koder so spustili dve reševalni vrvi, operativci na balkonu pritrdijo vrvi v etažo višje, gasilci na tleh pa jih preizkusijo, namestijo se še zanke in vrvi za spuščanje in se reševanje prične. V teh časih je bilo zelo malo nekih modernih pripomočkov za spuščanje ali dvigovanje pri delu na višini ali globini, preprosto se je delalo z vrvmi in vozli. Takšno reševanje je zahtevalo veliko znanja

in hrabrosti ter zaupanja v svoje tovariše. No, ko so rešili vse, ki so bili po predpostavki v nevarnosti, je bilo potrebno še izvesti »samoreševanje gasilcev«.

Pri samoreševanju so gasilci uporabili iste vrvi kot prej za reševanje ter svoj gasilsko reševalni pas, na katerega so vrv navili na karabin in se spustili s preko 20 m višine. Po končani vaji je sledil zbor vseh sodelujočih pred dvorano Kulturnega doma Sladki Vrh. Na vaji je sodelovalo preko 40 gasilcev in gasilk ter nekaj 10 in več mladine.

Vaja je bila odlično pripravljena in izvedena ter strokovno komentirana. Hvala vsem sodelujočim in vodstvu društva, prav tako hvala Francu Polancu za njegove dragocene spomine in fotografije, ki jih deli z nami.

V želji, da se bo življenje kmalu spet normaliziralo in se bomo lahko spet izobraževali kot pred to COVID-19 krizo, vas pozdravljamo s tovariškim pozdravom :

Na pomoč!

Foto: Franc Potočnik

Valentina Ošlovnik,
namestnica predsednika
PGD Paloma Sladki Vrh

PRIHAJA ČAS POLETNIH POČITNIC, KI BODO, GLEDE NA TRENUTNO STANJE, NEKOLIKO DRUGAČNE KOT V PRETEKLOSTI

Pri tem pešce opozarjamo na pravilno hojo. Pešci morajo hoditi po pločniku, tam, kjer ga ni, pa po levi strani, glede na smer hoje. Pešcem svetujemo, naj poskrbijo za lastno varnost tako, da so na cestah še posebej previdni in vidni. Vozniki pa naj bodo pozorni na pešce.

Lepo vreme bo primerno tudi za kolesarjenje. Pri tem kolesarje pozivamo, da spoštujete cestno-prometne predpise, hitrost prilagodite glede na razmere na cesti ter ravnajte samozaščitno. Voznik in potnik na kolesu morata imeti do dopolnjenega 18. leta starosti med

vožnjo ustrezno pripeto zaščitno čelado, priporočena pa je za vse udeležence. Vozniki med vožnjo ne uporabljajte mobilnega telefona. Neprilagojena hitrost je na slovenskih cestah med glavnimi dejavniki prometnih nesreč, še zlasti tistih z najhujšimi posledicami. Pogosto

je povezana tudi z nekaterimi drugimi dejavniki, kot so nepravilna stran in smer vožnje, nepravilno prehitevanje in neupoštevanje pravil o prednosti. Zato pozivamo voznike, da prilagodijo hitrost in s tem bistveno pripomorejo k boljši varnosti na cesti. Zaradi čedalje večjega prometa na avtocestah in hitrih cestah se povečujejo možnosti za nastanek prometnih nesreč, ki povzročajo zastoje v prometu. Zato je pravilno razvrščanje ob zastoju na avtocesti ključnega pomena, saj lahko reši življenje.

Stanovanja, hiše in drugi prostori niso med dopustom nič bolj ali manj ogroženi kot druge dni, vendar pa imajo storilci, če smo odsotni, več

časa za pripravo in izvedbo kaznivega dejanja. Zato je pomembno, da svoje prostore in imetje ustrezno zavarujemo in vzpostavimo občutek, da je v hiši ali stanovanju vedno nekdo prisoten. Vrednejše predmete shranite v primerne sefe ali blagajne, tehnične (monitorje, računalnike, projektorje ...) in druge vrednejše predmete označite z individualnimi lastnostmi. Ob odhodu iz stanovanja ali hiše, le-to zaklenite in zaprite okna in tako onemogočite možnost storilcu, da neovirano pride v prostore. Po družbenih omrežjih ne pišite, kdaj in za kako dolgo greste od doma. V stanovanja ne spuščajte neznancev.

Četudi je vodna osvežitev v vročih poletnih dneh več kot prijetna, ne smemo pozabiti na osnovne varnostne ukrepe. Ne skačite v vodo na glavo, če niste prepričani o njeni globini, nikoli ne puščajte otrok brez nadzora, ne plavajte sami na daljše razdalje, ne plavajte pod vplivom alkohola, vodni tokovi, vrtinci, brzice in tolmoni predstavljajo dodatno nevarnost za utopitev. Prav tako pa kopalci pazite na svojo lastnino.

Ob tem pa vam policisti želimo, da poletje preživite čim bolj zdravo in varno.

Igor Kopecky,

vodja policijskega okoliša,
Višji policist I

ZDRAVA, URAVNOTEŽENA PREHRANA IN TELESNA AKTIVNOST – OSNOVA ZA ZDRAV NAČIN ŽIVLJENJA

Avtor fotografije: arhiv ČŽS

»Hrana naj bo vaše zdravilo in vaše zdravilo naj bo vaša hrana« so besede antičnega grškega filozofa, pisatelja in zdravnika. Vendar dandanes v hitrem tempu življenja pogosto pozabljamo na pomen redne, zdrave in uravnotežene prehrane. Največkrat posegamo po hitro pripravljanih živilih, ki so zaradi postopkov pridelave ali predelave osiromašena številnih hranilnih snovi in s tem slabše kakovosti, ne prehranjujemo se zmerno v več dnevni obrokih,

posegamo po premastni in sladki hrani, ne dajemo pozornosti telesni aktivnosti, prepuščamo se razvadam, kot je npr. kajenje, uživanje alkohola itd. Največkrat se zavemo, da je potrebno nekaj spremeniti, ko na naša vrata potrkajo zdravstvene težave, kot je, poleg ostalih kroničnih bolezni, ki so posledica nezdravega načina življenja, lahko tudi sladkorna bolezen tipa 2, nekoč imenovana tudi »starostna sladkorna bolezen«, ki se razvije v kasnejšem življenjskem obdobju. Najnovejši podatki pa kažejo, da se starostna meja spušča, tako da se sladkorna bolezen tipa 2 lahko razvije tudi že v otroštvu. Največji dejavniki tveganja za razvoj sladkorne bolezni tipa 2 so prekomerna telesna masa, telesna nedejavnost, prekomerno uživanje nasičenih maščob in prekomerno uživanje alkohola. Za sladkorno bolezen je značilna povišana vrednost sladkorja v krvi. Gre za

presnovno motnjo, ki nastane zaradi pomanjkanja (sladkorna bolezen tipa 1) ali povečane odpornosti celic (sladkorna bolezen tipa 2) na hormon inzulin. Sladkorna bolezen je najbolj razširjena kronična bolezen sodobnega časa in vse več je bolnikov, ki zbolijo za sladkorno boleznijo tipa 2. Predvsem neustrezna prehrana in pomanjkanje telesne aktivnosti prispevata k prekomerni telesni teži in debelosti, kar je lahko vzrok za razvoj sladkorne bolezni. Pomembno je, da svojim prehranjevalnim navadam in zadostni telesni aktivnosti posvetimo več pozornosti, predvsem pa da z vzgojo in medgeneracijskim sodelovanjem svojim otrokom damo koristno popotnico za njihovo življenje in zdravje. Zanimivo je, da se prehrana sladkornih bolnikov bistveno ne razlikuje od zdrave, uravnotežene prehrane, ki naj bi jo užival vsakdo izmed nas. Poskrbite, da bo vaša prehrana čim bolj pestra

in vanjo vključujte različna živila. Naj bo zdrav zajtrk energijska popotnica za vaš dan. Zaužitje od 3 do 5 dnevnih obrokov, predvsem pa čim več v prehrano vključujte svežo, lokalno, sezonsko pridelano presno sadje in kuhano ali presno zelenjavo, saj vsebujeta zdravju koristne snovi, kot so vitamini, minerali, antioksidanti, prehranska vlaknina itd. V prehrano vključite več živil rastlinskega izvora, posegajte po izdelkih iz polnovrednih žit (naravni riž, polnozrnat testenine, kaše), večino živalskih maščob (nasičene maščobe) zamenjajte z nenasičenimi rastlinskimi olji, pri pripravi jedi uporabljajte kakovostna rastlinska olja, kot sta npr. repično in oljčno olje. Izberite bolj pusta živila živalskega izvora, kot so npr. manj mastno meso in mlečni izdelki. Hrano zmerno dosoljajte (priporočen vnos pri odraslih do 5 g/dan) in omejite uživanje sladkorja in sladkih živil.

Enostavni sladkorji, ki jih vsebujejo sladkarije in sladke pijače, naj v naši dnevni prehrani ne predstavljajo več kot 10 % dnevnega energijskega vnosa. Tudi pri sladkornih bolnikih se uživanje sladkorja ne izključuje iz prehrane, potrebno pa ga je omejiti, sladkorni bolniki pa morajo nadzirati tudi vnos sestavljenih (kompleksnih) ogljikovih hidratov. Poskrbite, da dnevno spijete dovolj tekočine, izogibajte se gaziranim pijačam in vodam z različnimi okusi, saj pogosto vsebujejo veliko sladkorja. Ne pozabite na redno telesno aktivnost, pomanjkanje le-te predstavlja tveganje za nastanek številnih bolezni sodobnega časa. Pri sladkornih bolnikih je dokazano, da telesna aktivnost zniža raven krvnega sladkorja in poveča občutljivost celic na inzulin, predvsem pa z izvajanje redne telesne aktivnosti pripomorete k vzdrževanju, pa tudi zmanjšanju

telesne mase. Pri normalni telesni masi se priporoča vsaj pol ure telesne vadbe dnevno.

Podatek zdravnikov, da lahko z uživanjem ustrezne zdrave, uravnotežene prehrane in s telesno aktivnostjo sladkorno bolezen tipa 2 marsikdaj upočasnimo ali celo preprečimo, je dovolj zgovoren, da začnemo z zdravim življenjskim slogom že danes. Zdravje je naša največja vrednota, zato naj nam ne bo samoumevno.

Članek je del projekta »Korak zase, korak za sladkorčke«. Več na spletni strani <http://www.czs.si/content/x8>

Pripravila:

Damjan Justinek,

dr. med. spec. int. med. in

Nataša Lilek,

univ. dipl. inž. živil. tehnol.

Viri:

Skvarča A. 2015. *Abecedarij sladkorne bolezni*. Ljubljana, Zveza društev diabetikov Slovenije: 33 str.

Poličnik R. 2018. *Zdrava prehrana. V: Prehrana in sladkorna bolezen (C. Hlastan Ribič)*. Ljubljana, Nacionalni inštitut za javno zdravje: 90–94

Načela zdravega prehranjevanja, upoštevajoč socialno-ekonomske determinante. Ljubljana, Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/nacela_zdravega_prehranjevanja.pdf

NA ŽAVCARJEV VRH

V soboto, 7. marca 2020, smo mladi planinci opravili letošnji prvi planinski izlet, že skoraj tradicionalni naskok na Žavcarjev vrh. Udeležilo se ga je 11 razigranih otrok. Izleta se je udeležila tudi novopečena predsednica našega PD Paloma, ga. Aleksandra, kar si štejemo v posebno čast.

Žavcarjev vrh je ponovno dokazal, da v hribih nikoli ni dolgčas in nikoli enako. In če smo lani gazili do kolen v snegu, smo letos občudovali spomladansko cvetje in uživali v igri na travniku pred kočjo. Pot smo zaradi številnih psov poimenovali v »pasjo transverzalo«, z nami je prav do vrha šel črnodlaki Miki ..., v glavnem, imeli smo se lepo in skupaj preživeli zdrav in razgiban dan sredi narave.

Maja Trojner Besedić

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO ŠENTILJ V SLOVENSКИH GORICAH

V vsakem kraju se ljudje družijo in povezujejo v skupine, društva. Tudi v Šentilju se je leta 1930 izkazal interes in želja nekaj prebivalcev po ustanovitvi gasilskega društva (Slika 1). Tako v tem letu obeležujemo 90. obletnico neprekinjenega delovanja našega društva. Kar nekaj generacij je v tem času prispevalo svoj neprecenljiv delež, da lahko danes s ponosom in spoštovanjem govorimo o društvu, ki je deležno velikega ugleda tako lokalno kot tudi širše. Društvo je bilo v vseh teh letih vedno na voljo svojim krajanom ter venomer raslo in napredovalo. Na današnji dan šteje društvo 80 članov.

Člani PGD Šentilj ob prvem nastopu v javnosti leta 1930 (Arhiv PGD Šentilj v Slov. goricah)

V čast in veselje mi je, da ob tej visoki obletnici strnem nekaj misli ter izrečem zahvalo in čestitke našim članom, članicam, veteranom in naši mladini (Slika 2). Prav vsi so pomembni člani društva. Veterani nam s preteklim delom in s svojimi izkušnjami kažejo pot naprej, mladina pa je naša svetla prihodnost. Prav posebej sem ponosen na slehernega gasilca našega društva, od najmlajšega pionirčka do najstarejšega člana. Vsak s svojim delom, zagnanostjo in pripadnostjo dodaja kamenček v mozaik naše zgodbe gasilskega poslanstva na vseh področjih društvenega delovanja. Dokaz pripadnosti in solidarnosti so med drugim tudi številne opravljene prostovoljne ure pri obnovi in vzdrževanju prostorov našega doma, ki nam je vsem v ponos.

Biti prostovoljni gasilec v današnjem času pomeni veliko odgovornost, še posebej na operativnem področju, ki ga zaznamujejo pogosta odrekovanja in izpostavljanje lastnega

življenja za reševanje drugih. Ključ do uspešno opravljenih operativnih posredovanj so dobra opremljenost ter visoka strokovna in fizična pripravljenost slehernega gasilca. V društvu se zato redno strokovno izobražujemo in svoje znanje dopolnjujemo z rednimi vajami in izkušnjami s terena. Tako lahko naše častno delo opravljamo čim bolj strokovno in varno.

Ob vsem tem pa najdemo čas tudi za razne delovne akcije, vaje za gasilska tekmovanja, delo z mladino, obisk različnih prireditev in tudi za sproščeno druženje.

Za gasilce se čas ob letošnji epidemiji COVID-19 nikakor ni ustavil, saj je bilo kar nekaj intervencij. Čeprav so bile intervencije zaradi zaščitnih ukrepov otežene, so le-te bile izpeljane odgovorno z upoštevanjem vseh navodil. Je pa nam novi koronavirus pokvaril načrte glede praznovanja naše okrogle obletnice delovanja. V ta namen smo namreč želeli pripraviti slavnostno gasilsko parado z veliko gasilsko veselico, da bi tako skupaj s krajanom obeležili naš visok jubilej. Po vsej verjetnosti bomo načrtovano slavje žal morali prestaviti na naslednje leto. V tem trenutku je najpomembnejše vaše in naše zdravje, kar se gasilci venomer zavedamo.

Skupinska slika pred rednim občnim zborom PGD Šentilj, 2020 (Arhiv PGD Šentilj v Slov. goricah)

Ob tej priložnosti gre iskrena zahvala občini Šentilj, na čelu z županom g. Štefanom Žvabom, njegovemu predhodniku g. Edvardu Čagranu, ter celotnemu občinskemu svetu za izkazano podporo v preteklem obdobju. Tudi v bodoče si želimo še dobrega sodelovanja.

Prav tako gre zahvala tudi vsem donatorjem in botrom

ter vsem krajanom, ki so nam na naši dolgoletni poti velikodušno pomagali. Iskreno se tudi zahvaljujemo sosednjim društvom za dobro sodelovanje, pomoč in podporo.

Nenazadnje pa gre največja zahvala in poklon vsakemu članu našega društva, saj s svojim nesebičnim in prostovoljnim delom peljejo društvo naprej in skrbijo, da je naše poslanstvo cenjeno in spoštovano.

Z gasilskim pozdravom
NA POMOČ!

dr. Gregor Plohl,
predsednik PGD Šentilj v Slov. goricah

P.S. Osebna zahvala

Rad bi izkoristil priložnost ter se tudi osebno in javno zahvalil vsem mojim dragim članom za vso podporo in vse vzpodbude, ki sem jih bil deležen v prvem letu mojega mandata. Čeprav smo sodelovanje začeli kot popolni tujci, lahko sedaj po dobrem letu rečemo, da med nami vlada iskreno tovarštvo z medsebojnim spoštovanjem. Dragi člani, najlepša hvala za lep sprejem v vaše vrste in izkazano zaupanje. Iskreno sem ponosen na naše društvo, vso članstvo in opravljeno delo. Moj globok poklon.

Gregor

TRADICIONALNA PRVOMAJSKA BUDNICA LETOS MALO DRUGAČE

Zaradi letošnjih razmer in sprejetih ukrepov smo bili primorani letošnjo budnico izpeljati malo drugače.

Ker se člani orkestra nismo mogli sestati in zaigrati v živo, smo se vsak posebej točno ob 6. uri zjutraj podali na naše balkone, dvorišča in vam ob spremljavi radijskih sprejemnikov v živo zaigrali koračnice.

Prav tako so nam na pomoč velikodušno priskočila vsa gasilska društva v naši občini: PGD Ceršak, PGD Paloma Sladki Vrh, PGD Šentilj in PGD Velka. Vsako gasilsko društvo je s svojimi vozili zajelo svoj požarni rajon in vam od 6. ure zjutraj predvajalo koračnice, ki jih je za vas posnela naša godba.

Vsem gasilskim društvom se iz srca zahvaljujemo za dobro voljo in pomoč ter se veselimo našega nadaljnega sodelovanja!

Vir: arhiv pihalnega orkestra

Žal smo bili primorani odpovedati prvomajsko srečanje na starem mejnem prehodu s prijatelji iz MV Spielfeld, vendar se že veselimo 35. srečanja naslednje leto!

Nuša Pečenik,
predsednica KD Pihalni orkester
Občine Šentilj Paloma

Z IGRO DO ZNANJA V HLEVU ZAVODA KONJI PRI ZELENI HIŠKI

V zavodu Konji pri zeleni hiški, ki se nahaja v Selnici ob Muri, uspešno nadaljujejo s svojim delom in sledijo svojemu poslanstvu. Otrokom približati svet konj in učenje jahanja z igro.

Predvsem v tujini obstajajo različni koncepti, s katerimi lahko otroke in konje spoznamo. V Sloveniji zaenkrat veliko jahalnih šol še vedno izvaja »klasično« poučevanje jahanja tudi pri otrocih. Pri tem se ne upošteva njihove stopnje razvoja, sposobnosti razumevanja in velike potrebe po varnosti. Hkrati se velikokrat pozabi tudi na dobrobit konj.

Izobraževalni koncept, ki ga izvajajo v zavodu Konji pri zeleni hiški, je namenjen predvsem za poučevanje v skupini, s poniji in otroki, starimi od tri do deset let. Pri tem se osredotočajo na učenje jahanja za otroke z upoštevanjem pedagoških vidikov, spodbujanje samozavesti in občutek skupnosti.

Otroke tako pripeljejo v stik s ponijem in jim omogočijo ljubezen do živali že od samega začetka. Iz izkušenj vedo, da si otroci želijo preživeti čas s ponijem in zanj skrbeti. Otroci želijo, da je poni njihov prijatelj in želijo vedeti vse o konjih. To željo po znanju in učenju pri programih jahanja v zavodu izkoristijo. Z igro otroke učijo, kako varno in samostojno že na tleh ravnati s ponijem. Nato naučena osnovna znanja vzamejo s seboj na konja. Pomembno je, da se otroci ne učijo sami, ampak z drugimi otroki. Igre, ki so pomemben del jahalnih programov v zavodu, imajo vedno nekaj skupnega s konji. Otroci se na igriv način naučijo osnovnega znanja o konjih, konjeništvu in jahanju.

Tema konj je v zavodu otrokom približana s pomočjo iger, pesmi, zgodb, kreativnih delavnic itd. Znanje o konjih ustreza otrokovi stopnji razvoja. Programi so zasnovani tako, da spremljajo njihov osebni razvoj v

Foto: arhiv zavoda

samozaestne in vztrajne otroke. Še posebej pomembno je, da imajo otroci prostor, da se preizkusijo, ukrepajo in delajo z drugimi otroki. Primer: Poni stoji z glavo globoko v senu in je ne želi dvigniti. Tako mu otrok ne more nadeti oglavnika. Kako reagira otrok, ki je imel malo ali nič izkušenj s takšno situacijo? Je nemočen, želi nalogo prepustiti izkušeni osebi. Če bi otroka razrešili naloge, bi preprečili otrokovo sposobnost ukrepanja in samoučinkovitosti. Zato otrokom s svojim konceptom v zavodu dajejo akcijski načrt, da si lahko sami pomagajo. Če otrokom daste prostor in možnost učenja, da najdejo svojo lastno rešitev ali rešitev v skupini, otroci rastejo pri svojih nalogah in gradijo zaupanje v lastne sposobnosti. Naučijo se podpirati drug drugega, učiti se z drugimi in od drugih, sočustvovati, biti obzirni do prijateljev, igre in ponija kot partnerja ter s tem samodejno razširiti svoje socialne veščine. Poleg tega naj bi otroci pridobili zaupanje v ponija in s tem samozavest. Mnogi otroci se bojijo stati ob poniju, ga božati, čistiti, praskati kopita, ga voditi – skratka, da

bi bili v bližini ponija. Nekateri otroci se na konju počutijo veliko varnejše, vendar potrebne spretnosti, ki se jih učijo na tleh, tako žal ne pridobijo.

Otroci, ki sodelujejo v programih zavoda, ne postanejo samo jahači, temveč pravi "konjski ljudje". Ne gre le za učenje jahanja, otroci se morajo potopiti v svet ponijev. Konji in poniji nudijo velik učni bazen in v zavodu uporabljajo te možnosti učenja celostno. V ospredju so otrokom prijazni, igrivi in gibalno naravnani programi. Ena izmed takih iger je "Divja čreda ponijev". V tej gibalni igri se otroci igrajo konje – prav tako se veliko naučijo o konjih. Na primer, igrivo se učijo o črednih strukturah in obnašanju konj. Življenje v skupnosti, občutek varnosti ali gibanje na svežem zraku – to je le nekaj potreb konj. Otroci to lahko dobro razumejo in se igrajo z velikim navdušenjem. Poučne naloge gibanja, kot so "prehranjevanje", "alarm gorskega leva", "kača" in druge interakcije z otroki in poniji, omogočajo ne le veliko zabave, temveč tudi to, da otroci doživljajo obnašanje konj in njihovo govorico.

V zavodu sledijo svoji nalogi in delajo na igrivem prvem stiku otrok in ponijev vse do neodvisnega ravnanja s konji. Otroke strokovno pripravljajo na konjeniške športe. Drugje za to po navadi ni časa, včasih manjka potrpljenja in primerne usposobljenosti za delo z otroki. Tudi najmanjši se v zavodu igriivo naučijo ravnanja s ponijem – na tleh in na hrbtu ponija. Pri jahanju gre predvsem za šolanje gibanja, zavedanja otrokovega telesa na poniju, ravnatežja, sproščenosti. To je osnova pri učenju jahanja in bi morala imeti večjo težo tudi v drugih jahalnih šolah. Spodbujajo se osnovne gibalne spretnosti otrok, kar pozitivno vpliva na njihov telesni razvoj. Igre imajo tudi veliko spodbudo za gibanje in razvoj motoričnih sposobnosti. Za vsakim gibanjem/vadbo in vsako igro stoji koncept učenja. Otroci se običajno ne zavedajo, da se učijo skozi igro – brez kakršnega koli pritiska.

Otroci tako razvijajo zavest in razumevanje potreb in posebnosti svojih štirinožnih prijateljev – ponijev. Pri tem se ne učijo le ravnanja s konjem, ampak se hkrati držati pravil, ravnati skrbno, strukturirano, varno in odločno – in večinoma podzavestno z veliko zabave in veselja. Pomembno je, da se otroci učijo na igriv način, saj otrokom igra pomeni smeh in biti srečen, razvijati lastne ideje, skupaj reševati konflikte, biti močan v timu, vaditi socialne veščine itd. Otroci zelo skrbijo za dobrobit vseh živali in ljubeče skrbijo za vsakega posameznega ponija. Ta "skrb" se prenese tudi na ostale otroke. Tako nastanejo ekipe, ki skrbijo drug za drugega – vsakega člana ekipe posebej. Otroci že doma skrbijo za ponija in na jahanje prinesejo priboljške zanj.

V zavodu Konji pri zeleni hiški želijo navdihniti otroke za konje in čim večjemu številu otrok omogočiti, da se srečajo s konji. Izkušnje s konjem

so zelo trajnostne – že otroke stare od dveh do treh let lahko nad konji zelo navdušimo in v mnogih primerih vez nato ostane dolgoročno.

Žal so tudi v zavodu morali prenehati z izvajanjem jahalnih programov v skladu z ukrepi za zaježitev širjenja COVID-19, vendar so za svoje jahače, ki tedensko obiskujejo njihove programe, pripravili prav posebno PoniPošto. Z njo so otroke obveščali o dogajanju v hlevu in priložili številne kreativne in ustvarjalne ter poučne naloge in igre. V zavodu upajo, da bodo kmalu lahko nadaljevali z izvajanjem programov, saj mali jahači ponije in druženje že zelo pogrešajo. Pripravili bodo tudi poletne programe in novi skupini minijev in maksijev ob sobotah. Spremljajte njihovo spletno stran, Facebook in Instagram profil, kjer redno objavljajo svoje aktivnosti in novice.

Lea Jakoš

SREČEVANJA V OKVIRU ŠTUDIJSKIH KROŽKOV MUZEJA NOROSTI

V letu 2019 smo se pridružili razgibani dejavnosti študijskih krožkov, ki v Sloveniji potekajo pod okriljem Andragoškega centra Slovenije, in sicer že od leta 1993. Naš prispevek k tej veliki krožkarski družini, ki je razvejana po vsej Sloveniji, je v vseh ozirih povezan s kulturo in kulturno dediščino. Srečevali smo se kar v treh krožkih, skupaj razmišljali, snovali, preizpraševali, ozaveščali, skrbeli za dediščino in za duh solidarnosti. V

nadaljevanju na kratko povzamemo, kaj smo delali.

Prebiranja v Muzeju norosti

Bralni krožek v Muzeju norosti poteka sicer že od januarja 2014, ko smo se srečali prvič. Od tedaj smo imeli že 52 srečanj. Na srečanjih smo gostili tudi pisatelje in pesnike, Toneta Partljiča, Mileno Miklavčič, Ferija Leinščka, Božidarja Rozmana, Denisa Škofiča in druge. Veseli smo bili tudi domačih

avtorjev, Metke Lampret, Uroša Praha, Bojana Tomažiča, Bogomirja Feliksa Horvata. Od leta 2014 do danes smo prebrali 52 del, ki skupaj štejejo kar 13.019 strani. V gradu Cmurek pa se je v okviru bralnega krožka zvrstilo kar 537 obiskovalcev in obiskovalk.

Leta 2019 smo bralni krožek prvič organizirali pod okriljem Andragoškega centra Slovenije.

MESEC	NASLOV	AVTOR	DATUM srečanja	URA srečanja	LOKACIJA srečanja
JUNIJ	Florjan Lipuš	Zmote dijaka Tjaša	13. 6. 2020	18.00	grad Cmurek

Živimo s kulturno dediščino Cmureka
K sodelovanju v študijskem krožku Živimo s kulturno dediščino Cmureka smo povabili vse, ki radi ustvarjajo z

glino. Tematika, ki smo ji pri svojem ustvarjanju posvečali osrednjo pozornost, je – kot pove že sam naslov – kulturna dediščina. Tako smo

se pred začetkom delavnice s telefoni in fotoaparati sprehodili po gradu in med reliefi iskali motive, ki bi bili zanimivi za upodobitev v glini.

Nadalje smo v delavnici oblikovali zametke spominkov, ki bi lahko bili nosilci in promotorji dediščine v širši čezmejni skupnosti. Nastal je tudi dvojezičen katalog Cmureški reliefi, ki obiskovalce gradu pozove, da so ob ogledu grajske stavbe še posebej pozorni na reliefe, ki s svojo umetnostno zgodovinsko vrednostjo še danes predstavljajo okras Cmureka.

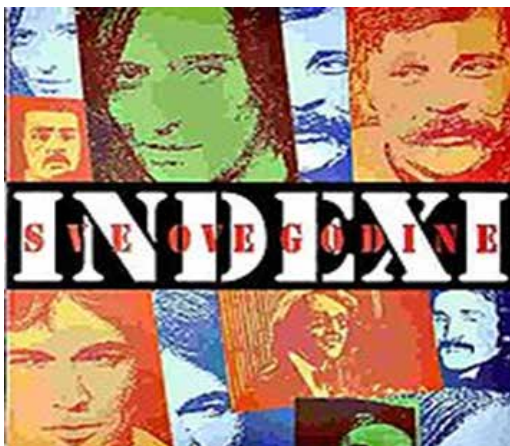
Še pomnite, tovariši

V študijskem krožku, ki smo ga provokativno poimenovali Še pomnite, tovariši, smo poslušali glasbo iz 60-ih, 70-ih in 80-ih ter v pogovoru iskali vzporednice med glasbo in družbenim aktivizmom, še posebej nas je zanimala glasba v povezavi z aktivnim državljanstvom in posledično demokratizacijo družbe.

Arhiv MNT: Pri delu

Ob poslušanju glasbenih skupin iz prostora bivše države smo se sredotočali na besedila in razpravljali o vplivu glasbe na družbene spremembe.

Naslovnice albumov

Vsi trije krožki imajo potencial za nadaljevanje in nadgradnjo, zato se uspešnih prijav nadejamo tudi v letu 2020. Če se nam želite pridružiti, nam pišite na info@muzejnorosti.eu ali nas pokličite na 031 238 877. Veseli vas bomo!

Darja Farasin, Sonja Bezjak

ČESTITKE OB DNEVU ŽENA

Občinska organizacija DeSUS Šentilj

Občinska organizacija DeSUS Šentilj izvaja aktivnosti v okviru letnega delovnega načrta. Ob posebnih priložnostih pa izvaja še srečanja s posebno vsebino, kot so:

- srečanje članic ob dnevu žena

- druženje članstva v mesecu avgustu in
- zaključek leta

Tako smo tudi v tem letu 3. marca v prostorih gasilskega doma PGD Paloma Sladki Vrh pripravili sprejem članic ob

dnevu žena ter se jim tako zahvalili za vso opravljeno delo in pripadnost občinski organizaciji. Izročili smo jim rdeči nagelj, kot simbol tega praznika, jih pogostili in se v prijetni družbi ob zvokih harmonike povesečili.

Ob nagovoru smo predstavili pomen **dneva žena** ter omenili **materinski dan**, ki ga bomo prav tako praznovali v mesecu marcu. **MATERINSTVO** je poslanstvo, katerega vrednost se ne da izmeriti, se ne da stehtati in se ne da kakorkoli ovrednotiti. Treba ga je ceniti in spoštovati, kajti brez materinstva ne bi bilo življenja na svetu.

Sprejema se je udeležil predsednik Pokrajinskega odbora PODRAVJE, doc. dr. Srečko Felix Kroppe s svojo soprogo.

V svojem pozdravnem govoru je predstavil delovanje Demokratične stranke upokojencev Slovenije in novo izvoljeno predsednico dr. Aleksandro

Pivec. Ob zaključku nagovora se je zahvalil Občinski organizaciji DeSUS Šentilj za sodelovanje v Pokrajinskem odboru Podravje in iskreno čestital ob prazniku **dnevu žena**.

Foto: Valentina Ošlovnik

Občinska organizacija DeSUS Šentilj,
Franc Polanec,
predsednik

DRUŠTVO IVO AS USPEŠNO ZAKLJUČILO LETO 2019

Leto 2019 je bilo za Društvo Ivo As zelo uspešno. Ivo in Marinka sta 21. 12. 2019 imela že dvajseto samostojno razstavo, samo v letu 2019 pa je bila to njuna deseta samostojna razstava.

S tem dogodkom se je tudi zaključilo umetniško leto. Prav tako je društvo uspešno izvedlo dve likovni koloniji, ker se je udeležilo čez petdeset slikarjev iz Slovenije, Hrvaške in Avstrije. Izvedenih je bilo veliko razstav za druge slikarje, slike ki so bile ustvarjene na kolonijah so obiskale kar nekaj galerij po Sloveniji in tudi v Avstriji. Društvo oz. Marinka in Ivo AS sta sodelovala na veliko kolonijah, na katere sta bila povabljeni s strani drugih društev. V bistvu bilo je zelo uspešno, kulturno leto 2019.

Omeniti se mora še dogodek, ki je potekal 11. 12. 2019 – otvoritev 19. samostojne razstave na Občini Sv. Ana v Slovenskih goricah. Ob tej priliki je Ivo As podaril farnemu župniku Sv. Ane sliko, ki jo je narisal na poletni koloniji Anina paleta – svetnica sv. Ana.

Prav tako se je začelo leto 2020 s samostojno razstavo; otvoritev je bila 9. januarja v priznani Galeriji Alga v Izoli. Bilo je res fenomenalno vzdušje, prikazanih je bilo dvajset del Marinke in Iva Asa velikega formata 120 x 100 cm. Na otvoritev so prišli vsi prijatelji

slikarji iz Primorske in razstava je v celoti s kulturnim programom enkratno uspela.

Še se je dogajalo na Primorskem. Dne 5. 2. 2020 se je postavila razstava slik iz kolonije »Poletje v Konjišču 2019« v Izoli v Andragoškem zavodu, kjer je še vedno na ogled.

Ob dnevu kulture, 9. februarja, je bila otvoritev skupinske razstave v Galeriji Hiša družjenja v Mariboru,

ker so prikazana slikarska dela dveh velikanov Franceta Prešerna in Nikole Tesle. Ta razstava je še vedno na ogled. Društvo Ivo As je z dvema članoma, Marinko in Ivom, sodelovalo v času pustovanja na Extempore Ptuj 2020.

14. 2. 2020 je obiskal našo Občino Šentilj mariborski nadškof metropolit msgr. Alojzij Cvikl. Na srečanju z njim se je predstavilo tudi društvo Ivo As, kar je potekalo v dopoldanskem času. V cerkvi Marija Snežna, ker je potekala večerna maša istega dne, pa je Ivo As samo za ta namen narisal sliko in jo ob tej priložnosti podaril nadškofu Alojziju Cviklu – svetniku sv. Andreja, zavetnika mariborske škofije.

V petek, 13. 3. 2020, se je še postavila 22. samostojna razstava Marinke in Iva AS v Tropskem vrtu – Dobrovnik. Razstava je še vedno na ogled.

Dogovori so že potekali za samostojne razstave v letu 2020. Načrtovanih je bilo deset razstav Marinke in Iva As. Priprave so začele potekati za likovne kolonije. Prva bi morala potekati v mesecu maju, tednu kulture, ob Lovski koči na Zg. Velki.

Bilo je ogromno načrtov, planov,

kaj vse bo društvo organiziralo in se udeleževalo različnih dogodkov. Ampak žal je koronavirus prekinil vse načrte in plane. Življenje se je ustavilo. Ne, ni se. Marinka in Ivo As pridno ustvarjata svoje umetnine, ki so na ogled v Galeriji Ivo As na sedežu društva Svečane 16.

Društvo Ivo As si želi, da se bo lahko izvedlo čim več projektov, ki so v načrtu, seveda pa bodo nekateri dogodki prestavljeni zaradi »covid19« v kasnejše obdobje.

GESLO DRUŠTVA IVO AS JE ŠE VEDNO IN ŠE MOČNEJE – ZDRUŽEVANJE IN USTVARJANJE KULTURNIH DOGODKOV, TAKO DOMAČIH KOD TUJIH LJUBITELJSKIH SLIKARJEV, TER S POZITIVNO ENERGIJO ZAKORAKATI V VSAK NOV DAN.

Marinka As,
predsednica društva
Foto: Ivo As,
Marinka As

Z AVTOBUSOM V LUTKOVNO GLEDALIŠČE

V vzgojno-izobraževalno delo vzgojiteljice zelo pogosto vključujemo lutke, kajti preko njih zelo pomembno in pozitivno vplivamo na razvoj otroka.

V tem šolskem letu smo se v Vrtcu Šentilj in v Vrtcu Ceršak odločili, da obiščemo lutkovno gledališče. Tako smo kar štiri najstarejše skupine odpeljali v Lutkovno gledališče Maribor. Tako sta si decembra dve skupini ogledali lutkovno predstavo Mali modri in mali zeleni, marca pa sta si drugi dve skupini ogledali predstavo Janček ježek. Po vsaki predstavi je sledila še delavnica izdelovanja lutk.

Za otroke je bila to zelo prijetna izkušnja. Najprej vožnja z avtobusom, ki jih je zelo navdušila, nato stavba lutkovnega gledališča z debelimi stenami, velik oder, številni sedeži ter seveda lutkarji in lutke, ki so otrokom tako ljube.

Stroški prevozov in ogleda predstav so bili poravnani s sredstvi iz sklada vrtca.

Za mlajše otroke so bili lutkarji pripravljene priti v vrtec, a žal nam je epidemija to preprečila. Vsekakor bomo to nadoknadili v naslednjem šolskem letu, pomembno je, da ostanemo zdravi in veseli.

Petra Kašman Jelenko,
Vrtec Šentilj

GOVORNICI SE PREDSTAVIJO

Govorno nastopanje je sestavni del komunikacije in zelo pomembna dejavnost v našem življenju. Prav tako pa je govorno nastopanje del učnega načrta, s pomočjo katerega se učenci pripravljajo na uporabo te veščine v šoli ter v vsakdanjem življenju. Tako so si »mladi govorniki« pri slovenščini najprej izbrali eno neumetnostno besedilo in ga po skupaj oblikovanih kriterijih pripravili za govorni nastop pred sošolci. Tudi tako razvijajo svojo zmožnost razumevanja in vrednotenja neumetnostnih besedil. Učenci so tokrat to res odlično opravili, saj so bili govorni nastopi izredno zanimivi za nas poslušalce, prav tako so govorili prosto, zborna in naravno, upoštevali

Miha Friš - Cvajdik

Devi Grobelšek

Lina Doplihar

so jezikovno ustreznost in pravilnost, pazili pa so tudi na uporabo nebesednih spremljevalcev govorjenja. Po nastopu pa so sami vrednotili svojo zmožnost govornega nastopa in na podlagi povratnih informacij sošolcev in učiteljice Suzane načrtovali, kako bi ga izboljšali. Tako nas je Devi popeljala v skrivnostni svet možganov, Miha nas je razsvetlil s Thomasom Edisonom in izumom žarnice, Lina pa nas je seznanila z mnogimi dejstvi o ladji Titanik.

In naj zaključimo z latinskim pregovorom – »Poeta nascitur, orator fit.« ali v slovenskem jeziku – »Pesnik se rodi, govornik naredi.«

Suzana Grobelšek,
profesorica slovenščine

S KNJIGO V VRTEC

Mesec februar, posvečen kulturi, je v skupini Metuljčkov letos potekal malo drugače. Spodbujali sva starše in otroke, da prinesejo od doma njim ljube slikanice, ki smo jih skupaj prebrali, listali in se o njih pogovarjali. Za spodbujanje zanimanja do slikanic smo si izdelali knjižno znamenje v obliki sovce, obiskali smo tudi šolsko knjižnico, prisluhnili pripovedovanju knjižničarke ter likovno ustvarjali na temo knjig. Pomočnica vzgojiteljice je otrokom izdelala kartonko z možnostjo odkrivanja okenc. Otrokom je pripovedovanje in odkrivanje okenc všeč in jih zelo pritegne. Pomembno je, da se pripovedovalec vživi v vlogo živali ter ostalih pravljicnih junakov. Ker smo ustvarjalni, smo si izdelali recikliran predalnik, ga skupaj pobarvali in opremili s knjigami, slikanicami, revijami.

Vesna Majhen,
vzgojiteljica

LIKOVNO SEKCIJO KUD GABRIJEL KOLBIČ BOGATI RAZLIČNOST

SLIKARSKA RAZSTAVA RAZLIČNOST

V okvirju slovenskega kulturnega praznika že nekaj let zapored likovna sekcija KUD Gabrijel Kolbič organizira prireditve, likovno razstavo na Zgornji Velki. Letos smo Prešernov dan proslavili z odprtjem slikarske razstave pod naslovom Različnosti, v kateri sta se predstavili gostujoči avtorici, slikarka **Danila Krpič** in **Manja Sgerm**. Obe slikarki združuje dolgoletno sodelovanje z magistrico **Sašo Bezjak**, akademsko slikarko, ki je avtorici in njuna razstavljenata dela na otvoritvi tudi predstavila.

Uradna otvoritev razstave je potekala 4. februarja v Razstavišču Gabrijela Kolbiča na Zgornji Velki. Bilo je zelo slovesno, saj so se učenci Osnovne šole Sladki Vrh zelo potrudili in pripravili svojstven, zanimiv program.

Danila Krpič prihaja iz Murske Sobote. Že več kot petindvajset let je popolnoma predana likovni umetnosti in je prepoznavna ljubiteljska slikarka. Predstavila se je že na enajstih samostojnih slikarskih razstavah in sodelovala na več kot stotih skupinskih.

Ves čas se slikarsko izobražuje. Šla je skozi celoten študijski proces, od osnov risbe, likovne kompozicije, perspektive, portreta, krajine, figure, do abstraktnega slikarstva. Najprej je obiskovala likovne delavnice akademskega slikarja Mirka Rajnerja, ki je eden najvidnejših predstavnikov pomurskih slikarjev, nato je pot nadaljevala v delavnici Saše Bezjak, magistrice slikarstva in kiparstva.

Slika z akrili na platno in rada uporablja dripping tehniko (akcijsko in kapljično slikanje). Je predstavnica abstraktnega ekspresionizma. Z izrednim individualnim slikarskim občutkom zliva in kaplja različne barve po platnu, suši in spet zliva, vse dokler vsak del slike ne postane zanimiv, poseben.

Danila se zgleduje po ameriškem slikarju Jacksonu Pollocku (Paul Jackson Pollock), ki velja za enega glavnih predstavnikov abstraktnega ekspresionizma v 20. stoletju.

Manja Sgerm živi v Lovrencu na Pohorju. Je ljubiteljica literature in likovne umetnosti. Pred dvajsetimi leti je izdala pesniško zbirko Žali lok (Manja Zemljič), ki je bila nominirana za prvenec leta. Kasneje sta skupaj s Sašo Bezjak izdali knjigo risb, v kateri je Manja dodala pesmi. Od leta 2013 se predvsem posveča likovnemu ustvarjanju. Do sedaj je postavila več samostojnih razstav, sodelovala na več likovnih kolonijah, izvedla likovno literarno delavnico v knjižnici OŠ Tabor v Mariboru. S Sašo Bezjak tudi kreativno soustvarja v literarno likovnem eksperimentu Pollex, ki se v poletnem času odvija na gradu Negova. Poleg abstrakcije, s katero se tokrat predstavlja, so njena druga strast portretiranje svojih najbližjih.

Tudi Manja slika z akrili na platno. Pri njenih razstavljenih delih je jasno, da gre za absolutno abstraktno razmišljanje v podobi. Pri slikanju je uporabila primarne barve. Na osnovnem polju največkrat uporabi kompozicijo dveh pravokotnikov, katerima rada doda tudi krožne oblike.

Manjin vzornik je abstraktni ekspresionist, ameriški slikar Mark Rothko, pionir sublimne abstraktna umetnosti, pri katerem je barva v središču vsega in je mojster tako imenovanih barvnih polj ter minimalizma in eden najpomembnejših slikarjev 20. stoletja.

Rdeča nit kulturnega programa sta bila življenjska zgodba in delo našega največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna.

Na prireditvi so v programu sodelovali Pevci ljudskih pesmi KUD Gabrijel Kolbič in učenci Osnovne šole Sladki Vrh pod mentorstvom učiteljice Iris Strelec.

V uradni otvoritvi razstave je podžupan Vladimir Maher čestital obema slikarkama in učencem OŠ Sladki Vrh, ki so s svojimi likovnimi deli sodelovali na razstavi ter se zahvalil nastopajočim za lep, prijeten program.

PREDSTAVITEV PESNIŠKE ZBIRKE »PESMI NAJINE MLADOSTI« BOGOMIRJA FELIKSA HORVATA IN OTVORITEV LIKOVNE RAZSTAVE SLIKARJA JOŽEFA HORVATA

V okvirju praznovanja dneva žena v nedeljo, 8. marca 2020, se je, v Galeriji Methansove hiše na Zgornjem Dražen Vrhu, odvijal prav poseben dogodek, ko sta se skupaj predstavila brata Horvat.

Bogomir Feliks in Jožef Horvat (Foto: Jože Marinič)

Z likovno razstavo nas je počastil **Jožef (Jože) Horvat**, ambasador likovne umetnosti v naši občini, priznan slikar in aktiven dolgoletni član Likovne sekcije KUD Gabrijel Kolbič. Spoznali pa smo tudi njegovega brata, **Bogomirja Feliksa Horvata**, ki se je predstavil s pesniško zbirko **Pesmi najine mladosti**. V tej pesniški zbirki so zbrane avtorjeve izpovedne pesmi, polne čustev in globokih misli, bogatijo pa jo tudi Jožefovi akvareli.

S slikarjem **Jožefom Horvatom** so povezani začetki ljubiteljskega likovnega ustvarjanja na Zgornji Velki in se navezujejo na Gabrijela Kolbiča, akademskega kiparja, slikarja in likovnega pedagoga z Zgornje Velke. Kolbič je prepoznal Horvatovo likovno nadarjenost, ga spodbujal in skrbel za njegov likovni razvoj. Kasneje, leta 1972, je pod mentorstvom Jožeta Foltina, profesorja likovne umetnosti, Jože prvič samostojno razstavljal. Od takrat naprej se redno predstavlja doma in tudi izven naših meja. Svoja dela redno predstavlja na samostojnih in skupinskih razstavah, organizira likovna srečanja in se udeležuje likovnih kolonij ter drugih likovnih prireditev.

Jože Horvat najpogosteje ustvarja v akvarelni in akrilni tehniki. Na tokratni likovni razstavi nas je, izjemno subtilno in doživeto izpovedano, popeljal po njemu ljubi Veliki planini. V celotnem ciklu del je mogoče zaznati njegove občutke v osrčju narave, v samotni tišini, v kateri se lahko posveti in prisluhne samemu sebi ter tistemu, kar počne.

V kulturnem programu so sodelovali Pevci ljudskih pesmi KUD Gabrijel Kolbič in Pevke ljudskih pesmi Predice iz Jakobskega Dola. Program je povezovala podžupanja Občine Šentilj Lidija Šarič, ki je likovno razstavo tudi uradno odprla in čestitala ustvarjalcema.

Zaradi koronavirusa, COVID-19, so se aktivnosti Likovne sekcije KUD Gabrijel Kolbič, ki so bile predvidene od marca 2020 naprej, prilagodile novim razmeram. Tako tudi 17. Velikonočne Horvatove likovne kolonije, ki je bila tradicionalno načrtovana prvo soboto po veliki noči, 18. 4. 2020, ni bilo mogoče izpeljati kot običajno. Za spremembo smo tokrat ustvarjali za Velikonočno Horvatovo kolonijo kar doma. Vsak član je pripravil do dve likovni deli, ki si jih bo mogoče najprej ogledati virtualno, ob koncu pandemije pa jih bomo razstavili v razstavišču Jožeta Horvata pri Dreierju. Izolacija, v kateri smo se znašli, se zdi kot nekaj, kar je v nasprotju z našim kulturnim delovanjem, ki temelji na druženju, skupnem delu in skupnem ponosu nad dosežki. Toda tišina izolacije daje tudi možnost novega razmisleka o našem ustvarjanju, naši motivaciji in naši zvestobi sebi in svetu. Izkoristili bomo dneve, preživete doma, in uresničili ideje, ki so bile do sedaj zapostavljene.

Nada Tomažič,

članica likovne sekcije KUD Gabrijel Kolbič
Foto: arhiv KUD Gabrijel Kolbič, likovna sekcija

PRAVLJICE V DRUŽABNEM KOTIČKU SKODELICA BESED

Izpisuje se peta kulturna sezona in 6. leto delovanja kotička Skodelica besed. Rdeča nit tega leta so pravljice. Vsak zadnji četrtek v mesecu eden izmed stalnih obiskovalcev kotička pripoveduje pravljico. Za pripovedovanje se pripravi na osnovi podatkov v gledališkem listu, ki izide ob premieri predstave v Lutkovnem gledališču Maribor.

Zadnji februarški četrtek je bilo pravljичno srečanje posebej pristrčno. Organizirano je bilo v sodelovanju z Mariborsko knjižnico – Knjižnico Šentilj. Napovedane pravljice so bile na sporedu v času šolskih počitnic. Tako so se stalni družični kotička pridružili otroci iz Šentilja in okolice.

Na sporedu sta bili pravljica Svetlane Makarovič Netopir Kazimir, ki jo je izvrstno pripovedovala **Irma Veltrusky** in Netopir Rufus iz zbirke nizozemskih pravljic. Slednjo je skoraj filmsko povedala **Sabina Kotnik**, vodja Knjižnice Šentilj. Gospa Sabina tudi sicer včasih našo družčino pocrkla s pravljicami za odrasle.

Drugi del srečanja se je prevesil v srčno medgeneracijsko ustvarjalno delavnico. V njej so otroci in skodeličarska zasedba pod vodstvom knjižničarke Sabine izdelovali netopirčke.

Rufus in navdušeno občinstvo

Netopirka Sabina

Pravljičarka Irma s Kazimirjem

Medgeneracijska ustvarjalna delavnica

Naj od svojega zadnjega oglašanja v tej publikaciji izpostavim še nekaj srečanj, ki jih velja predstaviti širši javnosti. V sodelovanju z Medgeneracijskim centrom Šentilj (MCŠ) je bil novembra lani naš gost profesor sociologije in slovenščine **dr. Bojan Macuh**, znanstvenik na področju edukacijskih ved. O njegovi knjigi Medgeneracijsko sodelovanje – Potreba in zahteva časa, se je z avtorjem pogovarjala Lidija Breznik, oblikovalka programa MCŠ. V

adventnem času so nas obiskali dobri možje s spremstvom. Za praznično presenečenje sta poskrbela **Andrej Koren in Jože Veltrusky**. Januarja nas je s svojim tradicionalnim obiskom počastil šentiljski župan **mag. Štefan Žvab**. Slovenski kulturni praznik smo praznovali v **Methansovi hiši zgodb**. V okviru praznovanja dneva žena pa je domačin iz Svečan **Bogomir Feliks Horvat** predstavil svojo pesniško zbirko Pesmi najine mladosti. Nato pa ...

Naš kotichek je začasno zaprl svoja vrata zaradi pandemije COVID-19. Odtlej Skodelica besed deluje na daljavo. Čitalniški kotichek Knjižnice Šentilj sameva, skodeličarska zasedba pa beseduje preko njene Facebook strani in elektronske pošte.

Besedilo in fotografije:
Vida Koren

KORONA NI KRONA

SSKJ

koróna -e ž (ô)

1. pogovorno koronavirus, zlasti zelo nalezljiv SARS-CoV-2, ali bolezen, za katero je značilno vnetje zgornjih dihal in v težji obliki pljuč, ki jo ta virus povzroča

króna -e ž (ô)

1. okrogel okrasni predmet za na glavo kot znamenje vladarske oblasti: nositi krono; položiti krono na glavo; zlata krona; krona, obložena z dragimi kamni / cesarska, kraljevska krona / žezlo in krona / na ščitu je bila upodobljena krona

Tako, sedaj zagotovo vem, da korona ni krona; tako pravi SSKJ in njemu zelo zaupam, saj je neverjetno pameten.

Nekega petka, no, bil je petek, 13. 3. 2020, smo izvedeli, takrat bi marsikdo rekel, znanstveno-fantastično novico, da bomo naslednjih 14 dni ostali doma, saj je Slovenija na podlagi 7. člena Zakona o nalezljivih boleznih zaradi naraščanja števila okužb s koronavirusom razglasila epidemijo in eden izmed ukrepov je bil zaprtje vzgojno-izobraževalnih ustanov, kamor spada naša Osnovna šola Sladki Vrh. Ko se zdaj spominjam tistega dne ... seveda nismo dojeli, kaj to pomeni, sama nisem pravzaprav

nič doživela, nobenih čustev, ne pozitivnih ne negativnih. Če bi morda pričakovali vriske in skakanje od sreče nas učencev, ko smo izvedeli, da se šola zapre, potem se pa res motite. In ja, tudi meni se je to zdelo »čudno«. Nekako smo vse informacije, ki so nam jih posredovali naši učitelji, tega petka, 13., sprejeli brez odvečnih besed in brez nasmeškov, da bomo doma.

Spomnim se, da mi je mama pripovedovala o 10-dnevni vojni, o letalih nad hišo, o bombardiranju v Šentilju ... strah, nemoč ... Jaz in koronavirus? Ne vem. Poslušam poročila nekje v ozadju, ker jih mama

redno gleda, vsaj prve 3 minute, če sem natančna ... maske, rokavice, gibanje znotraj občine ... včasih se vprašam, ali gre za vedno isti posnetek, ampak, kaj jaz vem. To so stvari za odrasle. Kaj se je spremenilo v mojem življenju? Veliko. Ne hodim na meni tako ljube plesne vaje, ne v glasbeno šolo, ne vidim svoje prijateljice Line, dedka, trgovine s kakšnimi pomladnimi majčkami so zaprte ... Zjutraj vstanem, pojem zajtrk in sedem za mizo. Odprem zvezke, vklopim računalnik in se zlijem z delom na daljavo. »Kako ti gre, Devi?« me včasih vprašata starša. »Gre,« odgovorim. Naredim, kar je potrebno narediti. Niti ne razmišljam kaj veliko. Raje se posvetim kakšnim znanstvenim ugotovitvam o človeških možganih ali kakšnim kemijskim poskusom ... to me zanima.

»Poročila!!!« kliče mama iz kuhinje. To pomeni, da moram v dnevni vklopiti televizijo, dati zelo naglas nova poročila, da jih sliši v kuhinjo. In potem posluša tri minute. Pa saj že vse ve. Moja mlajša sestra bi rekla: »Over and over again.«

In tako vsak dan, dokler ne pride vikend. Knjigo v roke, sedem na gugalnico in berem. Mimo gre naša mačka in zmoti zgodbo v knjigi. Seveda. Sedem poleg nje na tla in jo božam. Prede, mežika in mi je neskončno hvaležna. Ne razmišlja o koronavirusu, jaz pa tudi ne.

»Poročila!!!« znova slišim mamo. »Mama, če pa si že poslušala, konec je.«

»Aja, ok,« se spomni mama. Mislim, da ne posluša niti tri minute več. Neka navada pač.

Znova ponedeljek, vikend, počitnice. Hm ... pogrešam prijateljico in tako bi že imela tiste majčke, ki me čakajo v neki trgovini. Ampak ...

Oče, mama, dve sestri in ena mačka. Meni je super.

Mogoče bi morala več razmišljati o tem koronavirusu, o negativnih posledicah, žal, smrtih, izgubah služb, stiskah ... Saj včasih slišim delčke iz poročil, ki jih moja mama več ne posluša. Hudo mi je in sem žalostna. Tako sem še bolj hvaležna za to, kar imam – za očeta, mamo, dve sestri in mačko, dom, v katerem živim.

In če zaključim – korona ni krona.

Devi Grobelšek

KAR NAJ GA IMA!

»Priporočeno pismo, gospa,« je rekel poštar in ji pomolil blok. »Tu se podpišite.«

»Kdo mi ga pošilja?« je vprašala in si pismo radovedno ogledovala.

»Ne vem,« je poštar skomignil z rameni. »Štampiljka ni čitljiva.«

»Kako, da ne veste?« je bila presenečena. »Pa ga odprite!«

»Kaj pravite?« se je zgrozil poštar. »Pisem vendar ne smem odpirati.«

»Če vam pa pravim, da ga odprite! Kako pa boste vedeli, kdo mi ga pošilja?«

»Pisem ne smem odpirati in pika!« je bil poštar nepopustljiv.

Ob njegovem jeznem izbruhu so se golobi prhutaje preselili na sosednji blok.

Njuno glasno prerekanje je dvignilo s klopi pred blokom čistilko Marijo, ki

je tu vztrajala že od ranega jutra, saj je nadzorovala gibanje stanovalcev v bloku.

»Tudi jaz sem pred dnevi dobila nenavadno pismo, kjer je pisalo, da ga moram poslati na trideset naslovov, sicer se mi bo zgodilo nekaj zelo hudega. Lepo vas prosim, kje naj jaz, uboga čistilka, vzamem denar za toliko znamk? Pisem nisem odposlala in čez dva dni mi je nekdo povozil mačka. Mojega ubogega Mufija, ki je tako pridno lovil miši po kletih,« je zasmrkala čistilka Marija nad žalostnim koncem ljubljenega mačka. Sosedji je svetovala, naj pisma ne vzame, da se ji ne bo zgodilo kot njej.

»Saj pravim, da ne bom podpisala,« se je razjezila nad poštarjevim nerazumevanjem.

Nenadoma se je dvorišče napolnilo, kot da bi bil sestanek stanovalcev. Napetost je rasla.

»Mogoče pa je od sodnika za prekrške,«

se je oglasil ključavničar Jože. »Najbrž vas je kdo prijavil, da svojo katro vedno postavljate pred blok, kjer je parkiranje prepovedno.«

Učiteljica Marina je ugibala, da bi lahko bila odločba za dohodnino, ki so jih začeli razpošiljati.

»Kakšna odločba za dohodnino,« je delovodja Andrej zavrnil ugibanje učiteljice Marine. »Letos so kuverte drugačne od ostalih. Tudi s sodišča ni, žig bi se gotovo dal razbrati.« Delovodja Andrej si je pismo skrbno ogledoval, vendar je pošiljatelj tudi zanj ostal skrivnost. »Zakaj pa pisma ne odprete?« je vprašal poštarja in mu ponudil robček, da si obriše potne kapljice s čela.

Poštar je poskočil, ko da bi ga »knockoutiral«. »Pisma ne smem odpirati, to sem pojasnil že gospe,« je zastokal in si popravil kapo, ki mu je zlezla na stran.

»Poštar ima prav, pisma vendar ne sme odpirati,« se je pravnica Darja postavila

v bran poštarju. Ona je že vedela, kaj poštar sme in česa ne, saj se je menda dobro spoznala na stvar. Dodala je, da bo najverjetneje kakšna reklama. Pred časom je dobila podobno pismo. Neka firma ji je poslala obvestilo, da je lastnica avtomobila, ki ga je dobila v nagradnem žrebanju. Potem je dneve in dneve klicala navedeno telefonsko številko, pa je bila nenehno zasedena. Tako še do danes ne ve, kam bi morala po avtomobil.

»Čisto vseeno mi je, kdo vam pošilja pismo in kaj v njem piše. Podpišite že končno in vzemite pismo, da bom lahko šel naprej!« je poštar zgubljaj potrpljenje. »Nimam časa, da bi se ves dan z vami prerekal zaradi enega pisma.«

»Ne bom podpisala, če pisma ne boste odpri,« je dejala in odločno vrnila kuverto.

Poštar je brez besed zgrabil kuverto, vrgel blok in pismo v torbo, prižgal moped in silovito speljal, da se je dvignil oblak prahu.

»Kakšen človek,« se je čudila, ko je zrla za oblakom prahu in so se stanovalci mrmraje razšli. »Najprej me celo uro posiljuje s pismom, za katerega niti ne ve, kdo mi ga pošilja, na koncu pa ga spet odnese. Kar naj ga ima! Takšnih pisem imam poln karton!«

Zofka Krapša

SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

V dneh do prihajajočega slovenskega kulturnega praznika smo v Vrtcu Sladki Vrh in Zgornja Velka s pestrimi dejavnostmi počastili spomin na našega največjega pesnika Franceta Prešerna. Otroci so se pod mentorstvom svojih vzgojiteljev izražali na vseh umetnostnih področjih. Želeli smo otrokom vzbuditi misel, kako postati in ostati kulturni, zato se trudimo, da jim tudi te vsebine prikažemo na njim razumljiv način.

Prebiralimo smo različno otroško literaturo, se igrali rimanje, izštevanke, prstne igre, bibarije ter spoznavali simbole naše domovine. V sredo, 5. 2. 2020, smo se s predšolskimi otroki

Vrtca Sladki Vrh in Zgornja Velka odpravili z avtobusom v lutkovno gledališče Maribor in si ogledali predstavo z naslovom Čarovnica Dragica. Po končani predstavi smo si ogledali znamenitosti mesta Maribor ob reki Dravi.

Obiskala nas je knjižničarka Darinka Osojnik in nam prebrala zgodbo O dečku, ki je pisal pesmi. Med nas smo povabili dr. Franceta Prešerna, ki ga vsi otroci prepoznajo po vzdečku dr. Fig Fig. Otroke je očaral s svojo podobo in s predstavljenimi zgodbami. V zahvalo so se mu otroci predstavili kot pesniki. Skupaj smo si pripravili njegovo najljubšo sladico iz fig.

Vzgojiteljice verjamemo, da smo z dejavnostmi otrokom približale kulturo, ki jo bodo skozi čas odraščanja še bolj razumeli in začutili ter bo postala del njih.

Rosvita Pučnik,
vzgojiteljica

OSTANI DOMA

Svet je preplaval virus, poimenovan covid-19. Zaradi varnosti in preprečevanja okužb smo morali ostati doma. Dva tedna – so rekli. Zdaj smo doma že peti teden. Učimo se na daljavo. Spopadamo se z delom z računalnikom, predavanja imamo preko računalniških aplikacij, veliko delamo sami, sprašujemo za informacije starše in strica Google.

Preseda mi že to. Raje bi sedel v šoli, poslušal predavanje v živo, vprašal, ko mi kaj ne bi bilo jasno. Rad bi poklepetal s sošolci. Ušpičil bi kakšno neumnost. Rad bi se podil za žogo po nogometnih zelenicah, odigral tekmo z drugo ekipo. Pa ne morem. Počutim se kot ujetnik v lastni hiši. Ostani doma. Stavek, ki ga vsakodnevno še prevečkrat slišim. Razumem, da gre

za zdravje. Pa vendar.

Dnevi so umirjeni, včasih so si že kar malo podobni. Zjutraj zajtrk, potem šola na daljavo, kosilo, po možnosti spet šola. Sledi telovadba, kak dan v domačem fitnesu, spet drugič zunaj na svežem zraku. In tako je dan pri kraju in sledil bo nov "razgiban" dan.

Alex Šipek, 8. b

KORONA

Gospa Korona, padla vam je krona.
Zato brez pardona
odidite iz mojega doma.

Prišli ste po širni zračni cesti
in sedaj nad vasmi in mesti
stresate bolezen in samoto,
ki nam je že vsem pošteno v napoto.

Zato, gospa Korona,
nič ne velja ta vaša krona.
Odvzeta vam je pravica,
da se obnašate kot kraljica!

Mia Krajner Šikar, 7. a

**ZARADI VIRUSA SE SVET JE
USTAVIL**

Zaradi virusa, ki razhaja,
se na svetu manj dogaja.
Samo ena stvar se dogaja,
ki ves svet ustavlja.

Naj bi bil kriv nek virus,
ki ime mu je korona.

Aktiven je podnevi in tudi ponoči.

Ko pride k tebi na obisk,
tvojo celico okuži kot blisk.

Slabo se počutimo, kašljamo, kihamo,
povrh vsega pa še težko dihamo.

To ni enak virus kot vsi ostali,
še kuge so se ljudje verjetno manj
bali.

Saj zdaj še večja panika se v naši glavi
dogaja,
ker televizor nam z virusom glavo
napaja.

Tia Lucija Perko, 7. a

NI MI VSEENO

Ni mi vseeno,
kaj se dogaja okoli mene.

Ni mi vseeno zame,
za mojo mamo,
za mojega očeta,
babico, dedija

in ni mi vseeno za mojega Ronija.

Imam jih rada,
zelo rada, in želim si,
da ostanejo zdravi.

Želim si, da bi bilo
spet tako, kot je bilo.

Tamara Vajngerl, 7. a

**KORONA VIRUS JE MAJHNA
POŠAST**

Korona virus je majhna pošast,
ki prevzela je oblast.

Čeprav ta stvar nevidna je za nas,
okužila je celo našo vas.

Nas v hiše zaklenila
in življenje je spremenila.

Vam lahko zaupam svojo skrivnost?

Tudi jaz pogrešam šolo,
kar postaja vse bolj noro.

Zdaj se od doma moramo učiti
in si sami zapiske urediti.

Tudi nam, ki smo še zdravi,
strah ne neha biti v glavi.

Klara Grubelnik, 7. b

OSTANIDOMA VIRUS

Na Kitajskem nov virus se je razvil,
nek zdravnik ga je odkril,
nato še druge je opozoril,
v vsak vzklik zaman je bil.

Virus se širil je kot hitra dostava,
zato ga zdaj ima že vsaka država.

Vse se še naprej stopnjuje,
zato šola ne deluje.

Šola zato od doma poteka
in naše znanje se nadgrajuje kot
zidana opeka.

Kdo ve, kako dolgo bo še trajalo to,
a vsi upamo, da čim hitreje končalo
se bo.

Tomi Savič, 6. a

KORONA VIRUS

V hiši pred oknom stojim,
z masko pred virusom bežim.

Razkužilo hitro v roko,
gremo v trgovino zdaj po moko.

In smo spet doma,
tam me nalog čaka cela gora.

Ko vse to naredim,
se v postelji malo pomirim.

A še v sanjah sem bolan,
zjutraj pa bom zelo zaspan.

Mitja Vavkan, 7. a

ŽIVLJENJE JE UČENJE

Razpoloženje je bedno,
iz dobrega v slabo skoraj vedno.

Misli so temačne,
vsak dan bolj oblačne.

Izginil je nasmešek z obraza,
ne poznam več svojega jaza.

Ne vem, kaj se z mano dogaja,
to mi niti malo ne ugaja.

Pred sabo vidim samo štiri stene,
nočem nikamor, nič mi ne dene.

To ne gre več tako naprej!

Spremenila sem mnenje, le poglej:

Nič se ne sekiraj,
sam s sabo ne blefiraj.

Slabe misli kar blokiraj,
nikar se nanje ne oziraj.

Da čim prej bo konec tega spoznanja,
uporabi zdaj svoja znanja:

Umivaj si roke,
ker bacili imajo radi otroke.

Upoštevaj določeno razdaljo
in tvoj trud bo nagrajen z medaljo.

Predvsem pa –
OSTANI DOMA!

Nove izkušnje bomo pridobili,
se veliko novega naučili.

Spoznali bomo, kako pomemben je
čas z družino,

preživeli ga bomo skupaj, zelo fino.

Telefon, tablico, računalnik ali pa
spletni brskalnik uporabili bomo za
šolo,

da prosti čas bo za igro, kratek
sprehod, rolerje, skiro ter kolo.

Ceniti znali bomo naravo,
res končno in velik BRAVO!

Larisa Ozimič, 9. a

PRIZNANJA IN DOSEŽKI

PREŠERNOVA NAGRAJENKA V ŠOLSLEM LETU 2019/2020:

TINA PRIMOŽIČ

Letošnja Prešernova nagrajenka je skromno in tiho dekle. Ima veliko talentov, je zelo delavna, zanesljiva, vestna, a je vedno nekje v ozadju, saj je trema njen največji sovražnik. Prepeva v pevskem zboru, nastopa na šolskih prireditvah, rada in uspešno slika.

Prav slikanje je dejavnost, kjer je lahko sama s seboj, kjer ji trema ne preprečuje ustvarjanja in se ji ni treba izpostavljati, zato ima na področju likovnega ustvarjanja največje uspehe.

Prešernova nagrada, ki jo je letos prejela, je priznanje za njeno delo na likovnem področju.

Tina je predvsem slikarka, ki dobesedno sledi kompozicijskim pravilom likovnega komponiranja, usklajuje ploskve v različnih barvnih kontrastih in jih zelo uspešno povezuje

z likovnim motivom. Njena likovna govorica je jasna in vsem razumljiva. Pri delu je vztrajna in natančna, njene slike izkazujejo likovni talent.

S svojimi deli se redno predstavlja na šolskih likovnih razstavah in na razstavah zunaj šole. Njeni slike sta prav zdaj razstavljeni v razstavišču poročne dvorane na Zgornji Velki. Vsa leta se aktivno udeležuje Paletke, je izvirna in uspešna pri likovnem snovanju. Njen največji uspeh je uvrstitev na državno razstavo Likovni svet otrok 2018, kjer je bila konkurenca neusmiljena in imajo vstop le najboljši.

Tina, odličnost si že dosegla, zaupaj vase in pogumno vstopi v svet slikarstva, odeni se v barve mavrice. Čestitamo!

Jelka Veit,
mentorica šolske kulture

Foto: Tina Primožič

ZLATA PLAKETA ZVEZE KULTURNIH DRUŠTEV OBČIN KUNGOTA, PESNICA, ŠENTILJ V ROKE NAŠEMU GODBENIKU MARJANU JANŽEKU

6. februarja 2020 je ob slovenskem kulturnem prazniku v dvorani Kulturno prosvetnega doma Vlada Pipana Šentilj potekala proslava Zveze kulturnih društev Občin Kungota, Pesnica, Šentilj. Tudi letos smo bili priča številnim podeljenim priznanjem in nagradam. Zelo ponosni smo, da sta bila med dobitniki priznanj tudi dva člana našega društva:

Priznanje zveze z značko je prejel **DRAGO GORNIK**, ki je član društva že od leta 1983. Deluje v trobilni sekciji. Je vesten in marljiv godbenik ter nepogrešljiv izvajalec solo spevov na pogrebih podpornega članstva. Sodeluje pri večini del organizacijskega značaja. Že 35 let opravlja nalogo arhivarja not. Pogosto zamudno, a potrebno delo, ki ga opravlja vestno in natančno z izjemno glasbeno

razgledanostjo, saj arhiv orkestra obsega več kot 3000 različnih glasbenih edicij, knjižic za koračnice in drugega notnega gradiva. Delo arhivarja je rado spregledano, toda za uspešno delovanje tako velikega sestava, kot je pihalni orkester, še kako pomembno. Drago svoje poslanstvo opravlja ponosno in njegovo delo je prostovoljna in brezplačna pomoč društvu.

Vir: ZKD Občin Kungota, Pesnica, Šentilj

Zlato plaketo zveze je prejel **MARJAN JANŽEK**, ki je član društva že 61 let. Je zvest, zanesljiv in neumoren član, zadnjih 26 let tudi predvodnik ter kronist društva, ki skrbno hrani obsežno dokumentacijo našega delovanja. Svojo glasbeno pot je pričel leta 1959 kot bobnarček, kasneje je boben zamenjal bariton. Odlikujejo ga številne organizacijske sposobnosti. Od leta 1969 je redni član godbenega odbora, v letih od 1996 do 1999 pa je prevzel funkcijo predsednika društva. Je predstavnik orkestra in društva v svetih območne izpostave Pesnica Javnega sklada za kulturne dejavnosti Republike

Vir: ZKD Občin Kungota, Pesnica, Šentilj

Slovenije in nepogrešljiv član komisij in drugih organov Zveze kulturnih društev Občin Kungota, Pesnica in Šentilj.

Njegove bogate izkušnje rodijo modre nasvete. Več kot 60 let zagnanega dela v ljubiteljski kulturni dejavnosti botruje številnim zanimivim ter zabavnim zgodbam in anekdotam.

Vir: ZKD Občin Kungota, Pesnica, Šentilj

Pri Marjanu je v ospredju vedno globoka in pristna pripadnost našemu orkestru. Še posebej je ponosen, da smo razvili godbeni prapor, se leta 1984 predstavili s prvim posnetkom na televiziji, pričeli sodelovati z Musikverein Spielfeld iz sosednje Avstrije, leta 1989 izdali bilten orkestra ter bili celo tema diplomskega eseja o nastanku in razvoju društva ter vsa leta objavljali članke o delovanju orkestra v lokalnih glasilih in zbornikih. Tako kot je Marjana v ljubiteljsko kulturo in v godbeništvu vpeljal njegov oče, je on svojo ljubezen do glasbe, kulture in orkestra prenesel na hčer Jasmino. Vsi, ki imamo čast sodelovati z njim, ob njegovem zanosu ljubiteljskega

kulturnika spoznavamo vrednote predanosti društvu, ohranjanja dediščine in stremjenja k napredku.

Obema dobitnikoma iz srca čestitamo !

Naj bosta ti glasbeni zgodbi, prepleteni z vztrajnostjo, ljubeznijo, trdim delom in pripadnostjo, vzor in vzpodbuda našim naslednjim generacijam!

Nuša Pečenik,
predsednica KD Pihalni orkester
Občine Šentilj Paloma

SREBRNI PRIZNANJI IZ RAZVEDRILNE MATEMATIKE

V letošnjem šolskem letu se je 30. tekmovanja iz razvedrilne matematike, ki je potekalo 4. 12. 2019 udeležilo 56 učencev naše šole. Dosegli so 16 bronastih priznanj.

Udeleženca državnega tekmovanja, ki je potekalo 1. 2. 2020 na OŠ Križevci pri Ljutomeru, sta bila Klara Grubelnik

in Mitja Vavkan, učenca 7. razreda. Osvojila sta odlični mesti, takoj za najboljšimi in s tem srebrno državno priznanje.

Tekmovanje iz razvedrilne matematike širi in pogloblja znanja matematike, utrjuje algoritmično mišljenje, logično sklepanje, računske spretnosti in

prostorsko predstavljalnost, predvsem pa skrbi za popularizacijo matematike med mladimi.

Vsem dobitnikom priznanj iskreno čestitam!

Mentorica Lidija Jug,
profesorica matematike

PONOVEN USPEH NAŠIH MLADIH ŠAHISTOV

V ponedeljek, 27. 1. 2020, se je v Kamnici odvijalo področno šahovsko ekipno osnovnošolsko prvenstvo, ki se ga vsako leto udeležijo tudi najboljši šahisti Osnovne šole Sladki Vrh. Tekmuje se v kategoriji fantov in deklet do 12 let in do 15 let.

Šolo sta zastopali ekipi do 15 let za fante in dekleta. Ekipa deklet do 15 let, ki so jo sestavljale **Šjama Grobelšek, Devi Grobelšek in Klara Grubelnik**, je osvojila **ODLIČNO drugo mesto**.

Ekipa fantov do 15 let, ki so jo sestavljali **Kevin Ornik, Jan Petek, Jernej Perko in Marko Maučec**, pa je osvojila **tretje mesto**.

Za svoje dosežek je ekipa prejela pokal, člani ekipe pa medalje.

Iskrene čestitke!

Lidija Jug,
mentorica šahovskega krožka na šoli

ZLATI PRIZNANJI BRATA IN SESTRE UNGER IZ MATEMČKA

V soboto, 23. 11. 2019, je na OŠ Podlehnik potekalo državno tekmovanje iz Matemčka, na katerem sta **Jaša Unger** iz 5. a in njegova mlajša sestra **Iza Unger** iz 1. a dosegla **zlato državno priznanje**. Jaša se je med petošolci uvrstil na 5. mesto v državi, Iza pa med prvošolci celo na 4. mesto. Seveda sta se morala predhodno pomeriti na šolskem tekmovanju, kjer sta premagala vso razredno konkurenco.

Matemček je tekmovanje iz prostorske predstavljalivosti, ki je prisotna pri reševanju problemov pri matematiki, arhitekturi, kemiji, arheologiji in še marsikje.

Obema čestitam res za vrhunski rezultat!

Lidija Jug,
mentorica

DRŽAVNO TEKMOVANJE IZ ASTRONOMIJE

Trije učenci izbirnega predmeta astronomije so svoje znanje izkazali tudi na državnem tekmovanju iz astronomije. Astronomija je znanost, ki navdušuje vsakogar in nas vsak dan z vsakim pogledom v nebo navduši z novimi odkritji in premiki znanosti. Naši mladi "astronomi" so morali na tekmovanju pokazati veliko širino znanja. Klari, Vidu in Larisi čestitamo za osvojeno srebrno priznanje.

Lidija Grubelnik,
mentorica

USPEŠNO DEBATNO LETO

Preden je virus prekinil izvajanje debatnih turnirjev, smo se iz OŠ Sladki Vrh udeležili kar treh. Debatna sezona se je začela meseca oktobra 2019, ko so na OŠ Črnuče priredili debatni turnir skupaj z delavnicami za začetnike. Iz naše šole se je delavnic udeležilo kar sedem novih debatnih navdušencev, trije izkušenejši debaterji pa so se že pomerili z drugimi ekipami iz Slovenije. Z vajo in večurnimi pripravami smo na decembrskem turnirju že prejeli številna priznanja. Klara Grubelnik, Tine Zorman in Lucija Žurman so usvojili 3. mesto med ekipami začetniki, Lucija Žurman pa je posebej prejela še priznanji za 3. najboljšo govorko začetnico in 9. najboljšo govorko turnirja. Izkazala se je tudi na naslednjem turnirju, kjer je prejela priznanje za 6. najboljšo govorko

začetnico, na istem tekmovanju pa je Klara Grubelnik prejela tudi priznanje za 9. najboljšo govorko začetnico. Za nami je res uspešno debatno leto in komaj čakamo, da se lahko z novim

šolskim letom na turnirjih ponovno pomerimo v tej izjemni veščini.

Debaterji iz OŠ Sladki Vrh

GLASBA IN GLASBENE DEJAVNOSTI V SKUPINI ŽABICE

2. 9. 2019 sem kot pomočnik vzgojiteljice postal del strokovnega kolektiva delavcev Vrtca Sladki Vrh. Dodeljen sem bil v skupino Žabice, ki jo obiskuje 18 otrok, starih od 3 do 4 leta, vzgojiteljica v skupini je Sara Monzalgi. Ker že od nekdaj posebno mesto v mojem življenju zaseda glasba, sem želel veselje in občutke, ki jih ta vzbuja v meni, prenesti tudi na otroke skupine Žabice. Z glasbenimi dejavnostmi pri otroku namreč spodbujamo veselje do zvoka, igre, gibanja, razvijamo sposobnost zaznavanja, vplivamo na razvijanje kulturne zavesti, otroku omogočimo, da si pridobi izkušnje poslušanja, izvajanja in ustvarjanja glasbe, s čimer vplivamo tako na otrokov čustveni, socialni in spoznavni kot tudi gibalni razvoj. Še ena prednost glasbe je ta, da jo je mogoče povezati z

vsemi področji dela v vrtcu. Ker že kar nekaj let igram kitaro in harmoniko, sem inštrumente kaj hitro vpeljal v vsakdan naše skupine. Otroci so zelo hitro pokazali zanimanje tako za inštrumente kot glasbo samo. Tako vsak dan v okviru našega jutranjega kroga skupaj prepevamo, poslušamo, igramo, spoznavamo nove pesmi, inštrumente in glasbene pojme. Pozornost posvečamo tudi spoznavanju različnih zvrsti glasbe (otroške, ljudske, narodno-zabavne, pop itd.). V zelo kratkem času so se otroci tako naučili veliko različnih pesmic, s katerimi pogosto popestrimo popoldneve tudi ostalim skupinam vrtca. Skupaj smo ustvarili tudi svojo skladbico, ki je postala himna naše igralnice. »Lep je dan, ves nasmejan, saj dobro vem, da v vrtec grem.« Velikokrat lahko slišite

veselo prepevanje, če se po hodniku sprehodite mimo igralnice skupine Žabice v Vrtcu Sladki Vrh, saj otroci glasbo sprejemajo kot del dnevne rutine ob mnogih dejavnostih, ki jih izvajamo.

Simon Knuplež,
pomočnik vzgojiteljice

Sofinancira program
Evropske unije
Erasmus+

ZDRAV EVROPSKI UČENEC – HEALTHY EUROPEAN STUDENT

Zdrav evropski učenec je Erasmus+ KA229 projekt, ki se je na OŠ Sladki Vrh začel v tem šolskem letu. V projektu sodelujejo zraven nas še osnovne šole iz Latvije, Portugalske, Romunije in Slovaške. Naša šola je koordinatorica celotnega projekta.

Medtem ko smo na uvodnem sestanku na naši šoli dogovorili vse potrebne informacije (o čemer smo poročali že v prejšnji številki GLAS-ila), smo od oktobra 2019 do maja 2020 izpeljali že precej akcij.

Prvi teden marca smo bili na mobilnosti na osnovni šoli v latvijski Jelgavi. Tja je odšlo 5 učencev: Sara Verbošt, Tina Primožič, Zala Gradišnik, Kevin Ornik in Miha Friš - Cvajdik z mentorji. Pred samim obiskom so tako učenci kot mentorji morali narediti dogovorjene naloge, ki smo jih nato predstavili. V Latviji smo se udeležence v projektu prvič srečale z učenci. Gostje so učencem pripravili poučne in osmišljene delavnice, prav tako pa so učenci izvedeli veliko o športu, kulturi, družbi, življenju najstnikov in njihovih

družinah, saj so v času obiska bivali pri prijateljskih družinah. Tako naši učenci kot gostitelji so bili drug nad drugim navdušeni in prav težko je bilo, ko smo se morali posloviti. K sreči smo lahko povezani preko raznih spletnih orodij in aplikacij. Učitelji smo med obiskom sodelovali v vseh delavnicah in na posebnih sestankih, na katerih smo se

dogovarjali o prihodnjih aktivnostih in prihodnjih srečanjih.

Srečanje, ki bi se moralo zgoditi konec aprila, smo morali, žal, prestaviti za nedoločen čas, na čas po opustitvi ukrepov zaradi koronavirusne bolezni. A vseeno nismo mirovali, saj smo projektne aktivnosti izvajali naprej, pač na daljavo. Učenci si med

državami izmenjujejo informacije o poteku šolanja pri njih in varnem načinu življenja, kar je tudi eden od ciljev projekta. Kako bodo aktivnosti potekala v prihodnje, vas bomo obveščali na spletni strani projekta in v GLAS-ilu Občine Šentilj, saj vas želimo tudi povabiti na predstavitev naših aktivnosti doma in v tujini. Marčevska doživetja v Latviji so učenci za zdaj uspeli predstaviti le sošolcem in učiteljem, saj nam je javno predstavitev onemogočila pandemija. Kljub vsemu pa s svojim delom v okviru projekta nadaljujemo tudi v tem času na daljavo.

Vanja Jesenek,
koordinatorica Erasmus+
na OŠ Sladki Vrh

ODKRIVANJE ZAZNAVNIH OBLIK VODE V SKUPINI DEŽNIKI

V mesecu januarju in februarju smo v skupini Dežniki opazovali različne zaznavne oblike vode. Najprej smo imeli čajanko. Otroci so pravilno ugotavljali, kaj se dogaja z vodo, ko jo segrevamo. Opazovali smo brbotanje vode in paro, ki je izhajala iz lonca. Pogovarjali smo se, kdaj in zakaj vse lahko uporabljamo toplo vodo (kuhanje, umivanje itd.).

Nato smo se osredotočili na nizke temperature zunaj in opazovali, kaj se z naravo dogaja ob tako nizkih temperaturah. Na drevjih smo opazovali ivje ter ga skušali ujeti v dlan. V igralnici smo pripravili lončke z vodo, v katero smo dodali različne figurice po želji otrok. Lončke smo postavili na zunanjo okensko polico. Vsak dan smo vodo opazovali in otroci so pravilno ugotavljali, kaj se mora zgoditi, da se bo voda spremenila v led. Nekaj dni smo imeli težave, saj temperature zunaj niso padle pod 0 OC. Po končanem eksperimentu smo lončke z figuricami in ledom okoli opazovali v igralnici. Otroci so pravilno ugotavljali, da se led topi, če ga grejemo z rokami, še hitreje pa, če ga polivamo s toplo vodo. Tovrstne aktivnosti so otrokom zanimive in spodbujajo njihovo domišljijo in razmišljanje. Prav tako imajo možnost aktivnega sodelovanja in sklepanja o pridobljenih rezultatih.

Maja Breznik,
vzgojiteljica

KREIRANJE SPODBUDNEGA OKOLJA V VRTCU SLADKI VRH, ODDELEK METULJČKI

GOSENICA ELICA

Predlog: Gosenica iz blazin, za mirnejše sedenje in aktivnejše poslušanje pravljic.

Material: Blago z različnimi otroškimi motivi, polnilo za blazine, gumbi, volna, kraguljčki.

Izvajanje: V mesecu septembru ideja, aktivna vključenost otrok pri izbiri blaga za njihovo blazino, otroci so sodelovali pri polnjenju blazin s polnilom. V mesecu oktobru vključevanje gosenice Elice v vzgojni proces, skozi igro otroci poiščejo vsak svojo blazino, na katero se usedejo in počakajo, da se vsi udobno namestijo. Pozorno prisluhnejo pravljicam, kratkim

pripovedkam, novim slikopisom, kjer radi sodelujejo pri branju slikic.

Potek dela: Pomočnica vzgojiteljice je otrokom na blazino nastavila različne kose blaga z otroškimi motivi. Otroke sva vključili v delovni proces izdelave blazin od začetka do konca. Otroke sva z gosenico Elico navajali na mirnejše sedenje, spodbujali aktivno vključevanje pri poslušanju in branju pravljic, slikopisov, revij.

Realizacija predloga za kreativno spodbudno učno okolje: Umirjeno sedenje vsakega otroka na svoji blazini, z večkratnim ponavljanjem enakega vzorca uporabe blazin pri poslušanju in prebiranju pravljic so se otroci po

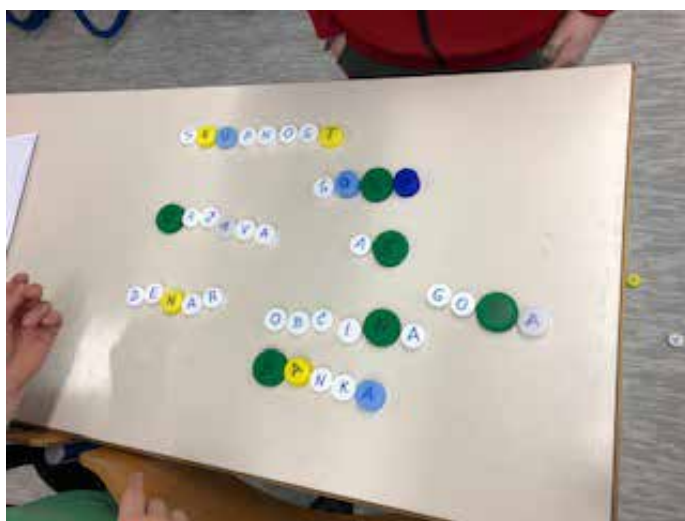
pogovoru o tem, kaj bomo počeli, sami odpravili do okenske police, na kateri počiva gosenica Elica.

Vesna Majhen,
vzgojiteljica

NTC DELAVNICE NA OSNOVNI ŠOLI RUDOLFA MAISTRA ŠENTILJ

Delavnice je zasnoval avtor NTC (Nikola Tesla Centar) programa, dr. Ranko Rajović, s svojim strokovnim timom. Dr. Ranko Rajović je član komiteja za nadarjene pri svetovni organizaciji Mensa in sodelavec UNICEF-ovega programa za zgodnje izobraževanje. Leta 2015 je za NTC program dobil nagrado s strani mednarodne Mense (MERF – Mensa education and resarch fondation) za intelektualni prispevek družbi. Poleg Slovenije NTC centri trenutno obstajajo v Srbiji, Črni Gori, Bosni in Hercegovini ter na Hrvaškem. V Sloveniji se izvajajo delavnice še v Ljubljani, Domžalah, Velenju in Mariboru in zelo ponosni smo, da jih izvajamo tudi v Šentilju.

Glavni namen delavnic izhaja iz dejstva, da so zgodnji razvoj in zgodnja stimulacija ključni faktorji v razvoju otroka. **Na delavnicah spodbujamo psihomotorični ter kognitivni razvoj, s tem pa krepimo razvoj funkcionalnega znanja.** Pomembno je namreč razumeti, da moramo znati informacije, ki jih je danes neizmerno veliko, povezati in pretvoriti v uporabno znanje in funkcionalno razmišljanje. Delavnice za zainteresirane otroke od 4. do 6. razreda smo pričeli izvajati v mesecu februarju. Izvajale so se enkrat

tedensko ob ponedeljkih od 15.00 do 16.30. V enem sklopu je zastavljenih 16 delavnic, vendar smo jih zaradi ukrepov ob izbruhu koronavirusa začasno ustavili. Z veseljem pa se bomo k novim izzivom ponovno podali ob vrnitvi v hram modrosti, na Osnovno šolo Rudolfa Maistra Šentilj.

Mag. Smiljana Valcl in NTC tim

SKOZI IGRO DO ČAROBNIH KAMNOV

Čeprav smo še majhni, se radi igramo, plešemo, ustvarjamo na različne načine, telovadimo, hodimo na sprehode, pojemo, počivamo in se na široko smejimo. Nekateri so bolj navihani, zgovorni, drugi umetniki pri risanju, petju in uprizarjanju zgodb, spet drugi športniki in znanstveniki. Vsem pa je skupna ljubezen do gibanja in igrivosti, katera nas spremljala vso šolsko leto in nas popelje skozi čarobno igro v različne letne čase, praznike, kulture, pestre dejavnosti iz različnih vzgojnih področjih.

»Kamen kot kamen« po navadi rečemo, kadar imamo v mislih nekaj povsem navadnega, nič dragocenega ali pa največkrat pomislimo na njegovo težo. Najdemo ga tudi v

številnih pregovorih, velikokrat pa se otroci z njimi igrajo in jih skrivajo po žepih kot pravo dragocenost. Zaradi lepega vremena smo lahko veliko časa preživeli na zunanjih igralih, kjer so se igrali s kamenčki in jih skrivali po žepih. Kadar smo bili na sprehodu, so veselo drsali po kamenju. Vse to in še več nas je spodbudilo k temu, da raziščemo, kaj vse lahko počnemo s kamni. Po dogovoru z otroki so v vrtec prinašali različne kamne. Poiskali smo kartonasto škatlo, jo skupaj porisali in določili mesto, kamor bodo odlagali kamne. Skozi različne dejavnosti po kotičkih smo izvedli zanimive ter za otroke zelo privlačne in obenem poučne dejavnosti. Kamne smo tipali in ugotavljali njihovo trdoto, gladkost,

zaobljenost in si jih pobarvali. Razvrščali smo jih po velikosti, barvi, številu. Otroci so tako urili izraze za opisovanje položaja predmetov (na, v, pred, pod, za, spredaj, zadaj, zgoraj, spodaj, levo, desno ...) in se s tem naučili orientacije v prostoru. Razvijali smo miselne operacije, ki so osnova za seštevanje, odštevanje. Kamne smo preštevali, jih dodajali in odvezemali in jih prikazali v stolpcnih prikazih. S kamni smo se razgibavali si naredili poligon, skozi katerega smo sonožno skakali, tekali, se plazili kot »živali«, usvajali smo osnovne gibalne koncepte: zavedanje prostora (kje se telo giblje), način (kako se telo giblje), spoznavanje različnih položajev in odnosov med deli lastnega telesa, med predmeti in ljudmi. Spoznali in izvajali smo elementarno gibalno igro »ristanc«.

Pri otrocih sva spodbujali njihovo ustvarjalnost oz. domišljijo, gradili so različne stolpe, figure, oblike. Pripravili smo si čutno pot. Nekaj otrok v naši skupini ima težave s pozornostjo pri komunikaciji. Zato sva v dejavnost uvedli: otrok, ki drži kamen v roki govori, ostali ga poslušamo. Ta metoda se je izkazala kot dobra praksa. Kamne smo uporabili kot instrumente ob prepevanju pesmi si ustvarili družabne igre, se igrali igro ristanc.

Rosvita Pučnik,
vzgojiteljica

GOZDNI VRTEC CERŠAK

Mreža gozdnih vrtcev in šol Slovenije deluje od leta 2012, ko je projekt podprlo več institucij, med drugim tudi Zavod RS za šolstvo in Pedagoška fakulteta v Ljubljani. V Vrtcu Ceršak smo se Mreži pridružili v letu 2017. Vsi akterji vedno znova ugotavljajo/-mo,

kako pomembno je, da otroke vrnemo nazaj v naravna okolja. Trenutno je v Mrežo vključenih 138 ustanov iz Slovenije in zamejstva in pridružujejo se ji vedno nove.

Zakaj ravno gozdni vrtec? Mnogi odrasli se nostalgичno spominjamo

svojega otroštva in naše povezanosti z naravo. Pa ne gre le za nostalgijo, pač pa tudi za znanstvena dognanja o razvoju možganov in učenju otrok. Otroci so naravni raziskovalci, imajo prirojeno potrebo po gibanju in željo po reševanju problemov. Z zaprtjem

v premajhne notranje prostore jim kratimo njihove osnovne potrebe. Gozd pa jim da prostor. Tisoč možnosti za opazovanje, raziskovanje, eksperimentiranje, kreativnost. Ko opazuješ otroke v gozdu, lahko vidiš, da so bolj sproščeni, umirjeni, sodelovalni, pripravljeni delati napake in se iz njih učiti. Otroci razvijejo višjo stopnjo koncentracije, so bolj motivirani za delo, imajo boljšo samopodobo. Njihove gibalne sposobnosti so bolj razvite.

Spoznati razvojni krog žabe preko slikanic in sodobne tehnologije je lahko zanimivo. V mlaki videti mrest, se ga dotakniti, opazovati paglavce in prave žabe – to pa je izkušnja, ki ti zagotovo ostane za vedno. Učiti se o različnih

drevesih v igralnici, ali pa v gozdu drevo objeti, povonjati smolo, ki se cedi, nabrati njegove liste in plodove, je nekaj popolnoma različnega. Peti pesmico o potočku, ko vanj mečeš kamenčke, je svojevrstno doživetje. Naravo je treba začutiti z vsemi svojimi čutili – in dala nam bo ogromno.

Sadje še nikoli ni bilo tako okusno kot v gozdu

Sodelovanje in skupno veselje ob rezultatih

Barbara Škerlec,
Vrtec Ceršak

NOVO IGRALO NA ZGORNJI VELKI

Otroci Vrtca Zgornja Velka so v mesecu decembru nazorno spremljali gradbena dela na šolskem igrišču, kasneje pa so se prav tam razveselili novega igrala. Naše igrišče je namreč postalo bogatejše za kombinirano igralo, primerno tako za prvo kot za drugo starostno obdobje. Otroci ga z velikim veseljem in zanimanjem vsakodnevno raziskujejo, si razvijajo gibalne spretnosti, premagujejo različne ovire in se spuščajo po toboganih. Prav tako se lahko zabavajo na novih talnih igrah šolskega igrišča. Naše bivanje na prostem je tako še bolj zabavno in kar je najpomembnejše – več kot preživimo časa na svežem zraku, bolj skrbimo za svoje zdravje. Kolektiv in otroci Vrtca Zgornja Velka se zahvaljujemo za novo pridobitev na našem igrišču.

Mateja Rafolt,
vzgojiteljica

ČUTNA POT IN NAŠA ČUTILA

Čuti nam omogočajo, da vidimo, slišimo, vohamo, okušamo in tipamo svet okrog nas. Bogatijo naše izkušnje in dajejo barvo našim življenjem.

Z učenci od 1. do 3. razreda smo preko čutne poti, s tipanjem, poslušanjem, vonjanjem in okušanjem, zaznavali svoja čutila.

Velikokrat se jih sploh ne zavedamo in smo premalo pozorni na njih, čeprav jih uporabljamo vsak dan.

Učence sem želela spodbuditi k občutenju, prepoznavanju, zaznavanju in spoznavanju različnih materialov in snovi. Z zavezanimi očmi je bilo še bolj zanimivo.

Bilo je zabavno in poučno.

Petra Hribernik,
OŠ Sladki Vrh

V VRTCU ŠENTILJ IN CERŠAK POVEZANI V ČASU KORONE

Če bi nam kdo v mesecu februarju rekel, da bomo sredi marca ostali doma, bi mu rekli, da se verjetno heca. A se je prav to zgodilo. Že nekaj tednov smo doma, a se v obeh enotah Vrtca Šentilj trudimo ohranjati stike z našimi otroki. Enkrat tedensko vzgojiteljice pošiljamo staršem ideje, kaj lahko

počno z otroki doma, da jim čas hitreje mine. V Vrtcu Ceršak smo pripravili celo Velikonočni gozdni natečaj. Otroci so skupaj s starši ustvarjali pisanice v tako imenovani tehniki »land art«. Nastalo je nekaj čudovitih izdelkov. Ker pa se tako zelo pogrešamo, smo izvedli akcijo »Pomahajmo si«. Zbrali smo

fotografije otrok, ki mahajo svojim prijateljem, in jih nato poslali prav vsem. Da vidimo svoje prijatelje in da nam njihove fotografije ogrejejo srce.

Barbara Škerlec,
Vrtec Ceršak

OŠ SLADKI VRH – ZDRAVA ŠOLA

Zavedamo se, da je zdravje zelo pomemben in hkrati širok pojem, zato si vsako leto od priključitve k slovenski mreži zdravih šol prizadevamo doseči pozitivne spremembe na telesnem, duševnem in socialnem področju naših učencev in zaposlenih. Prizadevamo si za napredek učencev,

zato jih ozaveščamo o zdravju in njegovem pomenu. V ta namen jim na šoli omogočamo temu primerne vsebine in aktivnosti. Spodbujamo jih k zdravemu načinu življenja. Z dnevi dejavnosti ter različnimi delavnicami jim nudimo aktivnosti, ki krepijo njihovo zdravje. Pri delu si

prizadevamo, da z učenci razvijamo pozitivno samopodobo in spoštljiv odnos do soljudi. Pri medsebojnem delu pa razvijamo pozitivno klimo in dobro komunikacijo.

Celostni pogled na zdravje pomeni zdravje na vseh področjih za vse vključene deležnike, poti vplivanja pa iščemo z različnimi možnostmi.

Pomembne so tako vsebine zdravja v učnem načrtu, kontinuirano izobraževanja učiteljev, ponudba zdravju naklonjenih dejavnosti na šoli, dobra organizacija, šolska in

razredna pravila, kot tudi kakovostna komunikacija med zaposlenimi, učenci, starši, sodelovanje z lokalno skupnostjo in drugimi institucijami, ki lahko vplivajo na zdravje. Torej je pomembno vse, kar lahko izboljšuje življenje in delo na šoli.

V okviru projekta Zdrava šola smo si v tem šolskem letu zadali različne naloge, s katerimi učencem bogatimo vzgojno-izobraževalno dejavnost. Naloge izvajamo tekom celotnega šolskega leta. Največ pozornosti posvečamo:

- EKOLOŠKI OZAVEŠČENOSTI
- ZDRAVIM PREHRANSKIM NAVADAM
- SKRBI ZA ZDRAVJE
- MEDGENERACIJSKEMU SODELOVANJU
- VARNOSTI V PROMETU
- GIBANJU ZA ZDRAVJE
- OBELEŽITVI SVETOVNIH DNI

V okviru projekta Zdrava in Eko šola vsako leto v mesecu aprilu potekajo številne aktivnosti, ki jih namenjamo

predvsem skrbi za zdravje in skrbi za okolje. V petek, 17. 4. 2020, smo izvedli naravoslovni dan – DAN ZEMLJE. Čeprav pouk trenutno poteka na nekoliko drugačen način, so bile dejavnosti za ta dan načrtovane tako, da so jih učenci vodeno s pomočjo pripravljenega gradiva izvedli doma. Dejavnosti so vsebovale sklope: zdravje, gibanje, prehrana, okolje in duševno zdravje. Seveda nikakor nismo smeli pozabiti na čistilno akcijo, ki bi jo zagotovo v normalnih pogojih izvedli v širšem obsegu. Tokrat so učenci očistili okolico svojih domovanj.

Izdelali so tudi pisane metulje in z njimi okrasili okna. S tem smo se pridružili akciji METULJI UPANJA, katere namen je sporočiti, da skupaj zmoremo.

Zavedajmo se, da je Zemlja naš dom. Bodimo ji hvaležni za vse, kar nam ponuja. Spoštujemo jo in ji to izkažimo tako, da zanjo vsak dan naredimo nekaj dobrega.

Koordinatorica: **Leonida Zalar**,
prof. kemije in biologije

ZMAGOVALNI LOGOTIP

Na partnerskem obisku v okviru Erasmus+ projekta KA229 Zdrav evropski učenec v Latviji smo med predlogi posameznih držav izbirali tudi logotip celotnega projekta. Izmed vseh predlogov je bil izbran logotip učenke naše šole, šestošolke SARE KRISTL.

Devetošolka Sara Verbošt je ob skici Sare Kristl zapisala, kaj pomenijo posamezni znaki:

V logotipu je oblak, ki predstavlja zdravje naših učencev. Na dno je postavljen z namenom. S pomočjo projekta Erasmus+ in njegovih ciljev bomo izboljšali in povečali naš uspeh, ko gre za zdravje tako v fizičnem kot umskem pomenu besede. Zaradi tega uspeha iz oblaka prihaja tudi mavrica. Barve mavrice so enake barvam slovenski naši zastavi. A v tem logotipu imajo drug pomen. Rdeča predstavlja strast in moč, modra simbolizira modrost in zvestobo, bela pa pozitivnost in čistost.

Na samem koncu oziroma vrhu je simbol. Ta ima svoj pomen v Sloveniji,

vendar moramo tukaj dodati še eno pojasnilo, zakaj je uporabljen v našem logotipu. Vidimo lahko vodo in visoke gore, ki predstavljajo, da čeprav so se nekateri znašli v zdravstveni stiski ali težavah, so vendarle s pomočjo našega projekta prišli do ciljne črte, ki je prikazana z zvezdami. Aktiven mladostnik pod mavrico je sredi gibanja in ima na sebi lipov list. List je simbol življenja, napredovanja in zdravja. Na zgornjem robu nad mavrico so dodani grbi držav partneric v projektu.

Sara Verbošt, 9. a

VRTEC SLADKI VRH IZŽREBAN V NATEČAJU USTVARJALNE KUHARIJE

Otroci iz skupine Zajčki so sodelovali na likovnem natečaju Ustvarjalne kuharije, ki ga je priredil Lidl Slovenija v sodelovanju z Žitom in Podravko. Naša naloga je bila ilustrirati pravljico, v kateri bodo nastopale različne vrste sadja, zelenjave, žitaric ali druge vrste zdrave hrane. Tako smo se odločili, da ilustriramo oziroma s tehniko odtiskovanja prikažemo postopek priprave sadnega kompota, ki smo ga v vrtcu predhodno kuhali v okviru kuharskih uric. Naša pravljica je bila izžrebana za 3. mesto in tako smo za nagrado prejeli brezplačno predstavo zavoda Enostavno prijatelji z naslovom Ustvarjamo boljši svet. Predstavo smo si z otroki Vrtca Sladki Vrh in Zgornja Velka z velikim navdušenjem ogledali takoj po počitnicah, 3. 3. 2020. Namen predstave je bil otrokom prikazati, da pretirana uporaba računalnika in

tablice ni zdrava in jih hkrati spodbudili k zdravemu načinu življenja, kamor spada zdrava prehrana, higiena in tudi gibanje. V predstavi smo zelo uživali.

Metka Purgaj,
vzgojiteljica

LUNICE SPOZNAVAJO BARVE

Z otroki prvega starostnega obdobja iz Vrtca Zgornja Velka smo na zabaven in igriv način spoznavali osnovne barve. Večina naših dejavnosti je potekala v igralnici, na barve pa nismo pozabili niti na sprehodu, ko smo opazovali različne barve avtomobilov, barvna igrala na šolskem igrišču, rdeče strehe hiš v okolici in še na mnogo stvari smo bili pozorni med našim bivanjem na prostem. V igralnici pa so nas barve spremljale na vsakem koraku. Pogosto smo posegali po otroški literaturi na temo »barve«, po didaktičnih igračah, kjer smo razvrščali rdečo, rumeno, modro in zeleno barvo. Zabavali smo se tudi z barvnimi žogicami, ki smo jih klasificirali v ustrezne barvne obročje in v barvne rožice na lesenih tabli, igrali smo se z mehkim ježkom in njegovimi pisanimi bodicami, prepevali smo pesem »Moj rdeči avto«, se seznanili s krajšo deklamacijo »Barve« in ker zelo radi ustvarjamo, tudi tokrat nismo pozabili na likovne dejavnosti. Otroci so se prvič seznanili s tehniko »slikanje z vrečko«, kar jim je bilo zelo zanimivo in zabavno, saj kljub temu, da so s prstki »packali« po površini, niso bili pri tem nič umazani. Opazovali smo tudi prelivanje barv ob poskusu z barvnimi bonboni, prstke smo razgibavali ob gnetenju plastelina,

barve smo vključevali tudi v različne gibalne dejavnosti in še mnogo več. Otroci so bili nad dejavnostmi zelo navdušeni, saj zelo radi raziskujejo in preizkušajo zmeraj kaj novega.

Mateja Rafolt,
vzgojiteljica

ČISTE ROKE

Z otroki se veliko pogovarjamo o našem zdravju ter kako ga ohranjamo. Pogledali smo si veliko knjig, se ob njih pogovarjali, prebrali zgodbe, vendar nič ni tako učinkovito kot lastna izkušnja.

Izvedli smo eksperiment širjenja bacilov, predvsem ko kašljamo ali kihamo, ne da bi pred usta dali komolec. V pršilko sem natočila vodo, se oddaljila od otrok in sprožila pršilo. Otroci so čutili drobne vodne kapljice. Bolj kot sem se oddaljila od njih, manj so čutili vodo. Razložili smo jim, da se tako širijo bacili, kadar nepravilno kašljamo ali kihamo in tako lahko okužimo druge, če smo bolni. Skupaj smo nato pokazali, kako se pravilno kašlja ali kiha.

Izvedli smo tudi eksperiment bacili na rokah. Namen eksperimenta je bil, da otrokom približamo pomen pravilnega umivanja rok.

Na roke smo jim nakapljali nekaj olja, ki so si ga otroci nanесли po celih dlaneh, nato smo nanj nasuli cimet. Olje je predstavljalo lepljivost rok na bakterije (cimet). Otrokom smo tako prikazali, koliko bacilov imamo na rokah in kako se prilepijo nanj. Obrazložili smo jim, da so bacili tako majhni, da jih s prostim očesom ne vidimo. Roke smo nato umili pod vodo tako, kot to običajno naredijo (roke si namočijo pod vodo in so za njih že umite). Otroci so opazili, da se »bacili« niso umili z rok.

S pogovorom in različnimi idejami smo nato poskusili roke umiti z milom in res se je veliko bacilov dalo umiti z rok, vendar nekaj jih je še ostalo. Otrokom smo nato pokazali pravilni način umivanja rok in »hura, vsi bacili so izginili«.

Otroci so spoznali, kako pomembno je pravilno umivanje rok in ko smo si

še pogledali film Čiste roke za zdrave otroke, so otroci to že vedeli in s ponosom tudi pokazali.

Heidi E. Veber,
vzgojiteljica predšolskih otrok,
Vrtec Šentilj

POMLADNI UTRINKI SKUPINE SONČKI

Počasi, a vztrajno, je prihajala pomlad. Dnevi so bili vsak dan toplejši, sonce je vsak dan močneje sijalo in kar vabilo, da se odpravimo ven. Z otroki in vzgojiteljico smo se vsak dan pogovarjali o pomladi, njenih značilnostih, igrali smo se rajalne igre, risali in prepevali pesmice o pomladi. Veliko časa smo namenili gibanju na prostem in opazovanju prebujajoče se narave. Nastopil je mesec marec in z njim praznik naših mamic. Otroci so z veseljem slikali portrete svojih mamic in pisane travnike polnih cvetlic. Skupaj smo se odločili, da pripravimo skromna darilca za obdarovanje mamic ob materinskem dnevu. Poslikali smo lončke, jih napolnili z zemljo in vanje posadili cvetlico. Vsak dan so z velikim veseljem opazovali rast, pridno zalivali in se veselili dne, ko jih bodo poklonili svojim mamicam. Pripravljali smo se za nastop ob materinskem dnevu.

Nato pa je nastopil dan, ko je bilo našega veselja konec. Ob vesti, da odpadejo vsa druženja in da se zapirajo vrtni in šole, se je naše veselje razblinilo. Zadnje dni smo z mešanimi občutki hodili v vrtec, saj nas je stanje glede virusa Covid-19 nekako ohromilo. Čeprav se je veliko pisalo in govorilo o tem, se je to dogajalo nekje daleč od nas. A žal je prišlo tudi

Foto: Andreja Vezjak

nam. Otroci so svoja darilca odnesli domov, poslovili smo se v upanju, da se čimprej spet vidimo.

A vse še kar traja ... Upanje na skorajšnjo vrnitev pa tli v nas ... Pred nami je še veliko pomladi!

Dušanka Knezoci,
pomočnica vzgojiteljice

VRT NA PODRUŽNIČNI ŠOLI VELKA SKOZI LETNE ČASE

Na Podružnični šoli Velka učenci z učiteljico Vlasto marljivo skrbimo za vrt in smo nanj zelo ponosni. Na oglasni deski v šoli mesečno pripravimo razstavo fotografij, ki nastanejo ob

različnih delih na vrtu skozi letne čase. V lanskem šolskem letu smo bili zelo zadovoljni s pestro paleto pridelkov, pridelanih na vrtu. Z velikim veseljem so učenci pridelke pobirali skozi celo leto. Spomladi so najprej opazovali prve znanilce pomladi, ki so s svojimi prelepimi pisanimi barvami popestrili otroške prihode na vrt. Nato so grede ob pomoči učiteljice prerahljali in pripravili za setev različnih vrtnin.

Meseca maja so se učenci že sladkali s prvimi jagodami, ki so jih pridno obirali pred pričetkom pouka in se z njimi posladkali po malici. Prav tako smo bili zelo zadovoljni s pridelkom rdeče redkvice, zelene solate in rukole. Pa še na obilen pridelek paradižnika in kumaric v septembru ne smemo pozabiti. Zaradi tople jeseni je dozorelo kar nekaj velikih in okusnih buč. Kuharice so iz njih pripravile slastno bučno juho.

V jeseni smo vrt pripravili na prihod zime.

Letos potrebujemo nekaj rodovitne zemlje, da dopolnimo grede. Sadike in semena smo si že priskrbeli. Odločili smo se, da bomo v eni visoki gredi imeli jagode, v drugi sezonske vrtnine, v tretjo bomo posadili buče, kjer nam vsa leta bogato obrodijo.

Vlasta Grušovnik

Foto: Vlasta Grušovnik

SVETOVNI DAN OTROK

V našem vrtcu smo praznovali Svetovni dan otrok 20. november 2019. Letošnje leto je bilo prav posebno, saj smo obeležili okroglo 30. obletnico, odkar obstaja Konvencija o otrokovih pravicah – najpomembnejši dokument za otroke. Otroci in zaposleni smo si na ta dan nadeli oblačila v modri barvi, saj prav modra barva simbolizira humanitarno organizacijo UNICEF. V skupini Gusarjev, Dežnikov in Copatkov smo se veliko pogovarjali o življenju otrok po celem svetu. Spoznali smo, da še vedno nimajo vsi otroci enakih možnosti za življenje. Sodelovali smo tudi v likovnem natečaju Unicefa. Otroci so narisali risbice na temo »v kakšnem svetu si želijo odrasčati«. Njihovi likovni izdelki so bili objavljeni na Unicefovi spletni strani.

Prav tako je skupino Gusarjev in učencev 3. razredov obiskala novinarka radia Maribor za radijsko oddajo Zvedavčki.. Otroci so ji v intervjuju povedali, da želijo odrasčati v svetu, v katerem imajo svojo družino, prijatelje, kjer si pomagajo med seboj, kjer so vsi enaki, živijo v čistem

okolju, da obiskujejo vrtec kjer se lahko igrajo, plešejo, rišejo, pojejo, telovadijo, poslušajo pravljice ...

Odrasli bi morali večkrat slišati glas otrok, jim prisluhniti, jih upoštevati in kdaj pa kdaj na svet gledati skozi otroške oči.

Jožica Fras, vzgojiteljica

in **Nataša Muster**, pomočnica vzgojiteljice

OSMOŠOLCI V ŠOLI V NARAVI

Pred zimskimi počitnicami, v času od 17. 2. do 21. 2. 2020, so se učenci 8. razreda udeležili letne šole v naravi v CŠOD Ajda Libeliče na Koroškem. Vzgojitelji doma so za učence pripravili pester program, ki je zajemal veliko športnih aktivnosti in učenja prve pomoči. Tako so se seznanili s postopkom oživljanja, oskrbovanjem poškodovanca, načini ravnanja v primerih zastupitve, zadušitve in transporta ponesrečenca. Učence so pritegnile predvsem športne aktivnosti, kot so plezanje v steni in lokostrelstvo. Opravili so zahtevnejši

pohod na Strojno in obiskali vas Libeliče, kjer so si ogledali muzej kulturne dediščine in eno od redko

ohranjenih kostnic v Sloveniji. Večere so si pestrili z družabnimi igrami, športom, plesom in pantomimo.

Razredničarki

REGIJSKO TEKMOVANJE IZ LEGO ROBOTIKE

Logo Super Glavce

Skupina učencev izbirnega predmeta in interesne dejavnosti robotike se je v soboto, 11. 1. 2020, predstavila na regijskem tekmovanju FLL (Lego lige), ki je potekalo v organizaciji zavoda Super Glavce.

Učenci so s svojo inovativno izvedbo robota in njegovim programiranjem izvedli določene naloge in spisali raziskovalno nalogo na temo mesto prihodnosti.

Lego turnir

Pred številno komisijo strokovnjakov so svoje delo zagovarjali in pokazali timski duh, ustvarjalnost, profesionalnost in motiviranost za nadaljnje izzive.

Lego ekipa The Stormers OŠ Sladki Vrh

Lidija Grubelnik,
mentorica

JUTRANJE PRAZNIČNE ODDAJE

Šolske novinarke OŠ Sladki Vrh smo pred decembrskimi prazniki deset dni pripravljale jutranje radijske oddaje, v katerih smo učence šole seznanile s pomenom in vrednotami družinskih decembrskih praznikov in pomenom dneva samostojnosti in enotnosti ter dneva, ko je potekal plebiscit za osamosvojitve naše države. Našo pobudo in delo

so učenci z odobravanjem podprli in 'resnim' informacijam pozorno prisluhnili iz ust svojih sovrstnic. Ta mini projekt je nadgradnja našega sodelovanja z avstrijsko-slovenskim Radiem Agora.

Natalija Stanišak, 9. a

PRAZNIČNA USTVARJALNA DELAVNICA V VRTCU SLADKI VRH

Otroci iz skupin 1. starostnega obdobja so v začetku mesec decembra v vrtec povabili babice in dedke, pridružili pa so se tudi starši naših malčkov. Vsi skupaj so iz medenega testa in s pomočjo modelčkov za izrezovanje ustvarjali okraske za novoletno smreko. Smreko so delno okrasili tudi s posušenimi pomarančami in limonami. Delo je potekalo v sproščnem, mirnem in aktivnem vzdušju. Seveda smo prve pečene piškote z užitkom poskusili, s preostalimi pa bogato okrasili vsako vejo smreke posebej. Po ustvarjanju so si obiskovalci in otroci lahko še ogledali etno zbirko gospoda Bojana Vezjaka. Tako so nam starinski pripomočki za peko in vonj po domačih piškotih tako kot nekoč pričarali praznično vzdušje.

Laura Krajner Ploj,
vzgojiteljica

PROJEKT SIMBIOZA VRTEC V VRTCU SLADKI VRH IN ZGORNJA VELKA

V Vrtcu Sladki vrh in Zgornja Velka smo se v jesenskem času letošnjega šolskega leta priključili najnovejšemu projektu Simbioze Genesis, Simbioza vrtec z željo, da s svojim sodelovanjem pomagamo zgraditi nacionalno mrežo vrtcev, ki bo prispevala h krepitvi medgeneracijskega delovanja v lokalnem okolju in k prenašanju pozitivnih zgledov na mlajše generacije.

Tudi v preteklih letih smo že sodelovali v vseslovenskem tednu gibanja vseh generacij – Simbioza giba, s pridružitvijo k aktivnostim Osnovne šole Sladki Vrh ter tako smo tudi mi preživljali skupni čas in izvajali najrazličnejše oblike medgeneracijskega druženja v povezavi z gibanjem in zdrave telesne vadbe.

Prav tako smo se v vrtcu tekom šolskega leta povezovali s starši, starimi starši na najrazličnejših delavnicah, kulturnih dogodkih, se družili in tako aktivno preživljali prosti čas si pripovedovali pravljice, urili ročne spretnosti, se družili na športnih popoldnevih, dopoldanskih in popoldanskih druženjih ter sodelovali z najrazličnejšimi prostovoljnimi društvi v kraju. S sodelovanjem v projektu želimo tudi najmlajši prispevati svoj del k izgradnji družbe, kar medgeneracijsko druženje in sodelovanje različnih generacij med seboj nedvomno aktivno podpira in spodbuja ter si vrtec kot celota pridobiti naziv Simbioza Vrtec. Tako vsi strokovni delavci Vrtca Sladki Vrh in Zgornja Velka v svoje skrbno načrtovane dejavnosti, skozi vso šolsko leto,

Vse bo OK!

... iz majhnega zraste veliko ...

Tudi mi nekoč bomo vaših let, in nekdo bo moral za nas skrbet.

Danes pa vam v podporo, ostajamo doma, se pravil držimo, da kolikor je v naši moči, tako zase in za vas poskrbimo.

Skupaj smo močnejši, še čisto malo pa bomo vsi srečnejši 😊

VSE BO OK!

vnašamo pestre aktivnosti, ki spodbujajo oblike zdravega načina življenja, medgeneracijskega druženja v povezavi z gibanjem ter pomenom sodelovanja v simbiozi med različnimi generacijami.

Dedki in babice so zagotovo nepogrešljiv del otroškega vsakdana, otroci so nanje neizmerno navezani, zelo radi so v njihovi družbi, se z njimi družijo, preživljajo z njimi aktiven čas in si izmenjujejo različne življenjske dogodke, zgodbe skozi katere otroci pridobivajo neprecenljive izkušnje.

V vrtcu smo načrtovali številne medgeneracijske dejavnosti tudi za pomladni čas, pa se nam je pripetilo nekaj, na kar niti v sanjah nismo nikoli pomislili. Tako kot mnoge države po svetu se je tudi Slovenija znašla v izbruhu epidemije. Čas, poln izzivov za vse prebivalce naše države, prav tako za naš vrtec, ki je s ponedeljkom, 16. 3. 2020, moral zapreti svoja vrata in vsi smo morali ostati doma v samoizolaciji. Nikomur ni bilo lahko in po glavi so nam rojile številne misli.

Strokovne delavke vrtca smo ostale povezane s svojimi otroki v skupni na drugačen način, na daljavo. Močno se zavedamo svojega poslanstva, zato smo se tega lotila vsaka na svoj način: preko elektronske pošte, s katero ostajamo v stiku s svojimi otroki, s kakšno idejo za ustvarjalno preživljanje prostega časa, s kakšnim predlogom za dobro skupno branje, z idejami za preživljanje časa v naravi, z ogledom kvalitetne lutkovne predstave, dokumentarnega filma ...Vse otroke neizmerno pogrešamo in verjamemo, da v teh časih tudi otroci pogrešajo vrtec. Prav tako smo strokovne delavke zelo hvaležne vsake povratne informacije o otrocih, vsake misli, fotografije, ki jo dobimo na svoj elektronski naslov od staršev in njihovih otrok, in zato se vsem staršem iskreno zahvaljujemo.

Tudi naši otroci iz vrtca imajo dedke in babice, ki so ravno v tem času so najbolj izpostavljeni.

Na posebno pobudo in pozive s strani Domov za starejše občane in tudi s strani Nacionalnega inštituta za varovanje zdravja smo v našem vrtcu začeli z razmišljanjem, kako bi lahko starejšim, ki so v domovih izolirani in odmaknjeni od

svojih bližnjih ,vsaj malo polepšali dan. K sodelovanju so se odzvali otroci iz našega vrtca, ob nesebični pomoči staršev, in pripravili posebno presenečenje in sporočila zanje.

Tako je Lucija posnela video, katerega pa žal ne morem priložiti, in v njem pogumno povedala sporočilo: Babice in dedki ostanite doma in ostanite zdravi.

Na svoji umetnini je Nikola zapisal: Držite se, ostanite zdravi, ne obupajte in kmalu bo bolje. Skupaj bomo premagali koronavirus.

Luka je naslikal čudovito risbico in z mamino pomočjo zapisal sporočilo cele družine za vse dedke in babice: Napolnite svoje srce z mirom, glavo z upanjem in usta s smehom in vse bo spet dobro.

Z risbico na temo Mavrica pa Luka sporoča: Po dežju vedno posije sonce.

Ana vsem preko ilustracij, v veselih in toplih barvah, daje upanje, želi vam, da se vam vrne nasmeh na obraz, prižgejo iskricke v očeh ter vsem krajšajo čas v samoizolaciji.

Žana pa pravi: Vse bo OK ... iz majhnega zraste veliko ... Tudi mi nekoč bomo vaših let in nekdo bo moral za nas skrbeti. Danes pa vam v podporo ostajamo doma, se pravil držimo, da kolikor je v naši moči, tako zase in za vas poskrbimo. Skupaj smo močnejši, še čisto malo pa bomo vsi srečnejši . Vse bo OK. 😊

Veseli nas, da smo tudi v najtežjih trenutkih znali stopili skupaj. V danih razmerah, v kakršnih se še nihče od nas ni znašel, pokazali svoje sočutje do vseh. Še posebej pa naj sporočila otrok Vrtca Sladki Vrh vlijejo upanje vsem generacijam in vsem krajanom Občine Šentilj ter celemu svetu za boljši jutri.

Ostanite doma, ostanite zdravi z željo v srcu, da se kmalu vidimo.

Koordinatorica projekta Simbioza Vrtec,
**Andreja Vezjak s strokovnimi sodelavci Vrtca Sladki Vrh
in Zgornja Velka**

Sofinancira program
Evropske unije
Erasmus+

ZAKLJUČEK PROJEKTA KA1

Decembra smo na OŠ Sladki Vrh zaključili z enoletnim projektom izobraževanja strokovnih delavcev za razna spletna orodja, brezplačne aplikacije v raznovrstnih spletnih okoljih. V okviru projekta se je izobraževanja v tujino lahko udeležilo 6 učiteljev. Vsi udeleženci so bili z izvedbo zadovoljni, svoje znanje pa smo po vrnitvi v šolo delili s

svojimi sodelavci in učenci, kar nam zelo koristi in pride prav v zadnjem času, ko šolanje poteka na daljavo.

Vanja Jesenek,
koordinatorica Erasmus+ projektov na OŠ Sladki Vrh

ZIMSKA ŠOLA V NARAVI

Učenke in učenci 6. razredov so se v tednu od 27. 1. do 31. 1. 2020 udeležili zimske šole v naravi v Ribnici na Pohorju.

Poleg osrednje dejavnosti, ki je bila smučanje, jih je obiskal tudi policist, ki jih je seznanil s pravili obnašanja in ravnanja na smučiščih, bili so na večernih sprehodih s svetilkami in tako spoznali kraj, družili so se z vrstniki na družabnem večeru, reševali športni kviz, bili aktivno udeleženi v učnih vsebinah in imeli filmski večer s športno vsebino. Učenci so bili uspešni na smučarskem tečaju, ki ga je izvajala učiteljica športa skupaj s še dvema smučarskima učiteljema iz Ribnice na Pohorju.

Katja Kocbek

TEDEN BREZ IGRAČ V SKUPINI ŽABICE

V skupini Žabice smo se odločili, da od 10. 2. 2020 do 14. 2. 2020 izpeljemo oddelčni projekt z naslovom Teden brez igrač – seveda pa ne brez igre. Otroke sva s sodelavcem želela spodbuditi k razmišljanju o tem, s čim in kako se lahko igramo, kaj nam za igro ponuja narava. Hkrati pa sva s projektom želela doseči večjo povezanost in pristnost med otroki skupine.

Meniva, da strukturirana igra, pri kateri je v prostoru veliko igralnega materiala in opreme, znižuje pogostost socialnih interakcij med otroki.

Vrtčevske igrače smo pospravili in otroci so imeli za igro na razpolago odpadni in naravni material, ki smo ga zbrali (škafle, plastenke, les, blago, časopisni papir, listje ...).

V tednu brez igrač smo iz različnih odpadnih in naravnih materialov izdelali veliko novih didaktičnih iger, obudili smo že davno pozabljene igre naših babic in dedkov, prepevali ob spremljavi kitare in veliko časa

namenili igri v naravi. Veliko veselja in novih zamisli je bilo opaziti tudi v prikritih kotičkih igralnice. Nestrukturirani materiali so otrokom omogočili, da so se z istim predmetom

igrali na različne načine in domišljija je lahko odigrala pomembno vlogo (škafle je lahko samo škafle – lahko pa postane hiša ali avto, časopisni papir lahko postane lutka ali pripomoček

za telovadbo ...). Nestrukturiran material se je pokazal kot zelo dober dejavnik za spodbujanje otrokove domišljije in ustvarjalnosti. Uporabnost odpadnih materialov je zelo raznolika, uporabljamo jih namreč lahko tudi ob izvajanju mnogih dejavnosti in uresničevanju ciljev kurikuluma na različnih področjih.

Lahko trdimo, da so otroci v tem tednu uživali. Vsak dan se je otrokom porodilo vse več idej, kaj in kako ... Navdušujoče je bilo spoznanje, da so se otroci igrali tudi na načine, kakršnih kot vzgojitelj nisva naprej predvidela. Igrače so si med seboj menjavali in v igri zelo uživali. Na željo otrok se je sicer načrtovan tedenski projekt prevesil v še naslednji teden.

Projekt Teden brez igrač se je v skupini pokazal kot dobra praksa, ki ga bomo zagotovo ponovno izvedli v naslednjem šolskem letu. Pokazalo se je spoznanje, kako pomembno je otrokom ponuditi primeren material, jih opazovati v

njihovi igri, odkrivati njihove sposobnosti in spremljati razvoj vsakega posameznika. Zanimivo je, da otroci v tem tednu niso pogrešali plastičnih in drugih strukturiranih igrač. Pri igri so bili neobremenjeni in spontani, zato lahko potrdim mnenje, da je naraven in nestrukturiran material pomemben dejavnik bogate igralne dejavnosti otroka, saj take igrače pozitivno vplivajo na otrokov razvoj, krepijo zaupanje v otrokove lastne sposobnosti in hkrati otroke ozaveščajo o prekomernem potrošništvu pri kupovanju najrazličnejših igrač. Projekt je na pozitiven odziv naletel tudi pri starših.

Sara Monzalg,
vzgojiteljica

ŠOLA 21. STOLETJA PRED VELIKIM IZZIVOM – POUK NA DALJAVO

Od 16. marca, ko so šole zaprle svoja vrata in smo se iz vrveža šolskih hodnikov in učilnic preselili v domače učilnice, je minilo že kar nekaj tednov. Za učitelje, učence in starše je bila to velika in na začetku tudi zelo stresna izkušnja. Bomo zmogli? Kako? Kdo bo otrokom pomagal? Kaj naj najprej naredimo? Kako se naj sploh lotimo pouka na daljavo? Ta in še mnoga druga vprašanja so nam na naši šoli rojila po glavi in takoj sem zaznala stisko in strah tako pri zaposlenih kot pri starših in učencih. Ampak kot velja stari pregovor, nobena juha se ne poje tako vroča, kot se skuha, smo tudi mi zavzeli stališče, da moramo začeti postopoma. Korak za korakom, učili smo se vsi ... In zato lahko z gotovostjo trdim, da se je situacija počasi umirila in da je delo na daljavo dobilo organizirano obliko vsakdanjega sodelovanja med učitelji in učenci. Na začetku nam je veliko skrbi povzročala tudi neprimerna računalniška oprema, ki je temelj nemotenege dela na daljavo. Iz šole smo našim otrokom, ki so to potrebovali, posodili naše tablične računalnike in kot že ničkolikokrat nam je na pomoč priskočilo podjetje Knuplež z Zgornje Velke in nam nabavilo prenosne računalnike za 4 naše družine, ki jim je bilo delo na daljavo onemogočeno, kasneje je našim dodatnim potrebam prisluhnil tudi g. župan in tako nam je občina priskrbela še tri prenosne računalnike za naše družine. V imenu učiteljev, učencev in staršev se iskreno zahvaljujem za donacije in želim, tako podjetju Knuplež kot naši občini, da bi kljub težkim razmeram v državi še naprej uspešno sodelovali.

Na pouk na daljavo smo se navadili, a ga težko sprejmemo kot zamenjavo za naše pristne človeške odnose, ki jih s svojimi učenci, zaposlenimi in starši ustvarjamo in negujemo dan za dnem. Prepričana sem, da nam je še vedno težko, da nam ti socialni stiki manjkajo, da pogosto razmišljamo o dnevu, ko se bomo ponovno srečali, a zavedamo se tudi, da so ukrepi v državi zagotovo zastavljeni z razlogom, da varujemo lastno zdravje. Zato bodimo pozitivni in potrpežljivi, veliko zamujenega bomo še lahko nadoknadili, a razmislimo tudi o tem, da smo mogoče potrebovali zasuk v drugo smer. Je bil mogoče čas, da se ustavimo? Umirimo? Pogledamo na naše življenje še s kakšne druge plati? Zagotovo.

Verjamem, da je bila ta življenjska učna ura za vse nas zelo naporna in težka, ampak dovolite mi, da z vami delim še zapis A. Bagole: »Ko nas je STRAH, črke te besede premečimo v HRAST in rastimo POGUMNO, TRDNO IN PONOSNO«.

Da skupaj zmoremo in znamo, pa smo sedaj nič kolikokrat dokazali.

Andreja Košti,
ravnateljica OŠ Sladki Vrh

ČAS PREHLADOV IN VIRUSNIH OBOLENJ

Za nami je obdobje, ko smo se in se še bomo borili z različnimi virusnimi obolenji in prehladi. Zmeraj več ljudi posega po naravnih ali pa po domačih receptih in zeliščih.

In kako se lahko na naraven način borimo proti le-tem?

V samem začetku moramo seveda najprej poskrbeti za našo odpornost, tukaj vam je v veliko pomoč matični mleček, je belo- do blede rumene barve, rahlo pekoč in sladkastega okusa. Uživamo ga lahko samostojno ali pa ga primešamo k medu. Paziti pa morate, saj se uporaba ljudem z alergijami odsvetuje, predvsem pa poskrbite za redno prezračevanje v vašem bivalnem okolju. Zanimiva uporabnost za pridobivanje imunskega sistema pa je tudi uživanje čebule, kislega zelja, ingverja, sladkega krompirja, česna, korenja, buče ...

Na primer, česen deluje proti bakterijam, obenem pa odlično krepi imunski sistem, uživanje korenja, krompirja in buče večajo odpornost zaradi vitamina A, ki ga vsebujejo in tako pomagajo telesu, da ga lažje telo absorbira, še posebej pa ga uživajmo v večjih količinah, kadar imamo vneto sluznico, grlo in nos.

Vir: Splet

Če bi se radi obvarovali pred gripo in prehladi, je v prvi vrsti zelo pomembno umivanje rok, uživanje veliko vitamina C, ki ga najdemo tudi v sadju in pa tudi v ameriškem slamniku, protivirusno pa deluje tudi bezgov sirup.

Veliko preglavic nam v tem času povzročata kašelj in boleče grlo. Zelo priporočljiv je doma nastavljen sirup iz meda in timijana, lahko naredimo tudi med z jabolčnim domačim kisom, sirup iz smrekovih vršičkov, bezgov

sirup, sirup, narejen iz lovorovega lista, čebulni sirup, sirup iz črne redkve, med, pomešan z ingverjem, popečen list ohrovta ali zelja, ki ga položimo na prsni del zavitega v bombažno krpo in še bi lahko naštevali.

Drag bralci in bralke, želim vam čim manj obiskov pri zdravniku zaradi viroz in grip.

Tina Trnjar Jambrošič

KAKO PRIPRAVIMO DROŽI

Že pred nekaj časa mi je sodelavka omenila, da peče kruh z drožmi. Ker za pripravo svojih matičnih droži potrebuješ nekaj časa, potrpežljivost in vztrajnost, se tega takrat nisem lotila, ker mi čas tega ni dopuščal.

In prišlo je obdobje, v katerem trenutno živimo, in v trgovini kar naenkrat ni bilo možno več kupiti kvasa. Tudi želje po obisku trgovine ni bilo. Knjiga Drožomanija pa je kot nalašč čakala na moji knjižni polici in klicala po tem, da je pravi trenutek, da pripravim svoje prve droži.

KAJ SO DROŽI

Marsikdo reče drožem tudi kislo testo, vendar testo ni kislo. Droži so naravno vzhajalno sredstvo, preprosta zmes moke in vode, ki čez čas na toplem začne spontano fermentirati ali po

domače vreti. Bolj preprosto ne bi moglo biti. Torej iz moke in vode lahko pripravimo domač kvas, ki povsem nadomesti pekovski kvas.

KAKO SE DROŽI PRIPRAVIJO:

Potrebujete rženo moko in vodo. Za začetek je najboljša ržena moka. Droži pripravljamo na sobni temperaturi.

1. dan: 20 g moke in 20 g vode, to zmešajte in pustite stati do naslednjega dne
 2. dan: dodajte 20 g moke in 20 g vode, zmešajte in pustite
 3. dan: dodajte 30 g moke in 30 g vode
 4. dan: polovica se odzame in k ostali masi dodajte 30 g moke in 30 g vode
- Od 5. do 7. dne ponavljajte enak postopek.

Droži v kozarcu

Lahko že drugi dan masa lepo diši po kislem, ne sme se pa nanjo narediti plesen. Po sedmem dnevu so droži pripravljene za peko in lahko se začnejo hraniti z drugo vrsto moke. Droži

morajo enakomerno rasti in padati. Ko začnejo droži padati pomeni, da so »lačne« in jih je potrebno ponovno nahraniti z moko in vodo. Droži se lahko hranijo tudi v hladilniku.

KAJ LAHKO PRIPRAVIMO IZ DROŽI:

Vse, kar se pripravlja s pekovskim kvasom.

Pinca in potica

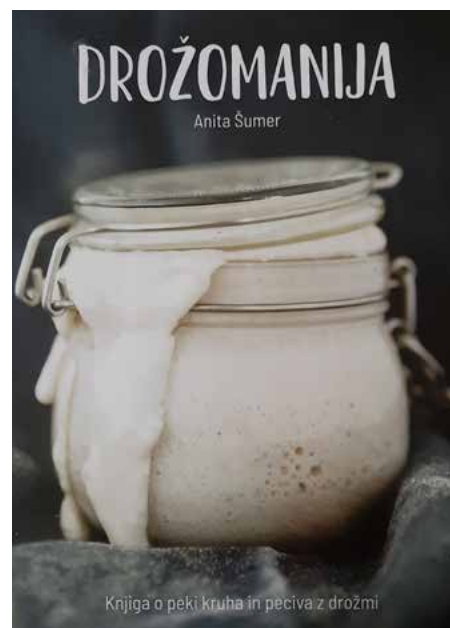

Kruh

PREDNOSTI PEKE Z DROŽMI:

Takšna peka je koristna za naše zdravje in dobro črevesno floro.

Če si želite izvedeti še kaj več, pa si lahko prebere v knjigi z naslovom *Drožomanija*, avtorice Anite Šumer. Knjigo si lahko izposodite v Knjižnici Šentilj ali na Potujoči knjižnici.

Andreja Ploj

NOVICE IZ CMUREKA

Le redko kdaj se zgodi, da se za zapuščen in propadajoč kulturni spomenik najde zares zanimiva in uresničljiva ideja ter da se zanj najde tudi investitor. Vse to imamo v primeru gradu Cmurek na Tratah. Leta 2018 smo v Muzeju norosti pridobili investitorja, ki je pripravljen podpreti naš program tako, da prevzame skrb za obnovo in vzdrževanje gradu. Investitorja smo februarja 2019 predstavili ministrici mag. Kseniji Klampfer, ki je predlagano rešitev za kulturni spomenik podprla in upravitelju gradu, to je Socialno-varstveni zavod Hrastovec, naložila, da pripravi predlog dolgoročne pogodbe o najemu. Investitor bi najemnino plačeval z obnovo in vzdrževanjem spomenika, ki je v zadnjih letih na žalost zelo propadel. Program in vsebine bi prispevala lokalna iniciativa Muzej norosti.

Že več kot eno leto v Muzeju norosti skupaj z investitorjem čakamo na predlog pogodbe, pri tem nas uradniki

pristojnih ministrstev pošiljajo od vrat do vrat, z izgovorom, da takšnega primera v Sloveniji še ni. Upravitelju gradu, ki ga je ministrica pooblastila za pripravo pogodbe, pa se na žalost tudi nikamor ne mudi, čeprav že vrsto let ponavlja, da se želi spomenika znebiti.

Medtem ko čakamo na pravno rešitev, je upravitelj, sredi decembra 2019 po 15-letih, ko je minimalno temperiral grad do 5 oC, odklopil centralno ogrevanje in tako dodatno poslabšal stanje spomenika in vrednost nepremičnine, nam pa otežil delovanje ter nadaljnjo rabo in tudi prihodnjo obnovo spomenika. Zelo nas skrbi, da bomo zaradi neučinkovitosti uradnikov in upravitelja izgubili potencialnega investitorja, ki sedaj čaka že več kot eno leto in je zgrožen zaradi poslabšanja stanja nepremičnine v času iskanja pravne rešitve.

Kot domačini, ki si že od leta 2013 z vsemi svojimi močmi kot prostovoljci

prizadevamo za rešitev tega izjemnega spomenika, ki je lahko v ponos vsej občini, smo zelo razočarani, da domačini, ki držijo škarje in platno v rokah, ne pomagajo pri reševanju.

Radi bi vsem občankam in občanom ter odločevalcem sporočili, da se tudi v bodoče ne bomo strankarsko opredeljevali. Prepričani smo, da se moramo za skupno dediščino in za skupno dobro boriti ne glede na strankarske opredelitve.

Naš cilj je ohranitev in oživitev dediščine ter odpiranje novih delovnih mest in tega bi se odločevalci, direktorica zavoda Hrastovec in minister, kateri koli že, morali veseliti in nas podpreti.

Načrti Muzeja norosti

V letih 2018 in 2019 se je na Tratah in na Velki večkrat mudila televizijska ekipa uredništva kulturnega programa RTV SLO z režiserjem

Amirjem Muratovičem, ki je snemala dokumentarni film o Muzeju norosti. Pri snemanju dokumentarnega filma so sodelovali številni domačini in domačinke, nekdanji zaposleni v zavodu na Tratah, ljudje, ki so preživeli institucije, pisatelji, raziskovalci in seveda ekipa Muzeja norosti. Film so predvajali 31. marca 2020 na prvem programu televizije Slovenija, sedaj pa si ga lahko ogledate na spletni strani RTV SLO, kjer je preko povezave prosto dostopen iz arhiva.

Premiere filma, ki je bila v mesecu marcu načrtovana v Ljubljani, zaradi

razmer v zvezi s COVID-19 ni bilo. V Muzeju norosti pa si bomo prizadevali, da si bomo film takoj, ko bodo razmere dopuščale, lahko ogledali še na filmskem platnu na dvorišču gradu Cmurek, kamor vas bomo z veseljem povabili.

Spremljate nas lahko na facebook-u <https://www.facebook.com/norostnameji/> in spletni strani <http://www.muzejnorosti.eu/>.

(arhiv MNT): Odklop centralnega ogrevanja v gradu Cmurek na Tratah

Darja Farasin, Sonja Bezjak

SELITEV VRTCA SLADKI VRH

Izredne razmere, ki jih je povzročila epidemija novega COVID-19, so nas nedvomno postavile pred resen izziv. Ni se namreč enostavno odpovedati vsakdanjemu življenju, ki se nam je zdelo samoumevno, pogosto naporno in celo neprijazno. A epidemija nas je opozorila, kako šibki smo ljudje kot vrsta. Zavedeli smo se vse krhkosti našega bivanja. Vse, kar je sestavljalo naš običajen vsakdan, se je ustavilo. Zaprle so se šole, vrtci, lokali ... uvedeni so bili ukrepi, s katerimi želimo nadzorovati situacijo.

Življenja, kakršnega smo poznali, v trenutku ni bilo več. Ustavil se je čas, ustavilo se je naše delo, pretrgale so se vezi z ljudmi, ki so del nas, vsa načrtovanja prihodnosti so izgubila pomen.

Toda z veseljem smo ugotovili, da se dela na dograditvi in prenovi vrtca v Sladkem Vrhu niso ustavila. Delo je potekalo dalje in novogradnja je iz dneva v dan večja, naš vrtec dobiva novo podobo. Pred epidemijo smo delavci vrtca z ravnateljico skrbno načrtovali potek dela v razmerah gradnje. Predvideli smo mnoge situacije, da bi delo potekalo kar se da nemoteno. A situacija, ki se je zgodila, je ponovno pokazala nepredvidljivost življenja. Šola in vrtec sta se

Foto: Simon Knuplež

zaprla, otroci, učenci in vsi delavci smo ostali doma. V vse nas se je naselila negotovost in skrb.

Zato smo bili strokovni delavci Vrtca Sladki Vrh toliko bolj prijetno presenečeni nad pozivom ravnateljice, da se 15. aprila za nekaj dni vrnemo na delovno mesto in pomagamo pri selitvi vrtca. Na poziv ravnateljice smo se z veseljem odzvali vsi delavci vrtca, nismo imeli pomislekov in

zadržkov. Nasprotno, delo nam je bilo v zadovoljstvo. Seveda smo se držali strogih varnostnih ukrepov, zato je delo potekalo v dveh izmenah. Civilna zaščita je poskrbela za potrebno zaščitno opremo. Delo je steklo in igralnice so bile hitro prazne. Pri selitvi vrtca sta nam na pomoč priskočila tudi naša hišnika, ki sta v sodelovanju z moškim delom kolektiva opravila težja fizična dela selitve. Tako je bil vrtec

Sladki Vrh v nekaj dneh pripravljen za nadaljnje posege dela.

Občutek ob ponovnem prihodu na delovno mesto je bil nenavaden, ponoven stik s sodelavci in praznimi igralnicami nam je vlil novih moči in zavedanje, da so ukrepi le začasni in da bo igralnice spet kmalu napolnil vrvež otrok. Življenje se bo vrnilo, pa vendar bodo dnevi izolacije, uredb in tudi strahu pustili sledi. Morda se vrnemo

modrejši, z zavedanjem, da je življenje krhko in nepredvidljivo. Morda bomo bolj strpni in sočutni do sočloveka, morda bo naše sobivanje z naravo pravičnejše, morda bomo vrednote v življenju spremenili, morda bomo sebe in svoje življenje oplemenitili z vedenjem, da je dragocen prav vsak dan, ki ga živimo.

Selitev vrtca bi bila v starih okoliščinah neopazno opravilo, ki ga je pač treba

opraviti. A v teh dneh je bila vrnitev na delo, čeprav le za kratek čas, sprememba, ki je v dneh izolacije vlila upanje, da se bo kmalu življenje vrnilo in bo naše vsakodnevno delo vrtcu spet izziv, ki nas bo izpolnjeval.

Galerijo fotografij o graditvi vrtca si lahko ogledate na spletni strani vrtca pod zavihkom Gradimo.

Sara Monzalgi,
vzgojiteljica

KAM LE ČAS BEŽI?

Dobila se je generacija 1961–1969 in obudila spomine na šolske dni.

V lepem septembrskem popoldnevu smo se veseli in dobro razpoloženi zbrali na dvorišču OŠ Sladki Vrh. Ravnateljica, gospa Andreja Košti, nas je prisrčno pozdravila in nas povabila v šolo. Ogled šole je bil za nas res nekaj posebnega, saj se je v šolstvu v petdesetih letih marsikaj spremenilo. Po ogledu šole, ob prijetnem klepetu z ravnateljico in pozorni pogostitvi, smo zaznali, da v šoli Sladki Vrh ne manjka pozitivne energije. Hvala gospe ravnateljici, da si je vzela čas za nas in nas presenetila še z darilcem, ki nas bo spominjalo na naše prijetno druženje. Pot nas je še vodila na Velko v gostišče Snežinka, kjer smo se družili do poznih ur. Ob čudoviti kulinariki in s kozarcem dobrega vina smo obujali spomine na leta, ki smo jih preživeli skupaj v šoli na hribu na Vranjem Vrh.

Še se bomo srečevali.

Foto: Marta Cvajdik

Zapisi sošolk **Stanka in Marta**

IZ KRIZE V LOKALNO SOLIDARNOST

V času korona krize se je v Občini Šentilj vzpostavila tržnica z namenom nudenja pomoči lokalnim pridelovalcem živil. Poleg tega, da z nakupovanjem na tržnici podpiramo lokalne pridelovalce hrane, nam nakup živil zunaj prodajaln omogoča tudi bolj neindustrijsko, organsko, zdravo in svežo hrano, ki je v času koronavirusa še kako pomembna.

Na pobudo občinske uprave se je v času korona krize organizirala tržnica,

katere namen je nudenje pomoči lokalnim pridelovalcem živil. Na tržnici ima možnost prodajati vsak, ki ima registrirano dejavnost. Za tržne dneve sta se določili dve lokaciji:

Sladki Vrh – avtobusna postaja: prodaja zunaj prodajaln se vrši v torek in v petek od 8.00 do 12.00,
Šentilj – pred poslovno stavbo na naslovu Maistrova ulica 2, 2212 Šentilj: prodaja zunaj prodajaln se vrši v sredo in soboto od 8.00 do 12.00.

Prednosti kupovanja na tržnici je veliko, začeni s tem, da so izdelki kot sadje in zelenjava v trgovini pogosto stari več dni, še preden sploh dosežejo trgovske police. Kmetijski tržni proizvodi na tržnici so zmeraj sveži, v večini primerov jih lastnik stojnice nabere ravno tisto jutro. Prav tako mnogi kmetje, ki sodelujejo na tržnici, uporabljajo ekološke metode za pridelavo svojih izdelkov, kar koristi zemlji, okolju in našemu telesu. Kljub mnogim prednostim, ki jih

tržnica ponuja, pa obstaja za obisk tržnice še vedno polemika, saj izdelki po navadi stanejo kakšen evro več kot v trgovini. Župan Štefan Žvab o tej težavi pravi tako: »Ljudje še vedno najprej pogledajo na ceno, kar je razumljivo. Moj predlog je seveda drugačen, kupite manjšo količino, pa naj bo ta kakovostnejša in bo na koncu

strošek kupcu enak, samo v glavah se mora nekaj spremeniti, ne podlegati marketinškim trikom trgovin.« Kljub nekaterim polemikam pa je odziv vseeno dober. Veliko občanov tržnico ne zgolj obiskuje, ampak tam tudi kupuje. Župan je nad odzivom pozitivno presenečen: »Mogoče se pa bomo začeli zavedati pomena lokalne

oskrbe tudi pri nas v občini in med krajani, predvsem otroci.«

V tej noti poudarja tudi, da v kolikor bo to v interesu pridelovalcev hrane v naši občini, se bo tržnica nadaljevala tudi po krizi.

Nika Vajnhandl

MALA PRIJAZNOST ZA VELIK NASMEH

V medijih lahko preberemo številne žalostne zgodbe osamljenih in bolnih ljudi. Na Osnovni šoli Rudolfa Maistra Šentilj smo v predprazničnem času združili moči in s srčnostjo ter kreativnostjo izdelali voščilnice, napisali pisma, narisali risbe ter prinesli oblačila in didaktične igrače. Zbrane stvari smo odpeljali v Materinski dom Maribor in Dom starejših Idila. Pisma, risbe in voščilnice pa smo poslali na Onkološki inštitut v Ljubljani in na Pediatrično kliniko v Ljubljani. Poslali smo 265 voščilnic in risbic.

Starejši v domu Idila ter matere z otroki v Materinskem domu so bili zelo veseli obiska in daril. »V Domu starejših Idila so nas bili zelo veseli in hvaležni. Pritekle so tudi solze. Marsikomu smo polepšali praznike,« je o obisku povedala učenka Ana Hammer. V Idili je bilo med starostniki

kar nekaj naših krajanov. V upanju in z načrti za naslednje srečanje spomladi smo se poslovili.

V domačem kraju smo obiskali še uporabnike Medgeneracijskega centra Šentilj in VDC Polž ter tudi njim dan polepšali z izdelki naših učencev.

»Preživeli smo izjemen dan!« »Veseli smo, da smo lahko bili te dobrodelnosti.« »Spoznal sem veliko novega. Zdaj vem, zakaj sploh Materinski dom obstaja.« »Ponosna sem, da smo izdelovali voščilnice za otroke, ki so bolni. Tudi jaz bi bila vesela pisma ali voščilnice, če bi bila dolgo v bolnišnici.« ... To je le nekaj vtisov učencev, ki so sodelovali pri projektu.

»Užitek je srečati pogled tistega, kateremu si pred kratkim storil kaj dobrega,« je zapisal Jean de La Bruyère. In s takšnimi občutki sreče

in zadovoljstva smo učenke in učenci ter strokovni delavci šole pričakali in doživeli praznike.

Eva Matejek in Mateja Rožanc Valh,
mentorici

POTOMKA STARE TRTE

Foto: Franc Berlič in Srečko Brumen

Na trgu Zgornje Velke, tik nad prireditvenim prostorom, raste v družbi ostalih trsov potomka stare trte, modra kavčina, na katero budno pazi oskrbnik Bogomir Dreier. In ko v Avstraliji, kjer so leto za nami, torej leta 2008, zasadili cepič, opravljajo trgatev, pri nas opravimo spomladansko rez. Prav vsako leto slovesno, kot se za potomko spodobi. Nikoli ne manjka petja o trti in žlahtni kapljici pevcev ljudskih pesmi KUD Gabrijel Kolbič, kakor tudi ne manjka tistih, ki želijo ob rezi prejeti cepič potomke.

V želji, da ji pozeba in neurje prizaneseta, se veselimo obilne letine, ki jo bomo tako kot vsa leta doslej ustekleničili v majhne buteljke kot ŽAMETNO SNEŽNO ZVRST.

Lidija Šarič

DRAGE OBČANKE IN OBČANI,

živimo v negotovih časih, ki od nas terjajo veliko potrpežljivosti in preudarnosti. Na žalost nas je doletela pandemija COVID-19, ki od nas vseh skupaj in vsakega posameznika zahteva izjemno odgovorno ravnanje, upoštevanje prepotrebnih ukrepov, sprejetih s strani Vlade RS in NIJZ, izključno zato, da zaščitimo svoje zdravje, zdravje naših staršev, starih staršev, otrok in seveda naših vnukov. Nekaj je gotovo tudi takšnih ukrepov, ki nam niso povšeči, vendar če želimo skozi to pandemijo priti čim manj ranljivi, se moramo držati določenih začasnih omejitev.

Zelo se trudim pomagati našim občankam in občanom ter seveda tudi občini, da bi to situacijo premagali s čim manj problemi in seveda čim

manj posledicami, tako za delovanje vseh segmentov v občini, kakor tudi za zaščito našega zdravja. Tukaj moram pohvaliti našega župana

Štefana Žvaba in občinsko upravo, zdravstvene ustanove, še posebej pa civilno zaščito, da so se pravočasno odzvali in zelo odgovorno odreagirali

na situacijo v zvezi s pandemijo COVID-19. Ne nazadnje pa se želim iskreno zahvaliti vam, drage občanke in dragi občani, za odgovorno ravnanje, ki je bistveno doprineslo k temu, da se je preprečilo nekontrolirano širjenje virusa v naši občini.

Čeprav je javno življenje zaradi pandemije nekoliko zastalo, pa razvoj občine nikakor ni zastal. Vse načrtovane investicije so v teku – širitev otroškega vrtca v Sladkem Vrhu, priprava dokumentacije in začetek gradnje športnega parka z otroškim kotičkom v Selnici ob Muri, priprava dokumentacije za izgradnjo novega

gasilskega doma v Ceršaku, izgradnja velike športne dvorane v Šentilju, zaključitev krožišča na Sladkogorski cesti v Šentilju, končanje dveh cestnih odsekov v Sladkem Vrhu, priprava dokumentacije za obnovo krajevne hiše na Zgornji Velki in še bi lahko našteval. Veseli me, da dobro sodelovanje vseh svetnikov občine z županom Štefanom Žvabom in občinsko upravo kaže svoje rezultate. Šele sedaj je jasno, kako pomembno je, da smo znali stopiti skupaj in da nesebično delamo v korist vseh občank in občanov Občine Šentilj.

Drage občanke in dragi občani, zelo sem ponosen, da sem občan Občine Šentilj in del te odlične in odgovorne ekipe v naši občini ter da lahko kot vaš poslanec pomagam pri pomembnih zadevah odpirati vrata na državni ravni. Hvaležen sem za vaše zaupanje in z vso odgovornostjo ga skušam upravičiti. Tako bo tudi v prihodnje.

Želim vam vse dobro in predvsem obilo zdravja.

Marijan Pojbič

PRVA CELODNEVNA VIZITACIJA NA ZG. VELKI IN SLADKEM VRHU

Redke so priložnosti, da si kakšen nadškof vzame celi dan časa za obisk župnije. Odkar našo mariborsko nadškofijo vodi g. Alojz Cvikl, župnije vsakih 5 let prejmejo njegov obisk. Nadškofova želja je začutiti življenje kraja, povezanost ljudi in moliti z njimi v župnijski cerkvi. Latinska beseda »vizitacija« se v cerkvenem jeziku uporablja za pregled materialnih in duhovnih dobrin župnije. K temu spada pregled matičnih knjig (krstna, poročna, pogrebna, birmanska in obhajilna), bogoslužnih prostorov ter srečanja z ljudmi. Škof se seznani s tradicijo župnije, njenim načrtom pastoralnega dela in obnovitvenimi deli ter z vizijo duhovne rasti kraja. V pripravi na obisk se je sestavil dnevni red, ki je vključeval obisk tovarne Paloma skupaj z g. županom, mag. Štefanom Žvabom, ogled gradbišča

novega otroškega vrtca, srečanje vseh delujočih društev kraja v Methansovi hiši, srečanje z veroučenci v gasilskem domu Sladki Vrh, s ključarji, s pevci, z verniki pri sv. maši ter pogovor z župnijskim pastoralnim svetom.

V župniji je nadškof pregledal tudi poslovanje župnije in ugotovil, da je poslovanje v skladu s smernicami in pravili, ki so določene za poslovanje župnije.

Obisk je potekal, kakor je bilo načrtovano. V pogovoru sta nadškof in župan poudarila pomen dobrega sodelovanja župnije in občine ter se z obiskom tovarne Paloma seznanila z njenim poslovanjem ter načrtovanimi investicijami, ki bodo olajšale delo v proizvodnji papirja, kjer je zaposleno veliko število faranov Marije Snežne.

Po končanem ogledu Palome so ga na Zg. Dražen Vrhu v Methansovi hiši že nestrpno pričakovali predstavniki krajevne skupnosti Velka in Sladki Vrh, ga. Vesna Knuplež in g. Vladimir Črnčič, podjetnik Srečko Knuplež, predstavniki društev: PGD Velka in Sladki Vrh, DU Velka in Sladki Vrh, TD Klopotec Velka in TD Brod Sladki Vrh, KUD Gabrijel Kolbič, KUD As, KORK Velka in Sladki

Vrh, LD Velka in Sladki Vrh, Društvo kmetov Občine Šentilj in g. Leopold Methans z družino, ki je poskrbela za zakusko.

Župan in podžupanja sta nadškofu predstavila Občino Šentilj in projekte, ki jih je občina v zadnjih letih uresničila ter ga seznanila z deli, ki še potekajo. Predstavniki krajevnih skupnosti in društev pa so na kratko orisali svojo delo in nadškofu dali občutek, kako farani dihajo in kaj pravzaprav poleg župnijskega udejstvovanja še prispevajo k raznolikosti dogajanja.

»Srečanje predstavnikov društev, krajevnih skupnosti, občine ter župnije Marije Snežne ob vizitaciji g. nadškofa Alojzija Cvikla smo zapisali v zgodovino naše hiše na valentinov petek, 14. 2. 2020«, je na koncu ogleda Methansove hiše dejal njen idejni vodja, g. Methans.

Po delovnem srečanju so si privoščili skupno kosilo v lovskem domu na Zg. Dražen Vrhu, ki ga je pripravil g. Silvan Nikl s svojo ekipo sodelavcev. Ob okusnem brancinu z žara in sproščenem klepetu je čas neusmiljeno tekkel in nadškof je moral zapustiti družbo, saj so ga v Sladkem Vrhu že čakali veroučenci s katehetinjo, prof. Bredo Senekovič.

Pred pričetkom sv. maše je nadškof namenil svoj čas cerkvenim pevcem, ki jih vodi organistka, ga. Petra Muhič. Sledila je sv. maša v cerkvi Marije Snežne, kjer sta somaševala domači župnik, dr. Boštjan Lenart in upokojeni župnik g. Franc Časl. Na koncu maše so se župljani zahvalili nadškofu za obisk in mu v spomin podarili sliko sv. Andreja, zavetnika mariborske nadškofije. Sliko, ki jo je v ta namen narisal g. Ivo As, uokvirila pa Občina Šentilj, je nadškofu predal avtor sam.

Po končani sv. maši je sledilo še srečanje s člani Župnijskega sveta in ključarji ter na koncu valentinovo druženje pred cerkvijo ob sladkih dobrotah članic Društva kmečkih žena Občine Šentilj.

Lidija Šarič

Foto: Ivo As in Leopold Methans

GRADNJA NOVEGA VRTCA V SLADKEM VRHU

V to šolsko leto smo v vrtcu Sladki Vrh stopili z velikimi pričakovanji, za katere smo vedeli, da se nam bodo v letu 2020 uresničila ... In res, v torek, 28. januarja 2020, se je začelo z dozidavo novega vrtca. Najprej so delavci podjetja KNUPLEŽ, d. o. o., začeli s pripravljanim gradbišču, ki ga je bilo seveda potrebno najprej zavarovati z zaščitnimi ograjami; ves teden je bilo zelo živahno in našim vzgojiteljicam ni bilo potrebno načrtovati pestrih dejavnosti, saj je že sama prisotnost velike mehanizacije naše malčke zelo motivirala in z zanimanjem so vsak dan spremljali dogajanje ob vrtcu. V februarju so se že zabetonirali temelji

in dobili smo prvo predstavo o tem, kako bi naj naš novi vrtec izgledal. Na gradbišču so tedensko potekali tudi sestanki izvajalcev, nadzornikov, investitorjev in bodočih uporabnikov. Vzgojno-izobraževalno delo v vrtcu je kljub delu na gradbišču potekalo nemoteno, navadili smo se na gradbišče, na ropot in brnenje strojev, delavce na gradbišču pa so na vseh oknih, vsakodnevno, radovedno in v pričakovanju, spremljale igrive otroške oči. V vseh oddelkih vrtca je bilo zaznati vpliv gradnje na ustvarjalno igro otrok. Iz odpadne embalaže, tetrapakov, tulcev in kartonov so nastajali gradbeni stroji, otroci so izdelali vrtec v igralnici.

V četrtek, 12. 3. 2020, je bila v državi razglašena epidemija zaradi širjenja koronavirusa in vrtec je s 16. 3. moral zapreti svoja vrata za vse otroke in strokovne delavce.

Da pa se dela na gradbišču tudi v času izrednih razmer niso ustavila ali prekinila, je moč videti, saj naš novi del vrtca že dobiva svojo podobo. Zdaj čaka na svoj poseg še obstoječi del vrtca, ki je prav tako potreben temeljite obnove. Zaposleni smo se prav tako pod strogimi zaščitnimi ukrepi v mesecu aprilu lotili praznjenja igralnic, pisarn, garderob, avle in kar malo težko se je bilo navaditi na tišino in praznino, saj vrednost našim prostorom dajejo naši otroci. Verjetno se zdaj večkrat ozirajo proti vrtcu in ga, tako kot mi in starši, tudi pogrešajo.

Ampak bodimo optimistični, ukrepi za zajezitev virusa so zagotovo potrebni in zato je prav, da jih upoštevamo in le naša disciplina bo tista, ki nas bo

spet vrnila v življenje, ki ga trenutno pogrešamo. Verjemite, kmalu bomo spet slišali smeh, vrisk in živ žav okrog vrtca in šole. In že danes se veselimo nove pridobitve, ki nam bo omogočala kvalitetno izvajanje predšolske vzgoje v modernih prostorih. Ampak pomembni v teh prostorih smo tudi zaposleni, ki vzgoji otrok dajemo smisel.

Brez podpore našega župana mag. Štefana Žvaba in celotnega občinskega sveta Občine Šentilj, bi mi danes še vedno sanjali o svojih željah, tako pa jih lahko živimo in zato smo vam neizmerno hvaležni.

Andreja Košti,
ravnateljica OŠ Sladki Vrh
Andreja Vezjak,
pomočnica ravnateljice za vrtec

Foto: Gregor Helbl

RODOS, OTOK SONCA IN PRIJAZNIH LJUDI

Bliža se pomlad in skrajni čas je že, da si rezerviram in plačam potovanje po katerem od grških otokov. Letos so na vrsti Kikladi (Santorini, Paros, Mykonos, Nexos, Milos), si rečem, in se že veselim kot otrok, ki dobi igračko za rojstni dan. Obiščem potovalne agencije, vse je že polno, le kaj se dogaja. Ponudbe agencij le za hotele s petimi zvezdicami, ki so pa hudo drage. Vse preko 3000 eurov. Premišljujem in se sprašujem, kaj zdaj. Spomnim se Anite. Pokličem jo: »Živijo Anita, ali bi imela malo časa za Sandija?« »Seveda, pridi, bova kakšno rekla.«

Obiščem jo v agenciji, kjer je zaposlena in ji zaupam svojo težavo. Anita razmišlja kakšno minuto in mi predlaga: »Super ponudbo imam. A bi šel na Rodos? Hotel s štirimi zvezdicami v Pefkosu z »all inclusive«. Letalo iz Gradca. Cena

pa enaka kot bi imel samo zajtrk.« Sprva sem bil v dvomih, ker nisem pristaš »all inclusive«. Pa tudi Rodos je bil po mojem mnenju preveč komercializiran in turističen. Kasneje se je pokazalo, kako dobro je bilo, da sem si premislil. Prišel je avgustovski dan in čas za poslovitev od svojih najdražjih in pot proti graškemu letališču. Krasno malo avstrijsko letališče in še lepši 2-urni let proti Rodosu.

Lindos

Ker celodnevno poležavanje na plaži ni ravno po mojem okusu, se že naslednji dan priključim skupini izletnikov v Lindos. Lindos si resnično zasluži priznanje za svojo lepoto. Pogled nanj iz avtobusa je bil fantastičen. Bele hiške in v ozadju akropola. Zgodovinsko mestece je znano po odličnih

pomorščakih in kiparju Haresu, ki je zgradil kip Helij. Kip je bil postavljen nad morskih vhodom v пристanišče v mestu Rodos. Žal ga je uničil potres leta 226 pr. n. št. in spada med sedem čudes antičnega sveta. Pot do akropole je bila strma in v hudi vročini nič kaj prijetna. Vendar me je čudovit razgled z obzidja nagradil za muke na poti. Na terasi restavracije pred vhodom v mestece si naročim grško pivo, 0,5 l. Nad ceno, 7 evrov, pa dobesedno onemim. Pokličem šefa terase, če je cena prava. Ta mi z nasmehom odvrne, da je, a da se plača tudi razgled. Odvrnem, da je pivo zaradi čudovitega razgleda res vredno svoje cene in hitro naročim še enega. Po plačilu vstopnine se po strmih stopnicah povzpnem na obzidje, kjer me čaka pogled, ki mi vzame sapo. Neverjetno dobro ohranjena akropola iz leta 280 pr. n. št.

Tempelj Atene Lindije

Slovenska veselica

Po nekaj dnevih sončenja in plavanja me preseneti telefonski klic iz Slovenije, ki me prijetno preseneti. »Sandi, a veš, da je moja hčerka tudi na Rodosu? Bi jo šel malo pogledat in naredil kontrolo, kaj počne?« (Smeh z obeh strani telefona.)

»Seveda, z največjim veseljem,« ji odgovorim.

Dogovorim se za srečanje z njeno hčerko, ki me na moje veliko presenečenje in veselje povabi v svojo družbo na eno najlepših plaž, če ne celo najlepše plaže na otoku, kjer si pripravimo pravo slovensko veselico. Manjkala je samo slovenska glasba, ampak moraš se prilagoditi večini. Vendar je prava grška »beach deep house« glasba še kako prišla do izraza ob plesih, petju in vodnih igrah štirinajstih Slovencev.

Grande Blue Beach Bar

Symi

Ura je 4.30, zvonjenje telefona me opozori, da je treba vstati. Hladna prha me hitro prebodi, potem pa čakanje avtobusa pred hotelom, da nas odpelje v rodoško pristanišče. Jutranja ura, 7.00. V pristanišču polno ladij, turistov in turističnih delavcev, ki kličejo turiste, da naj se vkrcajo na ladje.

Dodeljen sem v nemško skupino, a s tem nimam težav, saj dobro obvladam nemški jezik. Za boljšo komunikacijo nam dodelijo slušalke. Nato pa tri- in polurna vožnja, ki pa je minila zelo hitro. Potovali smo tik ob turški meji in občudovali njihovo obalo. Pristanek v Symiju (mestece je poimenovano po otoku) in ogled okolice. Otok je znan po predelavi sivke in naravnih spužev.

Turistična vodička

Mestece Symi

Izlet sklenemo s kosilom in se odpravimo proti verskemu središču Panormitisu. Blažen mir in krasna verska arhitektura ter odlično predavanje turistične vodičke obudita željo po fotografiranju.

Samostan Taxiarchisa Michaela Panormitisa je znan po tem, da vsako ladjo, ki prispe v pristanišče, pozdravi z glasnim zvonjenjem. Samostan je iz 18. stol., zgrajen v beneškem slogu. Notranjost samostanskega dvorišča je okrašena z eksotičnimi drevesi in rastlinami ter srebrnim kipom nadangela Michaela, zaščitnika Symija ter mornarjev.

Panormitis

Plaže in gastronomija Ktima Lindos

Lokal z bazenom in cerkvico, njihova primarna dejavnost je organizacija porok.

Oasis Beach Bar

Antony Quinns Bay

24-urno dogajanje, žur za mlade in malo manj mlade

Nič posebnega, prevelika množica kopalcev, na tej lokaciji so posneli nekaj kadrov filma Navaronski topovi.

Captain House, Lindos

Pivnica z avtentično atmosfero in z okrog 40 vrstami grškega piva.

Moda Loung Bar, Lindos

Koktajli po 9 evrov, a vredni vsakega centa. Top lokal za nočni žur s house glasbo.

Taverna Hellas, Archan Gelos

Družinska gostilnica, kjer kuhata babica in mama, strežejo otroci in vnuki. Za prste obliznit.

Pelecanos taverna, Vati

Tradicionalna grška kuhinja s petimi zvezdicami, obvezna rezervacija, sicer ne dobiš mize. Zame najboljši lokal na otoku.

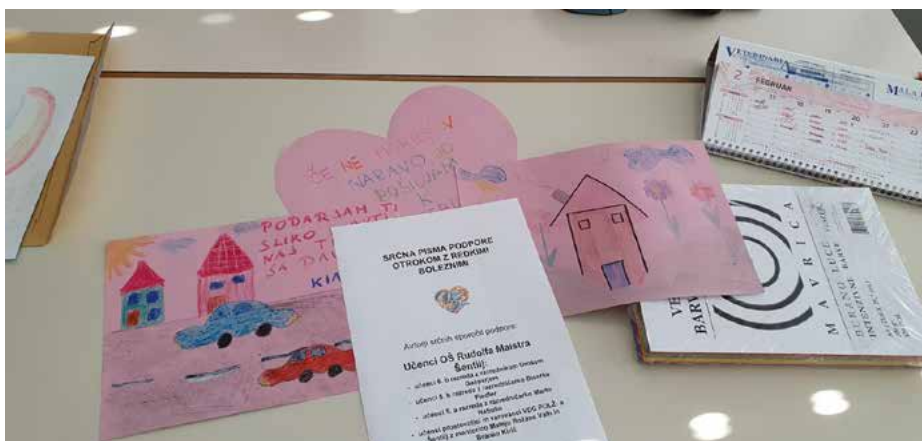

Pelecanos

SRČNA PISMA PODPORE OTROKOM Z REDKIMI BOLEZNIMI

29. 2. 2020 – svetovni dan redkih bolezni

Avtorji srčnih sporočil podpore:
Učenci OŠ Rudolfa Maistra Šentilj in uporabniki VDC POLŽ Šentilj

ZAHVALA MENTORICI LIDIJI JUG

Na Osnovni šoli Sladki Vrh imajo otroci možnost, da se v okviru obogatitvene dejavnosti logika že zelo zgodaj srečujejo z nalogami, s katerimi rešujejo probleme iz prostorske predstavljenosti ter razvedrilne in zabavne izzive s področja matematične logike. Učenci pri tej dejavnosti res uživajo, lahko pa se udeležujejo tudi tekmovanj, na katerih so zelo uspešni.

Učiteljici matematike, **Lidiji Jug**, smo zelo hvaležni, da naše otroke odlično motivira. Za vsakim uspehom stoji dober mentor.

Nina Unger

VELIK PROJEKT PIHALNEGA ORKESTRA – NABAVA NOVIH UNIFORM

Vodstvo društva se je v letu 2019 podalo k velikemu projektu, nabavi novih uniform.

Dosedanje uniforme so stare že 17 let, prejeli smo jih leta 2003. Člani društva se na leto samo na nastopih (gostovanjih, revijah, tekmovanjih, procesijah ...) sestanemo približno 50 x, zato je razumljivo, da so uniforme po vseh teh letih že pošteno dotrajane, obrabljene in nepopolne. Prav tako se je od leta 2003 v društvu povečalo število novih članov, ki uniforme še sploh niso prejeli.

Projekt vključuje kompletno zamenjavo sukenj, ženskih kril, srajc, kravat, šapka in ženskih klobočkov ter dokup bund; končan bo do konca leta 2020.

Seveda je za tako številčno društvo (trenutno v društvo deluje 47 članov) to velik zalogaj, tako finančno kot organizacijsko.

Zato se želimo zahvaliti vsem, ki so nas pri tem tako ali drugače podprli.

V prvi vrsti velika zahvala Občini Šentilj, ki je že vrsto let glavni in edini pokrovitelj društva, omogoča naše nemoteno delovanje in nas podpira pri novih izzivih in vizijah.

Hvala tudi naslednjim podjetjem in organizacijam, ki so nam v teh težkih časih pri samem projektu finančno priskočili na pomoč:

- POMGRAD, D. D.
- MARIBORSKI VODOVOD, D. D.
- GEOS, D. O. O.
- FORTIS MARIBOR, D. O. O.
- PERKOSTAN, D. O. O.
- FOTO STUDIO 13, družba za tiskanje, storitve, trgovino, D. O. O.
- IPIS POLANC, Tadej Polanc, s. p.
- KRAJEVNA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA ŠENTILJ

Hvala vsem, ki ste pripomogli, da se naša dolga in bogata kulturna tradicija v našem kraju ohranja in nadaljuje!

Nuša Pečenik,
Godbeni odbor in predsednica društva

Skladnost pitne vode je Mariborski vodovod, d. d. tudi v letu 2019, tako kot do sedaj, zagotavljal z izvajanjem notranjega nadzora po izdelanem HACCP načrtu oziroma z obvladovanjem procesov od črpanja podzemne vode, njene obdelave, prečrpavanja in distribucije do uporabnikov. Skladnost pitne vode se je spremljala na črpališčih, na omrežju v vodooskrbnih objektih in pri uporabnikih (večinoma v osnovnih šolah in vrtcih ter deloma v gostinskih objektih). Izvajanje notranjega nadzora se je vršilo v skladu z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/2004, 35/2004, 26/2006, 92/2006, 25/2009 in 74/15).

Skupno je bilo v sklopu izvajanja notranjega nadzora v letu 2019 odvzetih 2.281 vzorcev za mikrobiološka preskušanja in 101 za kemijska preskušanja. Na celotnem sistemu Mariborskega vodovoda, d. d., je bilo v letu 2019 mikrobiološko neskladnih 5,48 % vzorcev, kemijsko je bilo neskladnih 3,96 % vzorcev.

Podrobnejše poročilo ter več podatkov o kakovosti pitne vode se nahaja na spletni strani: <http://www.mb-vodovod.si/>

Pitno vodo, ki jo je v letu 2019 dobavljal Mariborski vodovod za občino Šentilj, Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano ocenjuje kot skladno z zahtevami Pravilnika o pitni vodi. Glede na obseg opravljenih preskušanj ocenjujejo pitno vodo kot varno.

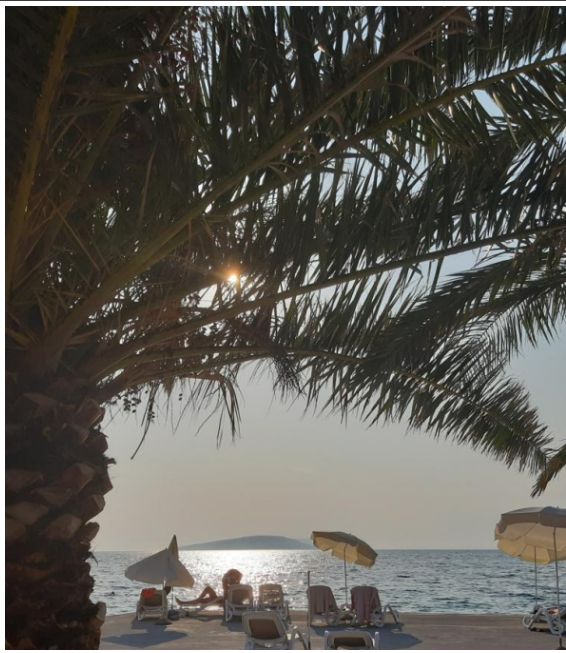
STARA KLET LILEK ŠENTILJ – Vino Šen

SORTNA KAKOVOSTNA VINA
FLAŠIRANA IN TOČENA VINA
RAZLIČNA EMBALAŽA
MOŽNOST DOSTAVE NA DOM
HITRA ODZIVNOST
CENTER ŠENTILJA – MLADINSKA 32

Dodatna ponudba kmetije:
sezonsko sadje in zelenjava, sadike, sokovi, kis, začimbe,
čajji, suhomesnati izdelki
Delovni čas od 10. do 18. ure 040 810 173

FB: Vino/Weingut/Winery – Lilek

					AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	VSA VOZILA PODJETJA	ZELO VELIK TROPSKI PLAZILEC	NASILEN, OBOROŽEN TAT	Z NJIMI GLEDAMO	JAHAČEV PRIBOR	ALAN TURING	GOVEJI MLADIČ	IGRALEC SLAKONJA	AJDA				
					CIRKUŠKA ARTISTKA													
					IZROČI- TELJ, VROČE- VALEC													
					MANJŠI TOP									ZMRZNE- NA VODA				
					KNJIŽNA SOVICA SVETLANE MAKARO- VIČ							ČEBELAM PODOBNE ŽUŽELKE	NEODLO- ČEN IZID NAPETA VRVICA PRI LOKU					
					SKUPINA LJUDI, KI ODLOČA NA SODIŠČU										EDWARD NORTON			
					ANA DOLINAR NAŠ SMUČAR (PETER)							KRAŠKO MESTO SREDIŠČNI DEL ATOMA						
																	OSNOVNA MERA	LOVEC NA RAKE
					ORGANI- ZACIJSKA ENOTA CERKVE ZA ŠIRJENJE KRŠČAN- SKE VERE V TUJINI	PEVEC RUDAN	MESTO NA NAŠI OBALI	HIŠA PRAVICE, SODNIJA	IVAN TAVČAR	PUNCA NEKDAJ PLOŠČIN- SKA MERA, ORAL					MILANSKI NOG. KLUB IDENTIČ- NOST, ENAKOST			
V MASI RAZLIČNA OBLIKA KEMIJSK. ELEMENTA							SUŠILNIK ZA LASE	NEKULTI- VIRAN SVET RAZTELE- ŠEVALEC										
ANGLEŠKI ROCKER STEWART				FRANC. PROTE- STANT NAJEMNO LETALO						SLABŠI PREMOG Z BARJA PRAŠKA, RAZA								
NAŠA MISS LETA 2019 (SPELA)					PLAHA GOZDNA ŽIVAL VTAKNI- TEV				ORAČ, RATAR TV VODI- TELJICA ŽNIDARŠIČ									
FILM FRANTIŠKA ČAPA IZ LETA 1962							IZDELO- VALEC OPAŽEV GL. MESTO VIETNAMA				IZDELO- VALEC KRTAČ	DIPLOMAT- SKI PRED- STAVNIK	MESTO V SRBIJI					
POMOČ: HUGENOT JOH KROKUS MISIJON	ŽAFRAN	RADIJSKI VODITELJ KANONI MRKOBA, MRAČNOST				ZELO KRATKE POLETNE HLAČE ČRTKA					KAČA, KAČON GLAVNO MESTO TURČIJE							
MANJŠI KMET						STAR CITROĚN NAŠ IMITATOR (TILEN)				HUDIČEVA PODOBICA								
ROBERT REDFORD			TV ZASLON ESTONCI					ČENČAČ NAŠ PISATELJ (FRANCE, PESTRNA)										
RUMENO RJAVA BARVA					GLAS- BENIK S TROBO GOVEJI SAMEC					JED IZ PROŠA MEHIŠKI LITERAT (OCTAVIO)								
DEL CELOTE				UTRI- PANJE SRČA NINA SIMONE				NEKDANJI CITROĚN 2CV IVAN VIDAV										
UŠTNA, SOBA							SUZUKIJEV TERENEČ											
PRETIRANO VARČEN, SKOP ČLOVEK							ZVEZDI PODOBN IZVOR MOČNEGA SEVANJA											

Pravilno geslo iz prejšnje križanke se je glasilo TISOČ ŽELJA. Nagrajenka je gospa Manja Struber, Ceršak 6, 2215 Ceršak. ČESTITAMO! Nagrajenka bo nagrado prejela po pošti.

Rešeno križanko ali geslo nam s svojimi podatki pošljite na naslov: Občina Šentilj, Uredništvo GLAS-ila (nagrada križanka), Maistrova ulica 2, 2212 Šentilj v Slovenskih goricah do 30. 9. 2020. Izžreban nagrajenec/-ka bo objavljen v naslednji številki GLAS-ila.

